دابینکردنی مافە نەتەوایەتی‌یەکانی گەلی کورد لە چوارچێوەی ئێرانێکی دێمۆکراتیکی فیدراڵی‌دا

کوردستان

ژمارە: ٤٥٤
پێنج شەمە
١٢ی ڕێبەندانی ١٣٨٥
١ی فێوریەی ٢٠٠٧
١٥٠ تمەن

ئۆرگانی حیزبی دیموکراتی کوردستان ـ ئێران
www. kurdistanukurd.com

جۆرج بووش فەرمانی بە سەربازانی ئەمریکایی‌دا مەئمووڕانی ئێرانیی چالاك لە خاکی عێراق دا بدەنە بەر دەسڕێژ

ڕۆژنامەی واشنگتۆن پۆست لە ژمارەی هەینی رابردوو (٢٦ی ژانویەدا) نووسی سەربازانی ئەمریکا لەلایەن جۆرج بووشەوە دەستووریان پێدراوە دەتوانن ئێرانی‌یەکانی ئەندامی سوپای پاسدارانی شۆرشی ئیسلامی‌و مەئمووره ئەمنییەتی‌یەکانی ئێران کە لەگەڵ بەرهەڵستکارانی عێراقی پێوەندییان بدەنە بەر دەسترێژ. واشنگتۆن پۆست فەرمانی تازەی سەرکۆمار بۆ سەربازانی ئەمریکایی بە "بەشێك لە ستراتیژیی نوێ‌و پەلاماردەرانەی ئەمریکا بۆ کەمکردنەوەی نفووزی ئێران لە ڕۆژهەڵاتی نێوەڕاست دا" ناوبردو نووسی ئەم فەرمانە هەروەها بۆ ناچار کردنی ئێران بە دەست کێشانەوە لە بەرنامەی ناوکی‌یەکەیەتی. لە ڕاپۆرتی واشنگتۆن پۆست دا گوتراوە لە ماوەی زیاتر لە یەکساڵی رابردوودا، ئەرتەشی ئەمریکا بە سیاسەتی "لەداوخستن‌و ئازاد کردن" بە شێوەی نهێنی دەیان کەس لە مەئمووره ئیتلاعاتی‌و ئەمنییەتی‌یەکانی کۆماری ئیسلامیی بە گومانی دەست هەبوون لە چالاکیی خراپکارانەدا، گرتوە. بە پێی ڕاپۆرتەکەی واشنگتۆن پۆست، ئەم کارە بە مەبەستی ترساندنی هێزە ئیتلاعاتی‌یەکانی ئێران‌و وازهێنانیان لە گەڵاڵەکانی خۆیان، بەڕێوە چووە.

مالپەڕی: ایران امروز

ئەمریکا دەیەوێ دەستی ڕێژیمی ئێران لە عێراق کورت بکاتەوە

ئەمریکاو ڕێژیمی ئیسلامیی ئێران، بەرەو ڕووبەڕوو بوونەوەی ڕاستەوخۆ

عەولا بەهرامی

ڕێژیمی ئیسلامیی ئێران لە ٢٨ ساڵەی تەمەنی‌دا، ڕووبەڕووی دژوارترین تەنگەژەکانی تەمەنی بۆتەوە. چونکە جگە لە قەیرانە نێوخۆییەکان کە گرنگترینیان قەیرانی ڕەواییەو، لە هەڵبژاردنەکانی سەرکۆماری‌و دوایین مەجلیس دا بە ڕوونی خۆی دەرخست، ئەم ڕێژیمە لە ئاستی نێونەتەوەییش دا هەموو کارتەکانی لەکار کردوون‌و چی دیکە ناتوانێ بەم کارتە سووتاوانەی سیاسەتی دەرەکیی خۆی کە بریتی بوون لە کەلك وەرگرتن لە ئیمتیازە بازرگانی‌و ئابوورییەکان لەپێناوی بردنەپێشەوەی بەرنامە ئاژاوەگێڕانەو مەزنیخوازانەکانی‌و کڕینی پشتیوانیی وڵاتانی جیهان، بەکار بێنێ. بۆیە ئێستا زیاتر لە هەر کاتێك بوار بۆ ئەوە خۆش بووە باجی سەرەڕۆیی‌و شەڕەنگێزی‌و ئەو مەترسییانەی لە لایەك بەهۆی بەرنامە ناوکییەکانی بۆ سەر تەناهیی ناوچەو لە لایەکی دیکەوە بۆ سەر بەرژەوەندییەکانی ئەمریکا لە ناوچەو پرۆسەی دێموکراسی لە ڕۆژهەڵاتی نێوڕاست دا دروستی کردوون، بدا.

هەموو ئەو تەنگەژانەو بەتایبەت شکستی دیپلۆماسیی ڕێژیمی ئیسلامی‌و تەریك کەوتنەوەی لە ئاستی ناوچەیی‌و نێونەتەوەیی‌داو، دەرکەوتنی مەترسییەکانی سیاسەتەکانی ئەم ڕێژیمە بۆ سەر تەناهیی ناوچەو پرۆسەی دێموکراسی، وایان کردوە ڕووبەڕوو بوونەوەی ئەمریکاو ئێران بچێتە قۆناخێکی ڕاستەوخۆترو ڕوو لە ڕووترەوە. بە چەشنێك کە دوابەدوای دەرچوونی بڕیاری ١٧٣٧ی ئەنجومەنی هێمنایەتیی نەتەوە یەکگرتووەکان، کورت کردنەوەی دەستی ڕێژیمی تاران لە ناوەندە قەیرانییەکانی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست بۆتە بەشێك لە ستراتیژیی ئەمریکا. یەکەم نیشانەکانی ئەم بەشە لە ستراتیژییەکەی ئەمریکاش لە دەستبەسەرکردنی ئەفسەرە پایەبەرزەکانی سوپای قودس لە بەغداو هەولێر بەتایبەتی‌و لە دامەزرانی چەند ناو و سکاترانی هێزی ئاسمانیی ئەمریکا لە ناوچەکانی دەوروبەری ئێران‌و دەرچوونی فەرمانی کوشتن‌و دەستبەسەر کردنی ئەندامانی سوپای پاسداران‌و دەزگای ئیتلاعات لەنێو خاکی عێراق دا زۆر بەڕوونی خۆی دەرخستوە.

کۆی ئەمانەش لەلایەك ئەو ڕاستییە دەردەخەن کە ڕێژیمی سەرەڕۆی کۆماری ئیسلامی دوای ٢٨ ساڵ خەریکە بەری ئەو سیاسەتە نالۆژیکی، دەستێوەردەرانەو تیرۆریستیانە هەڵدەگرێتەوە کە لە ڕاستی‌دا لە نێوەڕۆکی دواکەوتووانەو ناسەردەمیانەیەوە سەرچاوەیان گرتوە. لەلایەکی دیکەشەوە ئەم نیشانانە ئەوە دەردەخەن کە مەیدانی تەراتێنی ئەم ڕێژیمە خەریکە ڕۆژبەڕۆژ بەرتەسك دەبێتەوە، بە چەشنێك کە ڕێژیم ئێستا کەوتۆتە دووڕێیانێکی چارەنووسسازەوە. ئەویش ئەوەیە یان دەبێ دەست لە هەموو ئەو سیاسەتە ئاژاوەگێڕانە، مەزنیخوازانەو تیرۆریستیانە هەڵگرێ، کە بەشێکی سەرەکیی نێوەڕۆکی پێك دێنن، یان ئەوە کە دژایەتیی هەرچی زیاتری کۆمەڵگەی نێودەوڵەتی‌و بەتایبەتی ئەمریکا بۆخۆی بکڕێ.

سەرجەم ئەو ئەزموونانەی لەپێوەندی لەگەڵ سیاسەتە نێوخۆیی‌و دەرەکییەکانی ڕێژیمی ئیسلامی بە دەستەوەن، دەری دەخەن جڵەوبەدەستانی ئەمڕۆی سیاسەتی ئێران درێژەی دەسەڵاتی خۆیان‌و ڕێژیمەکەیان لەو قەیرانە نێوخۆیی‌و دەرەکییانەدا دەبینن کە بەردەوام دروستیان کردوون. چونکە بەبێ ئەم قەیرانانە ئەوان ناچارن زیاتر لەگەڵ ڕاستییەکانی کۆمەڵگەی ئێران‌و دنیای سەردەم بکەونە ململانێ‌و ئەمەش ئەو شتەیە کە هەڕەشە لە مانەوەی کۆماری ئیسلامی دەکا. بۆیە چاوەڕوان ناکرێ ئەم ڕێژیمە هەروا بە هاسانیی دەست لەم سیاسەتانەی لە ئاستی نێوخۆیی‌و بەتایبەت لە ئاستی دەرەکی‌دا گرتووینەتە بەر هەڵگرێ‌و ئەمەش ڕووبەڕوو بوونەوەی زیاتری ئەم ڕێژیمەو کۆمەڵگەی نێونەتەوەیی‌و بەتایبەت ئەمریکای لێ دەکەوێتەوە.

لە کوردستان‌و دەرەوەی وڵات بەشکۆیەکی تایبەتی‌یەوە یادی دامەزرانی کۆماری کوردستان کرایەوە

کاتژمێر ٢/٥ی دوانیوەڕۆی دووشەمە ٢ی ڕێبەندان، بەرنامەیەکی سیاسی‌و هونەریی تایبەت بۆ ڕێزگرتن لە شێست‌و یەکەمین ساڵڕۆژی دەوڵەتی جمهووریی کوردستان بەڕێوەچوو. ڕێورەسمەکە بە ڕێپێوان‌و ڕێژەی چەند توێژێك لە بەشداران کە ئاڵای کوردستان، ئارمی حیزبی دیموکرات‌و یەکیەتی‌یەکانی ژنان‌و لاوانیان هەڵگرتبوو، دەستی پێکرد. بەشدارانی ڕێورەسم بریتی بوون لە ئەندامانی ڕێبەریی حیزب، زۆر لە تێکۆشەرە دێرینەکانی گەلی کوردو حیزبی دیموکرات، ژمارەیەکی سەدان کەسی لە کادرو پێشمەرگەکانی حیزب‌و بنەماڵە دیموکراتەکان. ئەم ڕێورەسمە کە بە سروودی نەتەوایەتیی دەستی پێکرد، لە بنکەی دەفتەری سیاسیی حیزب بەڕێوەچوو.

لە سەرەتای ڕێورەسمەکەدا داوا لە مامۆستا عەبدوڵڵا حەسەن زادە کرا ئاڵای کوردستان لەسەر تابلۆیەکی بەردین لادا کە هونەرمەند ڕەسووڵ گەوهەری وێنەی سێ ڕێبەری شەهیدی حیزبی دیموکراتی لەسەر هەڵکۆڵیبوون‌و پێشکێش بە حیزبی دیموکراتی کوردستانی کردبوو. مامۆستا حەسەن زادە وتەیەکی کورتی لەبارەی ئاڵای کوردستان‌و، پێشەواو کۆمارێك کە ئاڵای کوردستانیان بەرز کردەوە، پێشکێش کرد. ڕێزدار حەسەن زادە لەوحی ڕێزلێنانی دەفتەری سیاسیی حیزبی دیموکراتی کوردستانی بەم بۆنەیەوە پێشکێش بە هونەرمەند ڕەسووڵ گەوهەری کرد. دواتر بەڕێز کەماڵ کەریمی ئەندامی دەفتەری سیاسیی حیزب لەلایەن دەفتەری سیاسییەوە بەبۆنەی یادی دامەزرانی کۆماری کوردستان وتارێکی پێشکێش کرد.

لە بڕگەکانی دیکەی ڕێورەسمی ئەمساڵ لە بنکەی دەفتەری سیاسیی حیزب دا، کۆمەڵێك پەیام، وتارو بابەت‌و بەرنامەی سیاسی، هونەری‌و ئەدەبی پێشکێش کران.

ڕێورەسم لەنێو گۆرانیی خۆشی هونەرمەندان‌و هەڵپەڕکێی بەشداران دا کۆتایی پێهات.

به هەوڵی کومیتەکانی حیزب و بە بەشداریی کوردستانییەکانی دەرەوەی وڵات
ڕێورەسمەکانی ڕێزگرتن لە کۆماری کوردستان بەڕێوە چوون

کومیتەکانی حیزبی دیموکراتی کوردستان‌و ئەندامان‌و لایەنگرانی حیزب لە وڵاتانی جۆراوجۆری جیهان ئەمساڵیش دەست لەنێو دەستی ڕێکخراوو کۆمەڵە سیاسی‌و کولتوورییەکانی کوردو، وێڕای کوردستانی‌یەکانی دەرەوەی وڵات، یادی ٢ی ڕێبەندان سالوەگەڕی دامەزرانی کۆماری کوردستانیان کردەوە. ئەمساڵیش ٢ی ڕێبەندان‌و یادی دامەزرانی کۆماری کوردستان بووە بە بۆنەیەك بۆ ئەوەی کوردەکانی بەشە جۆراوجورەکانی کوردستان لە دەوری یەك ئاڵاو یەك بۆنە کۆ ببنەوەو، بە گیانێکی نەتەوەیی هاوبەشەوە، ڕێزی خۆیان بەرامبەر بەو کۆمارەو، وەفاداری بە ئامانجەکانی دووپات بکەنەوە. لە بیرەوەریی ٦١ساڵەی دامەزرانی کۆماری کوردستان دا چەندین جێژن و کۆبوونەوەی بەرین‌و دەیان بەرنامەی هونەری‌و کۆمەڵێك سمینارو کۆڕو کۆبوونەوەی سیاسی لە پێتەخت‌و شارە گەورەکانی جیهان بەڕێوە چوون. لە ژمارەی ڕابردووی "کوردستان"دا ڕاپۆرتی هەندێك لەو ڕێورەسمانەمان بڵاو کردەوە. لەم ژمارەیەش دا زۆر بە کورتی ئاماژە بە ژمارەیەکی دیکە لە ڕێوڕەسمەکانی تایبەت بە ٦١ ساڵەی دامەزرانی کۆماری کوردستان لە دەرەوەی وڵات دەکەین.

ڕاپۆرتی تەواو و تێروتەسەل لەبارەی هەر کام لەو بەرنامە سیاسی‌و هونەرییانە لە سایتی "کوردستان‌و کورد" دا هەیە

لە نامەیەکی سەرئاوەڵادا بۆ دەوڵەتی ئوتریش
چەندین کەسایەتیی ئێرانی داوای وەرگرتنەوەی بکوژی د.قاسملوو دەکەن

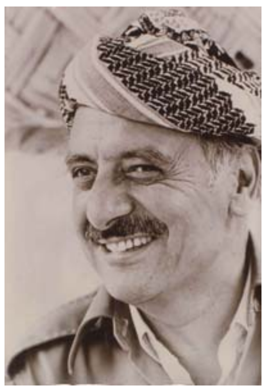

دوای ئەوەی ڕاگەیەندرا، سەحراروودی لەنێو گیراوەکانی بەناو کۆنسولخانەی کۆماری ئیسلامی لە هەولێر دایە، زیاتر لە ٦٠ کەسایەتیی ئێرانی پێکهاتوو لە چالاکی سیاسی، نووسەر، ڕۆژنامەنووس، تێکۆشەری بواری مافی مرۆڤ، مامۆستای زانستگە، ئابووریزان، لێکۆڵەر هونەرمەندو هتد لە نامەیەکی سەرئاوەڵادا بۆ دەوڵەتی ئوتریش، داوایان کردوە هەرچی زووتر هەنگاوی پێویست بۆ وەرگرتنەوەی جەعفەری سەحراروودی‌و دادگایی کردنی ناوبراو، هەڵ بگیرێ. دەقی ئەم هەواڵەو وەرگێڕاوی نامەکە لە سایتی "کوردستان‌و کورد"دا هەیە.

قسەکانی بەڕێز کەمال کەریمی ئەندامی دەفتەری سیاسیی حیزب، لە ڕێوڕەسمی یادی دامەزرانی کۆماری کوردستان دا : ٢

لە نێو بنکەو کەمپەکانی حیزبی دیموکرات دا چ ڕادەبرێ؟! ٥

ڕا پۆرتی چاوەدێری مافی مرۆڤ لە سەر خرا پتر بوونی دۆخی ئازادییەکان لە ئێران دا ٩

"ڕوونکردنەوە" یا شێواندنی ڕاستییەکان! ٩

"بژی مەرگ" ١٠

کەمال کەریمی ئەندامی دەفتەری سیاسیی حیزبی دیموکراتی کوردستان، لە ڕێوڕەسمی یادی دامەزرانی کۆماری کوردستان دا:

ئەو دەسەڵاتە کە کۆماری کوردستانی ئیدارە کرد، توانی لەباری فەرهەنگییەوە دەسکەوتی وا پێشکەش بە مێژووی نەتەوەکەی بکا کە ئێستاش هەموو نەتەوەی کورد شانازیی پێوە دەکەن

هاوڕێیانی تێکۆشەر، خوشک و برایانی خۆشەویست، میوانە بەڕێزەکان!

بەبۆنەی ٢ی ڕێبەندان شەستویەکەمینساڵرۆژی دامەزرانی کۆماری کوردستان گەرمترین پیرۆزباییتان لێ دەکەم. ئەمرۆ ئەو ئەرکە بەمن ئەسپێردراوە کە قسە بکەم، ڕەنگە بۆ من کارێکی ئاسان نەبێت، چونکی لێرە لە ڕووبەڕووی خۆم دا جەمعێك لە مامۆستایانی خۆم دەبینم کە هەرکام بۆخۆیان مێژوویەکن لە حیزبی دێموکراتی کوردستان. جگە لەوانیش نەسلێکی نوێ لێرە دانیشتوون، کۆمەڵێك لاوی بیرتیژ کە بێگومان بە وردبینییەکی تایبەتی خۆیان دەڕواننە ئەو ڕابردووە بۆ ئەوەی دەرسی بەنرخی لێوەربگرن بۆ دابینکردنی داهاتووی نەتەوەکەمان.

کۆماری کوردستان بەشێکە لە مێژووی نەتەوەیەك کە لانیکەم لە مێژووی هاوچەرخ دا بەردەوام چەوساوەتەوە. بۆ ئەوەی بتوانین گرینگیی ئەو ڕۆژە مێژووییە بخەینە بەرچاو پێویستە نەختێك بەکورتی باسی ئەو ڕووداوانە بکەین کە چەند ساڵ پێش دامەزرانی کۆماری کوردستان لەو ناوچەیە بەدوای شەڕی دووەمی جیهانیدا ڕوویان دا.

بەدوای کۆتایی هاتنی شەڕی دووهەمی جیهانیدا بۆشاییەکی سیاسی کەوتە ئەو ناوچەیە، ڕکەبەرییەك کە کەوتە نێو لایەنە سەرکەوتووەکانی شەڕی دووهەم، لەلایەك بەرەی سۆسیالیستی بە سەرکردایەتیی یەکیەتیی سۆڤیەت و لەلایەك بەرەی ڕۆژئاوا کە ئەمریکای جەوان و بەهێز سەرپەرشتیی دەکرد. ئەو کێشەیە زۆر ناوچەی دنیای گرتەوە، بەڵام لەبەر ئەوەی لەو دەمەوە تا ئێستا، ڕۆژهەڵاتی نێوەڕاست یەکێك لە ناوچە گرینگەکانی جیهان بووە، بە هۆی مەوقعییەتی ئیستراتیژیکی و بە هۆی ئەوە کە یەکێك لە مەراکزی پڕ لە نەوتی دونیایە و لانیکەم بەدوای هاتنە سەرکاری حکوومەتی سۆسیالیستی لە شۆرەوی دا ئەو ناوچەیە گرینگییەکی تایبەتیی بۆ ڕۆژئاوا پەیدا کرد. بۆیە ئێران بوو بە یەکێك لەو وڵاتانەی ناوچە کە کێشەیەکی لێ ساز بوو و بوو بەهۆی ڕوبەڕوو بوونەوەی ئەو دوو دەسەڵاتە. بوونی ئەو کێشەیە بۆشاییەکی لە کوردستان دا دروست کرد، مەوقعییەتێکی تایبەتیی دروست کرد کە ڕووناکبیرانی ئەودەم کەوتنە بیری ئەوە کە ڕێکخراوێکی نەتەوەیی دروست بکەن و ناویان لێنا کۆمەڵەی ژ ـ ك (کۆمەڵەی ژیانەوەی کوردستان). ئەمە بیرێك بوو کە پێشتریش لەنێو ڕووناکبیرانی کوردو نەتەوەی کورددا هەبوو بەڵام پێشتر هەلومەرجی لەبار بۆ دەسپێکردنی کاری جیدی پەیدا نەببوو. لەو چەند ساڵەدا کە حکوومەتی مەرکەزی لە ئێران دەسەڵاتێکی ئەوتۆی نەمابووو لە واقیع دا بریار لەسەر ئێران لەلایەن دوو دەسەڵاتی باکوورو باشوور (ڕووسیە و ئەمریکا) دەدرا، هێندێك گۆڕانی تایبەتی هاتنە ئاراوە. یەکیەتیی سۆڤیەت کە دیهەویست دەسەڵات و نفوزی خۆی لەنێو خاکی ئێران دا پەرە پێبدات و ئەمریکاو ئینگلیس کە دەیانهەویست ئەو دەسەڵاتە لە باشوورەوە بگوازنەوە بۆ باکوور. ئەو گۆڕانکارییانە بوون بە هۆی ئەوە کە ناوچەی موکریان ناوچەیەکی نیسبەتەن ئازاد بوو، کە بە جۆرێك لەژێر دەسەڵاتی سۆڤییەتەکان دا بوو، ببێتە مەکۆیەك بۆ دەربڕینی هەستی ئازادیی نەتەوەیی. لەو نێوەدا ڕووناکبیرو پیاوی زاناو بەتوانای کورد، پێشەوا قازی محەممەد دەرکەوت کە لە نێو کۆمەڵەی ژێ ـ ك دا پتر لە هەمووان هەستی بە گۆڕانکارییەکان کردو دەرکی بەوە کرد کە دەبێ لەو گۆڕانکارییانەداو لەو هەلەدا کە لەو ناوچەیەدا سازبووە هەوڵی خۆی بدات بۆ ئەوەی دەسکەوتێك بۆ نەتەوەکەی وەدەس بێنێ.

بەناسینی زووی ئەو ئاڵوگۆڕە دێموکراتیانە کە لە دونیادا پێك هاتبوون هەوڵی دا حیزبێکی پێشڕەو دروست بکات بە یارمەتیی ئەو کۆمەڵە ڕووناکبیرەی کە لە دەوری بوون، بە تایبەتی لە مەهاباد؛ کە ئەمە سەرکەوتنێکی گەورە بوو لەو سەردەمەداو گەیشتە ئەو ئەنجامەی کە حیزبی دێموکراتی کوردستان دامەزرا.

ئەو هەلومەرجە کە لەسەردەمی دامەزرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان دا، لە کوردستان و بەتایبەتی ناوەندی کوردستان و لە موکریان لە ئارادا بوو، سەرەڕای ئەوەی هەم ئینگلیزییەکان لە هەوڵی ئەوەدا بوون کە بتوانن لە گەڵ پێشەوا قازی محەممەد ڕێك بکەون و بیروبۆچوونی خۆیانی بەسەردا بسەپێنن و هەم سۆڤییەتییەکان لەوسەرەوە، هەوڵی ئەوەیان دەدا قازی محەممەد بۆلای خۆیان ڕابکێشن و بیکەنە عاملێك بۆ بەڕێوەبردنی سیاسەتەکانی خۆیان. بەڵام پێشەوای زانای کورد بە بیروبۆچوونی نەتەوەیی و کوردانە تەنیا لەو بەینەدا بیری لەوە دەکردەوە کە لەو هەلومەرجەدا چۆن بتوانێ سەربەرزیی کورد مسۆگەر بکات. ڕەنگە لە مێژوودا کەم واقیعی ئاوامان دیبێت کە حیزبێك توانیبێتی دوای کەمتر لە ٦مانگ لە دامەزرانی، وڵاتەکەی بە ڕزگاری ببینێ و دەسەڵاتێکی نەتەوەیی بۆ نەتەوەکەی بەدیاری بێنێ. ئەوە بوو کە حیزبی دێموکراتی کوردستان بە ڕێبەریی پێشەوا قازی محەممەدی نەمر توانی لە ٢ی ڕێبەندان دا بیکات بە دیارییەکی مێژوویی بۆ هەموو مێژووی کوردو نەتەوەی کورد.

> **ئەم دەرسە لە قازی محەممەدی پێشەوامانەوە فێر بین کە لە هەموو هەنگاوەکانماندا گرینگیی ڕۆڵی ژنان ببینین و بایەخی تایبەتی بە ئەرك و کاری ئەوانیش بدەین**

کۆماری کوردستان ئەگەر تەنیا لە مێژوودا سەیری بکەین کە ١١مانگ تەمەنی هەبێت ڕەنگە بۆ پێداچوونەوەو خوێندنەوە نەبێت. وەکوو زۆر ڕووداوی مێژوویی دیکە ڕەنگە بکرێت زۆر بە کورتی بەسەریدا تێپەڕین و وەکوو یادکردنەوەیەك تەنیا یادێکی بچووکی لێبکرێتەوە. بەڵام کۆماری کوردستان دوو گرینگیی تایبەتی خۆی هەبوون، یەکەم ئەوە کە یەکێك لە گرینگترین ڕووداوەکانی مێژووی کورد بوو (لانیکەم لە مێژووی هاوچەرخ دا) یەکەم جار بوو کە نەتەوەی کورد لە بەشێك لە کوردستان دا توانی دەسەڵاتێکی نەتەوەیی بەرەسمی ڕابگەیەنێت. بەڵام لایەنی گرینگتری ئەوە بوو کە ئەو کۆمارە بە ڕێنوێنیی پێشەوا قازی محەممەدو حیزبی دێموکراتی کوردستان و بە پشتیوانیی خەڵکی کوردستان توانی لەو ماوە کورتەدا ـ وەك کۆمارێك کە تەجروبەی ساڵیان ژیانی هەبێت ـ عەمەل بکات، کۆمارێك کە لە یەکەم ڕۆژەوە تا ڕۆژی کۆتایی هاتن بە ژیانی گەلێك دەسکەوتی مێژوویی پێشکەش بە نەتەوەی کورد کرد کە ئێستاش جێگای شانازین. ئەو دەسەڵاتە کە کۆماری کوردستانی ئیدارە کرد، توانی لەباری فەرهەنگییەوە دەسکەوتی وا پێشکەش بە مێژووی نەتەوەکەی بکا کە ئێستاش هەموو نەتەوەی کورد شانازیی پێوە دەکەن. لەباری ڕێکخراوەیی و کاری مەدەنییەوە توانی یەکەم هەنگاو بۆ هێنانە مەیدانی ئەو چین و توێژانە کە بەدڵنیایی لە هەموو هەلومەرجێك دا چین و توێژی کاریگەرن ـ بە تایبەتی ژنان و لاوان ـ بواری هاتنە مەیدانی ئەوان خۆش بکات.

دامەزرانی یەکیەتیی ژنان و یەکیەتیی لاوان یەکێك لە هەنگاوە گرینگە مەدەنییەکانی کۆماری کوردستانە کە ڕەنگ بێ ئێستاش ئەگەر لەچاو شەست ساڵ پاش کۆمارو لەچاو ئەو هەموو دەسکەوتە تیکنۆلۆژییەی کە کۆمەڵگای بەشەری بەخۆیەوە دیوە کە بەشێکی زۆریشی هاتۆتە وڵاتی ئێمە، لەچاو ئەوەیکە ساڵهایە بەجۆرێك لە بەشێك لە کوردستان بە ئازادی دەژی، ئێستاش هەست بەوە دەکرێت کە ئەو کارەی کە ئەودەم کراوە زۆر سەرکەوتوترو گرینگتر بووە لەو کارانەی کە ئەمرۆ دەکرێن.

قازی محەممەد بە هێنانە مەیدانی ژنان و لەپێش هەمویاندا خێزانی خۆی بۆ نێو ڕیزی تێکۆشەرانی ئازادی، دەریخست کە ئینسانێکی دێموکراتە، باوەری بەوە هەیە کە کۆمەڵ لەو ئینسانانە پێك هاتوە کە تێیدا دەژین، کۆمەڵ بە هەموو ئەو ئینسانانە ڕادەگیرێت. ئەمە جیاواز لە دەسکەوتێکی مێژوویی بۆ ئەو سەردەمە، دەرسێکی گەورەیە بۆ ئەم سەردەمەی ئێمە، دەرسێکی گەورەیە کە ئێمە دەبێ لە پێشەوامانەوە فێر بین کە کاری بەڕێوەبردن، ئیدارەکردن، بەرەوپێش بردنی کۆمەڵ تەنیا کاری پیاوان نیە. ئەم دەرسە لە قازی محەممەدی پێشەوامانەوە فێر بین کە لە هەموو هەنگاوەکانماندا گرینگیی ڕۆڵی ژنان ببینین و بایەخی تایبەتی بە ئەرك و کاری ئەوانیش بدەین. لاوان، ئەو توێژە گرینگەی کە هەر ئەودەم خرانە بەرچاوو هەوڵی هێنانە مەیدانیان درا، نەتەنیا بۆئەوەی کە لاوەکان بێننە مەیدان بۆ ئەوەیکە وەکوو پێشمەرگە کوردستانیان پێ بپارێزێ، بەڵکوو زیاتر بۆ هێنانە مەیدانی بیرو ئیرادەی ئەو توێژە لە کۆمەڵ بوو. ئەمە جیاواز لەو دەسکەوتە مێژوویە، دەرسیکی گەورەی بۆئەم سەردەمەی ئێمەش تێدایە.

٣ ←

لە شارو ناوچە جۆراوجۆرەکانی کوردستان:

یادی دامەزرانی کۆماری کوردستان بەرز ڕاگیرا

•مەهاباد

ڕۆژی دووشەممە ٢ی ڕێبەندان، شەستویەکەمین ساڵیادی دامەزرانی کۆماری کوردستان ژمارەیەکی بەرچاو لە خەڵك و بەتایبەت لاوەکانی مەهابادو شارەکانی دیکەی کوردستان بۆ ڕێزگرتن لە یەکەم سەرکۆماری کورد لەسەر کلگۆی پێشەوا ئامادە بوون.

لەم ڕێورەسمە نەتەوەییەدا بەشداربووان بە دانانی تاجەگوڵینە لەسەر گلکۆی پێشەواو شەهیدانی کۆماری کوردستان و بڵاوکردنەوەی شیرینی ڕێزیان لە یادی دامەزرانی کۆماری کوردستان و پێشەوای مەزن و هەموو ئەو تێکۆشەرە کوردانە گرت کە لە پێناو دابین کردنی مافە نەتەوایەییەکانی کورددا تێکۆشاون و گیانبازییان کردوە.

بە پێی زانیارییەکان دوابەدوای ئەم ڕێورەسمە ژمارەیەکی زۆر لە لاوەکان و خەڵکی شار لە گۆڕەپانی شۆڕش و فەلەکەی سەعات کۆبوونەوەو وێڕای دانی دروشم دژی ڕێژیم، دەستیان کرد بە هەڵپەرکێ و بەم شێوەیەش یادیان لەم ڕۆژە مێژووییەی کوردان کردەوە.

شایانی باسە ئەم ڕێوڕسمە لە کاتێکدا بەڕێوە چوو کە هێزە سەرکوتکەرەکانی کۆماری ئیسلامی هەموو شوێنە ئاستەم و گشتییەکانی ئەم شارەیان کۆنترۆڵ کردبوو.

•بۆکان

بەبۆنەی دووی ڕێبەندان، شەست و یەکەمین ساڵوەگەڕی دامەزرانی کۆماری کوردستان خەڵکی شاری بۆکان زۆربەی دوکان و بازاڕەکانیان داخست و ئەم ڕۆژەیان کردە جێژن. هەروەها خەڵك ئەو ڕۆژە بە گوڵ و شیرینیەوە سەردانی ماڵی یەکتریان دەکردو پیرۆزبایی ئەو جێژنە نەتەوەییەیان لە یەکتر دەکرد. لەلایەکی دیکەوە هەر بەو بۆنەیەوە ئێوارەی ئەو ڕۆژە لە بەرزاییەکانی برایم ئاباد، گوێجگەلی، مشیرئابادو بەردەزەردی بۆکان ئاگر کرایەوەو لە ژمارەیەك لە شوێنە گشتییەکانی شار CDو تراکت و بڵاوکراوەی حیزبی بڵاوکرانەوە.

• بانە

ئەندامان و لایەنگرانی حیزب لە بانە بۆ ڕێزگرتن لە یادی دامەزرانی کۆماری کوردستان، ژمارەیەکی بەرچاو CDو تراکت و بڵاوکراوەی حیزبییان لە شوێنە گشتییەکانی شارو ئاواییەکانی ناوچە بڵاوکردەوە.

پیرانشار

لە یادی دامەزرانی کۆماری کوردستان دا، ئەندامان و لایەنگرانی حیزب لە پیرانشار ڕۆژی ٢ی ڕێبەندان و ڕۆژانی دواتر ژمارەیەکی بەرچاو CDو بڵاوکراوەی حیزبی دیموکراتی کوردستان لە شوێنە گشتییەکانی شارو گوندەکانی ناوچەدا بڵاو کردەوە.

٣

هەوڵەکانمان بۆ گۆڕینی دیموکراتیك لەنێو حیزب و کۆمەڵ بخەینە گەڕ

قسەکانی بەڕێز کەماڵ کەریمی

لە ڕێورەسمی ٢ی ڕێبەدان ساڵرۆژی دامەزرانی کۆماری کوردستان دا

درێژەی لاپەڕی ٢

بێگومان کۆمەڵی ئێمە ئەو گۆڕانەی بەسەردا هاتوە. ئێستا نەسلێکی نوێ لە مەیدان دایەو حیزبی ئێمە (حیزبی دیموکراتی کوردستان) بەدەرس وەرگرتن لەو هەنگاوە مێژووییانەی کۆماری کوردستان و بە بینینی ئەو واقعییەتانەی ئەمڕۆی کۆمەڵی کوردەواری، دەبێ هەوڵ بدات بۆ ئەوەی لە هەموو تواناو ئینێرژیی لاوان کەڵك وەربگرێ بۆ هەرچی باشتر بەرەوپێش بردنی خەبات و هەوڵدان بۆ رزگاری و ئیدارە کردنی وڵات.

گەلێك دەسکەوتی دیکە دەتوانین لە زەمانی کۆماردا باس بکەین کە دیارە لە راستیدا هەر وەکوو عەرزم کردن کاری ئەو مامۆستایانەیە کە ژیانی خۆیان لەگەڵ مێژووی حیزبی دێموکراتی کوردستان دا هێناوە، شایەد بڵێم رەنگە لە توانای ئەوانیشدا نەبێت، کارێکی ئەوەندە گەورە بێت کە دەبێ وەکوو کارێکی ئاکادێمی چاوی لێ بکەین کە دەبێت بۆ شیکردنەوەی هەر لایەنێکی ژیانی کۆمار تەحقیقی تەواوی بکرێت..

بەداخەوە ئەو ململانێیەی کە باسمان کرد -لەبەینی یەکیەتیی سۆڤیەت و ئەمریکاو ئینگلیز، وەکوو دوولایەنی سەرکەوتوو لە شەڕی دووهەمی جیهانی دا- هەروەکوو یارمەتییان دا بەوەیکە تێکۆشەرانی نەتەوەی کورد لە شاری مەهاباد بە سەرۆکایەتیی قازی محەممەد بتوانن کۆماری کوردستان دامەزرێنن، یارمەتیی ئەوەشیان دا کە پیلانی رووخانی کۆماری کوردستان سەر بکەوێت. هەربۆیە دوای ١١مانگ تەمەنی کۆماری کوردستان بەهۆی کشانەوەی هێزەکانی سۆڤیەت لە ئێران و بەهێزکردنی دەوڵەتی مەرکەزی لە تاران، پیلانی هێرش کردن بۆسەر حکوومەتی ئازەربایجان و کۆماری کوردستان دا رێژا. ئەگەر بڵێین یەکێك لە هۆیەکانی مقاومەت نەکردن و رووخانی کۆماری کوردستان، خۆبەدەستەوەدانی زووی حکوومەتی ئازەربایجان و تەورێز بوو زیادمان نەگوتوە، بەڵام رووخانی کۆماری کوردستان نەتەنیا بووە هۆی راوەستانی بزوتنەوەی نەتەوەیی کورد، بەڵکوو هەتا ئێستاش هاندەرێك بووە بۆ رۆڵەکانی نەتەوەی کورد لە هەر چوارپارچەی کوردستان کە بۆ رزگارکردنی وڵات و وەدەسهێنانی ئازادی و مافی نەتەوایەتیی نەتەوەکەیاندا درێژە بە خەبات بدەن.

بەجێیە کاتێك باسی کۆماری کوردستان دەکەین، لەگەڵ رێز بۆ هەموو ئەو فیداکارییانەی کە هەموو تێکۆشەرانی ئەو سەردەمەی کوردستان دا بۆ پاراستنی کۆماری کوردستان و ئیدارەکردنی کۆماری کوردستان داویانە، لەگەڵ رێز بۆ هەموو ئەو پێشمەرگانەی کە ئەودەم لە سەنگەری دیفاع لە کۆماری کوردستان دا خوێنیان رژا، یادێك لە دەوری بارزانییەکانیش بکەینەوە کە ماوەیەك پێش دامەزرانی کۆمار هاتبوونە مەهاباد و لەوێ وەکوو هێزێکی بەتوانا کە سابیقەی چەندین ساڵ شەڕیان بوو لە باشووری کوردستان وەکوو هێزێك توانیان یارمەتیدەر بن بۆ رێکخستن و یارمەتیدانی هێزی پێشمەرگەی کۆمار. بەدوای رووخانی کۆماردا هەرچەند رەنگ بێ کەمێك سەرلێشێواوی یان سکوتێك زاڵ بووبێ بەسەر کوردستان دا، بەڵام هەر زۆر زوو تێکۆشەرانی دیموکرات سەریان هەڵدایەوەو هەوڵیان دا بۆ رێکخستنەوەی ریزەکانی حیزبی دیموکراتی کوردستان. تێکۆشەرانێك کە لە ماوەی چەند ساڵدا توانیان دەورێکی گەورە لە جەریانی ساڵەکانی ٣٢ـ٣٠ لە کوردستان دا بگێڕن و دەوری حیزبی دیموکراتی کوردستان دیسان بکەوێتەوە بەرچاو. تێکۆشانێك کە لە ساڵی ٣٤دا توانی یەکەمین کۆنفرانسی حیزبی دیموکراتی کوردستان بەدیاری بێنێت. ئەو تێکۆشەرانە بەردەوام بوو کە دەکرێت ئەگەر قۆناغ بە قۆناغ پێیدا بێین قۆناغی ساڵەکانی ٣٨ ـ١٣٣٧ وەبیر بێنینەوە کە پەلاماری ساواکی شا بۆ سەر تەشکیلاتی حیزبی دێموکراتی کوردستان دەریخست کە نەتەنیا بە رووخانی کۆمار حیزبی دیموکراتی کوردستان نەمردووە، بەڵکوو دەسگیرکردنی سەدان ئەندامی حیزب و راوەدونانیان نیشاندەری ئەوەبوو کە حیزبی دێموکراتی کوردستان لە نێو دڵی کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان دا ریشەی داکوتاوە. هەر ئەوەبوو کە توانیان لە ساڵی ٤٧ ـ ٤٦دا خەباتی چەکدارانە رێك بخەن. هەر ئەو رۆڵانە بوون کە توانیان دوای تێکشکانی خەباتی چەکدارانە، کۆنفرانسەکانی ٢و٣ بگرن، کۆنگرەی ٣ بگرن و بەتایبەتی بەهاتنەوە مەیدانی شەهید دوکتور قاسملوو (لە نزیکەوە بۆ بەشداریکردن و رێبەریکردن حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران) توانیان بەشێوەیەکی نوێ حیزبی دیموکراتی کوردستان رێك بخەنەوەو بەرنامەیەکی نوێی بۆ دابنێن کە هەتا ئێستاش ئامانج و سیاسەتەکانی بوونە رێبازێکی نوێ بۆ حیزبی دیموکراتی کوردستان.

بەهۆی بەرنامەو سیاسەتانە بوو کە بەدوای رووخانی حکوومەتی پاشایەتی دا حیزبی دیموکراتی کوردستان توانی ببێتە گەورەترین حیزبی خەڵکی لە رۆژهەڵاتی کوردستان داو زۆرترین جەماوەری خەڵکی کوردستان لە دەوری خۆی کۆ بکاتەوە. حیزبێك کە توانیویەتی لە ماوەی ٢٧ ساڵ دەسەڵاتداریی کۆماری ئیسلامی دا رووبەرووی درندەترین هەڕەشەکانی کۆماری ئیسلامی ببێتەوە. لەگەڵ دانی هەزاران شەهیدو روو بە روو بوونەوە لەگەڵ دەیان و سەدان پیلان و هەوڵدان بۆ تێك شکاندنی حیزبی دێموکراتی کوردستان کە دەکرێ دوو لە گرینگترین پیلانەکان دژی حیزبی دیموکراتی کوردستان، تیرۆری دوو رێبەری شەهیدمان دوکتور قاسملوو دوکتور شەرەفکەندی بخەینە بەرچاو. بەڵام ئەم حیزبە حیزبێك بووە لە بەرامبەر ئەو هێرش و پیلانانەدا خۆی راگرتوەو هەتا ئێستاش ئاڵاهەڵگری خەباتی دژی کۆماری ئیسلامی بۆ وەدیهێنانی دێموکراسی و ئازادی و ئاڵاهەڵگری خەباتی نەتەوایەتی بۆ وەدیهێنانی ئامانجەکانی نەتەوەی کورد لە رۆژهەڵاتی کوردستان دایە.

***

ئێمە لە هەلومەرجێکی نوێدا دەژین. هەلومەرجێك کە رەنگبێ لە زۆر لایەنەوە بۆ ئەوە ببێت هومێدی پێببەستین. کۆماری ئیسلامی دوای ٢٧ساڵ لە دەسەڵاتداریی، ئێستا کەوتۆتە نێو گەورەترین قەیرانەکانی نێوخۆیی و خاریجیی خۆی. لە نێوخۆی وڵاتدا کۆماری ئیسلامی سەرەڕای هەموو ئەو وادەو بەڵێنییانەی کە بەخەڵکی داون نەتەنیا نەیتوانیوە کەمترین تەئسیر بۆ باش کردنی وەزعی ژیانی خەڵك - لەبواری ئابووری، کۆمەڵایەتی و سیاسی دا- هەڵگرێ بەڵکوو، رۆژ بەرۆژ هەڵوێستەکانی یارمەتیدەر بوون بۆ ئەوەیکە خەڵك لە باری ئابوورییەوەو لەباری ئەمنییەتیەوە گیروگرفتیان زیاتر بێت و لەباری سیاسی و فەرهەنگییەوە وەدواتر بکەون. خەڵکی ئێران بەگشتی ئەمرۆ لە هەموو کاتەکان و ساڵەکانی پێشتر باشتر رووبەرووی کۆماری ئیسلامی راوەستاون. لە پەنا ئەودا قەیرانە دەرەکییەکانی کۆماری ئیسلامی فاکتەرێکی گەورە بوون بۆ ئەوەی کە رێژیم ئەورۆ لە خراپترین شەرایەتی تەمەنی خۆیدا دەژی. چەند ساڵ هەوڵدانی کۆماری ئیسلامی لە سیاسەتی خاریجیدا بۆ فریودانی دنیای دەرەوەو بە تایبەتی بۆ رووبەروو بوونەوە لەگەڵ بە قەولی خۆیان "شیطان بزرگ"(ئەمریکا)دا، پەنا بردن بۆ معاملەی بازرگانی بە مەبەستی کڕینی پشتیوانیی سیاسی لە ئۆرووپاو رووسیەو چین ئەورۆ گەیشتۆتە شکست.

لە مێژ ساڵ بوو ئێران بە پشتیوانیی ئورووپاو رووسیەو چین وەکوو سێ دەسەڵاتی گەورەی سیاسی و ئابووری توانیبووی رووی راستەقینەی خۆی لە کۆڕو کۆمەڵە نێونەتەوەییەکان بشارێتەوە. لەگەڵ پێشێلکردنی مافی مرۆڤ لەوپەڕی خۆیدا، لەگەڵ نەهێشتنی ئەمنیەت بۆ هیچ کەس لە ئێران دا، لەگەڵ نەهێشتنی هیچ مەجالێك بۆ فەعالییەتی سیاسی و کۆمەڵایەتیی پێشکەوتووانە، لەگەڵ رێگەنەدان بە هیچ کارێکی مەدەنی، بەڵام ئورووپا وەکوو بنکەی دیموکراسی دونیا هۆکارێك بوو بۆ پشتگیری لەوەکە کۆمەڵی نێونەتەوەیی رووبەرووی کۆماری ئیسلامی بێتەوە. بەڵام ئەمڕۆ کۆماری ئیسلامی لە هەموو ئەو بوارانەدا گەیشتۆتە بونبەست. کۆماری ئیسلامی ئەگەر هەتا دوێنێ تەنیا دروشمی مەرگ بۆ ئەمریکاو مەرگ بۆ ئیسرائیلی دەدا، ئەگەر قەرار بێت ئەمڕۆ بوێرێت دروشمێك بدات دەبێ دروشمی مەرگ بۆ سازمانی میلەل بدات. چونکی ئەورۆ دوای ساڵیانێك هەوڵدان بۆ خۆشاردنەوە، لە پشتی معاملاتی بازرگانیدا، رووبەرووی بریارێك بۆتەوە لە شوورای ئەمنییەت کە بە تێکرای دەنگی ئەندامانی ئەو شوورایە کۆماری ئیسلامی بەوە تاوانبار دەکا کە دەیەوێ وەزعی ئەمنییەتی جیهانی و ناوچە بشێوێنێ.

ئەمە رەنگە سەرەتایەك بێت. رەنگە لە لێکدانەوەی ئەو وەزعەدا پەلە نەکەین باشتر بێ بۆ ئەوەی چاوەروانی دوایی بین. بەڵام ئەمە واقعییەتێکە کە ئێستا کۆمەڵگای جیهانی لە تەواوەتی خۆیدا هەستی بەوە کردوە کە کۆماری ئیسلامی ئەو رێژیمە نیە کە بتوانن وەکوو ئەندامێکی سازمانی میلەل، وەکوو ئەندامێکی یاریدەدەری کۆمەڵگای جیهانی چاوی لێ بکەن. بۆیە هەوڵ دەدەن لە رێگای ئەو فشارانەوە کە خراونەتە سەری پێش لەو سیاسەت و کردەوانە کە دەبنە هۆی ئاژاوەنانەوەو تێکدانی وەزعی ناوچە- کە بێگومان تەئسیر لەسەر زۆر لایەنی جیهانیش دەکا - بگرن.

کۆماری ئیسلامی لە راستیدا وەکوو ئیدئۆلۆژیەك ئەگەر سەیری بکەین ئەوەیە کە خومەینی بووو ئەوەیە کە ئێستا ئەحمەدی نەژاد دەیڵێ. لە باری سیاسییەوە، هەر ئێستا گێچەڵێك یان کێشەیەك دروست بووە لە نێو رێبەرانی کۆماری ئیسلامیدا کە بێگومان نەك لەبەر ئەوەیە کە هیچیان ئەو کارانەیان پێ باش نەبێ، بەڵکوو لەبەر ئەوەیە کە هێندێکیان پێیان وایە کە ئەم کارانە لەوانەیە ببنە هۆی تێکدانی وەزعەکە لەوان، دەنا ئەگەر وەك ئیدئۆلۆژی سەیریان بکەین ئەوەیکە بیر لە کۆماری ئیسلامی و بیری کۆماری ئیسلامی دەکاتەوە بێگومان هاودەنگن لەسەر ئەوەکە کۆماری ئیسلامی ئەگەر بە چەکی ئەتۆمی بەهێز بکرێت دەتوانێ ببێتە حاکم و دەسەڵاتداری ناوچەو دەتوانێ سیاسەت و ئەفکاری خۆی بەسەر ناوچەکەداو لە رێگای ئەوێوە بەسەر دونیای دووردەستیش دا بسەپێنیت.

کۆمەڵگای جیهانی هەرچەند جێی رەخنەیە کە تا ئێستا بەداخەوە تەواوی هەوڵی خۆی لەسەر مەحکووم کردنی چەکی ئەتۆمی داناوە. بەڵام پێویستە لە پاڵ ئەوەدا رووبەرووی ئەو سیاسەتانە ببێتەوە کە کۆماری ئیسلامی بەرانبەر بە خەڵکی نێوخۆی وڵات بەرێوەی دەبات. سیاسەتی سەرکوتکردن، سیاسەتی پێشێڵکردنی مافی مرۆڤ، سیاسەتی پێشێڵکردنی هەموو مافەکانی تاك لە کۆمەڵ دا و سیاسەتی نەهێشتنی ئاسەوارێکی مەدەنی لە کۆمەڵگای ئێراندا.

ئەوەی کە لە چوارچێوەی ئەو سیاسەتانەدا کە تازە رووبەرووی ئێران بۆتەوە دەکرێ بڵێین ئەوەیە کە چاوەرێی ئەوە دەکرێ ئێران رووبەرووی تەنگەژەی گەورەتر ببێتەوە. رەنگە ئێستا بکرێ بڵێین کە ئێران ئێستا ئیتر رێگای مانۆڕدانی گەورەی نەماوە بۆ خۆدەربازکردن لەو قەیرانەی کە تووشی بووە.

بەڵام بۆ ئێمە وەکوو حیزبێکی شۆرشگێر، وەکوو حیزبێکی ئازادیخوازو بۆ خەڵکی ئێمە وەکوو نەتەوەیەکی تینووی ئازادی پێویستە تەنیا و تەنیا چاوەرێی ئەوە نەبین کە لە دنیای دەرەوە چی دەکرێ. دەبێ ئێمە ئەو هەلانە بقۆزینەوە بۆ رێکخستنی خەباتێکی بەهێزتر بە تایبەتی ئەوەندەی مومکینە لە رێگای سازدان و رێکخستنی خەباتی مەدەنی لە نێو کۆمەڵی کوردەواریدا بۆ ئەوەی هەرچی زیاتر بتوانین لەو هەلومەرجە کەڵك وەرگرین و هەنگاوێك بەرەوپێشەوە برۆین، هەنگاوێك کە بتوانێ بۆ داهاتووی ئێمە تەئسیری گەورەی هەبێت.

لەو هەلومەرجەدا جگە لەوەی ئێمە دەبێ خۆمان رێکبخەین دەبێ هەوڵ بدەین بۆ ئەوەی رێکخستنی نێو هێزە کوردستانییەکان بەهێز بکەین، دۆستایەتی و رێکخستنی نێو هێزە ئێرانییەکان بەهێز بکەین بۆ ئەوەی لەو هەلومەرجەدا بتوانین بە باشترین شێوە مەبەستەکانی خۆمان بپێکین و بتوانین ئەو دەسکەوتانەی کە دەکەوێتە بەردەستمان بە باشی بپارێزین.

رێورەسمەکەمان درەنگ دەستی پێکردو لە تەوسییەی هاورێیانیش دا دەرکەوت کە زۆر درەنگ دەکەوین و بەرنامەیان هەیە. ئەمن زیاتر لەوە سەرتان نایەشێنم. سپاس بۆ گوێگرتنتان. هەر شادو سەربەرز بن.

لە شارو ناوچە جۆراوجۆرەکانی کوردستان:

یادی دامەزرانی کۆماری کوردستان بەرز راگیرا

•سنە

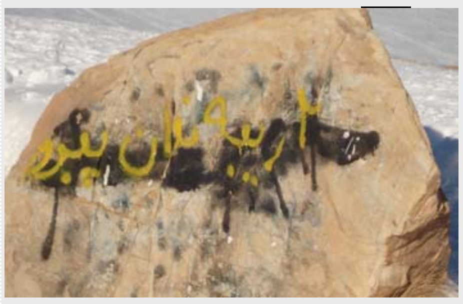

سەر لەبەیانی رۆژی شەممە ٧ی رێبەندان، ئەندامان و لایەنگرانی حیزب لە شاری سنە لە چالاکییەکی تەبلیغیدا چیاو سەیرانگەی ئاویەریان رازاندەوە. بەپێی هەواڵی ئەندامانی تێکۆشەری حیزب لەم چالاکییەدا وێڕای نووسینی دروشم، ئاڵایەکی گەورەی کوردستانیان هەڵ کرد کە لە زۆر جێگای شارەوە دەبینرا. ئەم چالاکییە بووە مایەی خۆشحاڵیی خەڵك لە شاری سنە.

•مەریوان

بە بۆنەی ٢ی رێبەن ساڵوەگەری دامەزرانی کۆماری کوردستان، ئەندامان و لایەنگرانی حیزب لە ئاواییەکانی پایگلان و گوندەکانی ناوچەی ژاوەرۆی مەریوان چالاکییەکی تەبلیغاتییان بەڕێوەبرد. لەم چالاکییەدا CDو تراکت و بڵاوکراوەکانی حیزبی دیموکراتی کوردستان بڵاوکرانەوەو دروشمی حیزبی لە شوێنە گشتییەکان نووسراون.

•سەردەشت

شەوی ١ی رێبەندان ئەندامان و لایەنگرانی حیزب لە ئاوایی ئاڵوەتانی سەردەشت بە بۆنەی ٢ی رێبەندان شەست و یەکەمین ساڵرۆژی دامەزرانی کۆماری کوردستان چالاکییەکی تەبلیغاتییان بەڕێوەبرد. لەم چالاکییەدا بڵاوکراوەکانی حیزب بریتی لە CDو تراکت، لە شوێنە گشتییەکان بڵاوکرانەوە.

•شنۆ

لە پێشوازی ٦١ ساڵەی دامەزرانی کۆماری کوردستان دا، ئێوارەی رۆژی ١ی رێبەندان، لە سەر شاخەکانی دەوروبەری شار، بۆ وێنە پشتی جەنگەڵ، سوڵتان مستەفا، قەبری شەهیدان و شێخ سمایل ئاگر کرایەوە. هەروەها ئاگرێکی گەورەی لە سەر چیاکانی رەندۆڵەو بابۆڵە کرابووە کە هەتا درەنگانی شەو هەر بەردەوام بوو.

لە ئاواییەکانی سەرگیز، دێ شەمس و دەوروبەر لەسەر مەنبەعی ئاوەکانی ئەو گوندانە، بە بۆنەی بیرەوەریی دامەزراندنی کۆماری کوردستان ئاڵای کوردستان، بەرزکرایەوەو هەر بە بۆنەی ئەم بیرەوەرییە مێژووییە، ژمارەیەکی زۆر CDتراکت لە گوندەکان و نێوشار بڵاوکرایەوە.

•مەهاباد

ئەندامان و لایەنگرانی حیزبی دیموکراتی کوردستان لە درێژەی چالاکییەکانیان دا رۆژی ٦ی رێبەندان لە ژمارەیەك لە شوێنە گشتییەکانی ئەم شارە کاری تەبلیغییان کرد. لەم چالاکییەدا کە مەیدانچەی حەسەنزادە، کانی مام قەمبەران، کانی سۆفی تەهاو ئەسحابە سپی و مەدرەسەی کچانەی حەسەنزادەو هەروەها گوندەکانی سەرچنار، حاجی حەسەن، خێرئاوا، تازەکەند، گەنج ئاوا، گەزەلێن، دێی وەیس ئاغا، بەفرەوان، قشقەڵاو قولەسەنی گرتەوە، ژمارەیەکی زۆر CDو تراکت و بڵاوکراوەکانی حیزب بڵاوکرانەوە.

یادی دامەزرانی کۆماری کوردستان له دەرەوەی وڵات

کانادا ــ ئۆنتاریۆ

رۆژی یەکشـەمە ١٤ی ژانویـەی ٢٠٠٧، کومیتـەکانی رۆژهـەڵاتی کانـاداو ئـەمریکای حیزبـی دیمـوکراتی کوردسـتان بـە بەشـداریی نزیـك ٢٠٠ کـەس رێـورەسمی رێـز گـرتن لـە کۆمـاری کوردسـتانیان لـە شـاری "لەنـدەن"ی ئۆنتـاریۆ پێـك هێنـا. لـەم رێورەسمـەدا پـەیامی هاوبەشـی کومیتـەکانی رۆژهەڵاتی کانادا و ئەمریکای حیزبی دیموکراتی کوردستان، پـەیامی پـارتی دیمـوکراتی کوردسـتان، یەکیـەتی نیشـتمانی کوردسـتان، کۆمەڵـەی شۆڕشـگێڕی زەحمەتکێشـانی کوردسـتانی ئێـران، رێکخـراوی کوردسـتانی حیزبی کومونیستی ئێران ـ کۆمەڵە، یەکیەتی لاوانی دیمـوکراتی کوردستان ــ لەنـدەن خوێندرایـەوە. لـە بڕگـەکانی دیکـەی رێورەسمەکـەدا، شـێعر، سروودو گۆرانیو هەڵپەرکێی کوردی پێشکەش کرا.

فینلاند

رۆژی هەینی، ١٩ی ژانویە بە بەشداریی سەدان کەس لە کوردستانییەکانی دانیشتووی فینلاند رێورەسمێك بۆ رێز گرتن لـە یـادی ٦١سـاڵەی دامـەزرانی کۆماری کوردستان لە شاری تۆرکۆ بەڕێوە چوو.

لەم مەراسیمەدا پەیامی دەفتەری سیاسیی حیزبی دیموکراتی کوردستان، پـەیامی کۆمیتـەکانی فێنلانـدی پـارتی دیمـوکراتی کوردسـتان، یەکیـەتیی نیشتمانیی کورستان ، کۆمەلەی شۆڕشـگێڕی زەحمەتکێشـانی کوردسـتانی ئێـران، پـارتی ژیـانی ئـازادی کوردسـتان، یەکیـەتیی ژنـانی دێمـۆکراتی کوردستان، یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی کوردستانی ئێران، پێشکەش کران. لـە بڕگـەکانی دیکـەی ئـەو رێورەسمـەدا ، شـانۆی کۆمێـدی، گـۆرانی و هەڵپەرکێی کـوردی لـە لایـەن کـوڕان و کچـانی بـە بـەهرەو هونەرمەنـدانی گۆرانیبێژ پێشکەش کرا. بەرپرسی کۆمیتەی حیزب لـە فێنلانـد لـە درێـژەی بەرنامەکەدا باسێکی کورتی لە سـەر لـەتبوونی حیزبـی دێمـوکرات، روانگـەو هەڵوێسـتی حیزبـی دیمـوکراتی کوردسـتان لـە بـارەی هێـزە سیاسـییەکانی کوردستان پێشکەش کرد.

کانادا، ڤانکۆڤێر

رۆژی ١٩ی ژانویـەی ٢٠٠٧، کۆمیتـەی حیزبـی دێمـوکراتی کوردسـتان لـە شاری ڤانکۆڤێری کانادا، رێورەسمێکی بە بەشداریی نزیکـەی ٢٠٠ کـەس لـە کوردسـتانییەکانی دانیشـتووی ئـەم شـارەو دەوروبـەر پێـك هێنـا. لـەم رێورەسمەدا پـەیامی دەفتـەری سیاسـیی حیزبـی دیمـوکراتی کوردسـتان، و بروسکەی پیرۆزبـایی یەکیـەتیی نیشـتمانیی کوردسـتان، پـارتی دیمـوکراتی کوردستانو کۆمەڵەی شۆڕشـگێڕی زەحمەتکێشـانی کوردسـتان، پێشـکەش کـران. درێـژەی بەرنامەکـە بـۆ پێشـکەش کردنـی هـۆنراوەی نیشـتمانیو گۆرانیو هەڵپەڕکێی کوردیو بەرنامەی شاد تەرخان کرا.

بریتانیا

رۆژی یەکشەممە ٢٠ی ژانویـەی ٢٠٠٧ رێـورەسمی تایبـەت بـە ٦١ ساڵەی دامەزرانی کۆماری کوردستان لە "ئەکتون تاوان هال" بەڕێوەچوو. بێجگە لە پەیامی دەفتەری سیاسیی حیزب، پەیامی پیرۆزبایی ئەم حیـزبو رێکخـراوو بنکـەو ناوەندانـە پێشـکەش کـران: ١ــ پـارتی دیمـوکراتی کوردسـتان ٢ــ یەکیەتیی نیشتمانیی کوردستان ٣ـ کۆمەڵەی شۆڕشـگێڕی زەحمەتکێشـانی کوردستانی ئێـران ٤ــ رێکخـراوی کوردسـتانی حیزبـی کومونیسـتی ئێـران ـ کۆمەڵە ٥ـ پارتی ئازادیی کوردستان ٦ـ یەکگرتووی ئیسلامیی کوردستان ٧ـ کۆنگرەی نیشتمانیی کوردستان ٨ـ مەڵبەندی رۆشنبیری کوردی، لەندەن ٩ـ بنکەی پەنابەرانی کورد لە لەندەن (کیا) ١٠ـ دەزگـای خانووبـەرەی کـوردی ١١ـ کومیتەی فیستیڤاڵی فیلمی کوردی لـە لەنـدەن ١٣ــ کۆمـەڵگای کـوردی رۆژئـاوای لەنـدەن ١٤ــ رێکخـراوی یەککەوتـەکانی کـورد لـە بریتانیـا ١٥ــ ناوەندی چاك (هەلەبجە) ١٦ـ بەرەی یەکگرتووی بەلووچستان.

له درێژەی مەراسیمەکەدا گۆڕانیو هەڵپەڕکێی کوردیو شێعرو پەخشـانی جوان پێشکەش کران. کومیتـەی حیـزب لـە بریتانیـا مێـزی کتێبـی بـۆ ئـەم رێوڕەسمە ئامادە کردبوو کە سەرنجی بەشدارانی راکێشا.

سوئێد

سمیناری سیاسی به بۆنەی ٦١ ساڵەی دامەزرانی کۆماری کوردستانەوە

رۆژی ٢٠٠٧/١/٢٠ کومیتـەی سـوئێدی حیزبـی دیمـوکراتی کوردسـتان، سمینـارێکی سیاسـیو رۆشـنبیریی بەبەشـداریی سـەدان کەسـایەتیو رووناکبیرو تێکۆشەری کورد، پێك هێنا. لـەم سمینـارەدا پـەیامی دەفتـەری سیاسیی حدك بە بۆنەی ٢ی رێبەندانەوە له لایەن بەرپرسی کومیتەی حیزب له وڵاتی سوئێد خوێندرایەوە. دواتر بەشی یەکەمی پانێل بە قسـەکانی کـاك ئەحمەد عەزیزی، کارناسی سیاسی دەستی پێکرد.

بۆ لاپەڕی ١١

هەواڵەکان

سوئێد

تێکۆشەری دێرین مام حەسەن خدری کۆچی دوایی کرد

رۆژی چوارشەممە ٤ی بەفرانبار تێکۆشەری درێرین مام حەسەن خدری کۆچـی دوایـی کـرد. نـاوبراو یـەکێك لـە ئەندامـە هەڵسـووڕەکانی حیزبـی دیموکراتی کوردستان لە سەردەمی هەر دوو رێـژیمی پاشـایەتیو ئیسـلامی دابـوو. لـە سـەردەمی شـایەتیدا دوو جـار کەوتـە زینـدانو دوای دەسـت پێکردنی پەلاماری کۆماری ئیسلامی بۆ سەر کوردستان مـام حەسـەن وەك پێشمەرگەیەکی هێزی بـەرگری لـە سـەنگەردا بـەرەنگاری هێزەکـانی رێـژیم بۆوە.

شایانی باسە مام حەسەن خـدری دوو کـوڕی بـە ناوەکـانی محەممـەدو خدر بە دەسـتی کۆنەپەرسـتانەی کۆمـاری ئیسـلامی شـەهید کـراوە. بـەم بۆنەیەوە وێـڕای دەربڕینـی داخو پـەژارەمان لـە کۆچـی دوایـی ئـەو مرۆڤـە تێکۆشەرە، سەرخۆشی لە بنەماڵەو هاوسەنگەرانی دەکەین.

•بانە

کۆچی دوایی دۆستو لایەنگرێکی حیزبی دیموکراتی کوردستان

رۆژی ١ی رێبەندان خاڵە محیەدین عەبدی دۆستو لایەنگرێکی حیزبی دیموکراتی کوردستان بە هۆی نەخۆشی کۆچی دوایی کرد. ناوبراو یەکێك لە پیاوماقووڵانی ناوچەی خێڵەرەشی بانە بووو لە درێژایی چەندین ساڵی رابردوودا بەخۆیو ئیمکاناتییەوە لە خزمەتی بزووتنەوەی رزگاتریخوازانەی کوردستان دا بوو.

بەم بۆنەیەوە پرسەو سەرەخۆشیی خۆمان بە بنەماڵەو دۆستانی رادەگەیەنین.

•بۆکان

کۆچی دوایی ژنێکی تێکۆشەر

رۆژی ١٣٨٥/١٠/٢٩، خاتوو وەجیهە، دایکی شەهید ئەبووبەکری پـارنج، دانیشتووی گوندی ئاڵیکەند سەر بە ناوچەی بۆکـان بـە هـۆی نەخۆشـیەوە کۆچـی دوایـی کـرد. خـاتوو وەجیهـە جیـا لـەوەی کـە دایکـی شـەهید بـوو بۆخۆشـی ژنێکـی تێکۆشـەر بـوو کـە زۆربـەی کـاتی ژیـانی بـۆ چـالاکیی حیزبایـەتی تـەرخان کردبـوو. بەوبۆنەیـەوە سەرەخۆشـی لـە بنەماڵـەو کەسوکاری دەکەین.

ـ کۆچی دوایی ئەندامێکی لە مێژینەی حیزب

رۆژی ٢٩ی بەفرانبار کاك محەممەد ئەمین دادخا، برای شەهید عوسمان دادخا فەرماندەری هێزی شەریفزادە، بە هۆی نەخۆشی کۆچی دوایی کرد.

کاك محەممەد ئەمین ساڵی ١٣٥٨ پێوەندیی بە حیزبەوە گرتوە و لەو کاتەوە وەك ئەندامێکی چالاك ئەرکە حیزبییەکانی راپەڕاندوە. لەم دواییانەش دا بە دوای ئاڵوگۆڕەکانی نێو ریزەکانی حیزب، وێڕای گرتنە بەری هەڵوێستێکی لێبڕاوانەو بەرپرسانە خەڵکی لە ئاڵوگۆڕەکانی نێو حیزب ئاگادار دەکردەوە.

شایانی باسە بە هەزاران کەس لە خەڵکی ناوچە بەشدارییان لە پرسەی ناوبراو دا کرد و هاودەردییان لەگەڵ بنەماڵەکەی دا کردوە.

بەم بۆنەیەوە وێڕای دەربڕینی داخ و پەژارەمان لە کۆچی دوایی ئەم ئەندامە تێکۆشەرەی حیزبەکەمان سەرەخۆشی لە بنەماڵە بەرێزەکەی دەکەین.

ـ کۆچی دوایی ئەندامێکی حیزب لە ناوچەی بۆکان

رۆژی ١٣٨٥/١٠/٢٠، ئەنـدامێکی دڵسـۆزی حیـزب بـە نـاوی" رەسـووڵ خۆرلەق" دانیشتووی گوندی داشبەندی سـەر بـە ناوچـەی بۆکـان بـە هـۆی نەخۆشی کۆچی دوایی کرد. ناوبراو لە ساڵی ١٣٦٤ پێوەندی بـە ریزەکـانی حیزبـەوە دەگـرێو وەکـوو ئەنـدامێکی هەڵسـووری تەشـکیلاتی نهێنـی تێکۆشانی سیاسی خۆی دەستپێدەکات. کاك رەسووڵ لـە مـاوەی خـەباتی چـەکداریدا هەمیشـە پشـتو پـەنای تێکۆشـەرانی حیزبـی دیمـوکراتی کوردستان بوو.

بەم بۆنەیەوە سەرەخۆشی لـە بنەماڵـەو کـەسو کـاری کـاك رەسـووڵو هەموو خەڵکی گوندی داشبەند دەکەین.

مەرگی ناوەختی ئەندامی حیزب خاتوو زارا قاسمی و دوو هەڵوێستی جیاواز

رۆژی چوارشـەممە ٢٧ بـەفرانباری ١٣٨٥، خـاتوو زارا قـاسمی، هاوسـەری هـاوڕێی پێشـمەرگە حوسێن مـەحموودیان، لـە حاڵێـك دا کـە بـۆ عەمـەلی سـینوزیت چـووبووە یـەکێك لـە نەخۆشخانەکانی شاری هەولێر، لـە ئاکـامی کەمتەرخـەمی کـادری پزیشـکیی نەخۆشـخانەکەدا گیـانی لە دەست دا.

زارا قـاسمی کچـی مـام مینـە، خەڵکی "تاچیناوێ"ی نزیك شاری شـنۆ بـوو. کـە دواتـر لەگـەڵ ئەندامێکی چالاك و بـە بیروبـاوەری دیکەی حیزب بە ناوی کاك حوسێن مەحموودیان ژیانی هاوبەشیان پێك هێنـا. ئـەویش وەك مێردەکـەی لـە ساڵی ٦٩وە لە تەشکیلاتی نهێنیـی حیـزب دا بـە رووسـووریو سەربەرزییەوە ئەرکی ئەندامـەیتی خۆی جێبەجێ کرد. ئەو بنەماڵەیە بـە دوای خۆپیشـاندانە خوێناوییـەکانی هـاوینی دوو سـاڵ لەمەوبەری شاری شنۆ، ناچار بوون ژیـانی دەربـەدەری هەڵبـژێرنو لـە نێو حیزبـی دیمـوکراتو لـە کـەمپی جێژنیکان بگیرسێنەوە.

رۆژی پێـنج شـەممۆی رابـردوو (٢٨ی بـەفرانیار) تـەرمی زارای جوانەمرگ لە لایەن هاوسـەرەکەیو ژمارەیـەکی زۆر لـە هاورێیـانی حیزبیمـان لـە کـەمپی جێـژنیکانو ژمارەیەك لـە کـوردە ئێرانییـەکانی دانیشـتووی کوردسـتانی عێـراق - دەڤـەری سـۆران، بـۆ سـنووری حـاجی عومـەران گوێزرایـەوەو رەوانەی نێو بنەماڵـەو کـەسوکاری لـە شـنۆ کـرا تـا لـەوێ بـە خـاك بسپێردرێ.

خەڵکی دڵسۆزو حیزب دۆستی شـنۆ بـە هـاودەردیو بـە شـداری بـەرینی خۆیـان لـە رێوڕەسمی بـە خاکسپاردنو سەرەخۆشی ئەو ژنـە دیموکراتـە دا، جـارێکی دیکـە هۆگریو خۆشەویستیی خۆیـان بـە حیزبـی دیمـوکراتی کوردسـتانو خـەباتو تێکۆشـانی رۆڵـەکانیان نیشـان دایـەوە کـە شـانازی بـە هەڵوێستیان دەکەینو رێزو سپاسی بـێ پایـانی خۆمانیـان پـێ رادەگەیەنین.

بـەڵام جێـی داخـە لـە حاڵێـك دا خەڵك لە ژێر زەبـروزەنگ و فشـاری کۆمـاری ئیسـلامیدا بـەم جـۆرە توانیان هاودەردی نیشان بدەن، لە کـەمپی جێـژنیکان کـە زۆرایەتییەکـەی بـە دەسـت هاوسـەنگەرانی پێشـوومانە، لـە جیـاتی رەچـاو کردنـی سـەرەتاییترین رێوشـوێنی ئینسانیو لـە رۆژی بەرێکردنـەوەی تەرمی ئەو ژنـە جوانەمرگـەدا، بـە فەرمانی ئەندامانی سـەرکردایەتیان لـە دەرفـەت کـەلك وەردەگـرنو هێـرش دەبەنـە سـەر ئـەو ژمـارە کەمە لە پێشمەرگەکانمان کە لەوێ مابوونەوەو چەکیان دەکەن. دیارە هەر لە رۆژی پرسەو سەرەخۆشیدا چـەندین رەفتـارو هەڵسـوکەوتی دزێـوی دیکـەی لـەم چەشـنە وەك بەرگرتنو بێحورمەتی بـە میوانـانی پرسەو سەرەخۆشی، هانـدانی ژنو منداڵی خۆیان بۆ هێرش بردنە سەر بنکەکانی ئێمەو ئازار و ئەزیەتدانی منداڵانی قوتابیی ئێمـەیان دووپـات کـردەوە. بـەڵام بـوونی هێزەکـانی ئاسایشـی حکوومـەتی هـەرێمی کوردسـتان لـەو شـوێنەو هـەوڵی دڵسۆزانەو جێگای رێزی ئەوان، بـە خۆشـییەوە رێگـای نـەداوە پـەلاماری فیزیکـی بێتـە پـێشو چـەکە داگیرکراوەکانیشـیان لـەوان ستاندۆتەوە.

له قووڵایی دڵمانەوە،هاودەردیی لەگـەڵ هاورێمـان حوسـێن مـەحموودیانو هـەر سـێ جگەرگۆشەکەیو لەگـەڵ بنەماڵـەی هـاورێی جوانەمـەرگ زارا قـاسمیو کەسوکاری ئـەوانو خـەڵکی شـنۆ، رادەگەیەنینو خۆمان بە هاوبەشـی خـەمو پـەژارەیان دەزانـین. رێـزو سپاسـی زۆریشـمان بـۆ خـەڵکی نەترسو دڵسۆزی شارو گوندەکانی شنۆو ناوچەکانی دەوروبەر کـە بـە هاودەردیی بەرینو گـەرمو گوڕیـان لـە رێـوڕەسمی بـە خاکسـپاردنو پرسـەو سەرەخۆشـیی خـاتوو زارا قـاسمیدا پشـتیوانیی خۆیـان لـە حیزبـی دیمـوکراتی کوردسـتانو خەباتە رەوایەکەی راگەیاندوە.

دیدارو چاوپێکەوتنەکانی شاندی حیزب له شاری دیانای باشووری کوردستان

: رۆژی١٣٨٥/١٠/٢٩، شاندێکی حیزبی دیموکراتی کوردستان پێکهاتوو لە بەڕێزان جەلیل گـادانی، محەممـەد شـەهرەوانو قـادر محەممـەد گـوڵ بـە مەبەستی کۆبوونەوە لەگەڵ ئەندامانی حیزبو چاوپێکەوتن لەگـەڵ ئیدارەکانی حکوومـەتیو لایەنـە سیاسییەکان سـەردانی شـاری دیانـای باشـووری کوردستانیان کرد. کاتژمێر ٣ی پاشنیوەڕۆی ئەو رۆژە شاندی حیزب کۆبوونەوەی بۆ زیـاتر لـە ٥٠ کـەس لـە ئەنـدامانی حیـزب لـەو شـارەدا کـرد. لـەو کۆبوونەوەیەدا هاوڕێ جەلیل گادانی وێڕای پێشکەش کردنی باسێکی تێروتەسەل لەسـەر وەزعـی گشـتیی ناوچـەکەو ئێـرانو کوردسـتان، هۆکارەکـانی لەتبوونی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێرانی بۆ ئەندامانی حیزب شی کردەوە.

هەروەها رۆژی دواتر شاندی حیزب هـاوڕێ لەگـەڵ ئەنـدامانی بەڕێوەبـەری کۆمیتـەی حیـزب لـە دیانـا سـەردانی قـایم مەقامیـەتی دیانـاو ئاسایشـی گشتی، رێکخستنی تایبەتی پارتی دیموکراتی کورستان، لقی سۆرانی پارتیو مەڵبەندی سۆرانی یەکیـەتیی نیشـتمانیی کوردسـتانیان کـرد. لـە هـەموو ئەو دیدارانەدا باس لە پێوەندییە دوولایەنەکان کراو شاندی حیزب ئەندامانی کومیتەی حیزبیان بە لایەنەکانی خانەخوێ ناساند.

لە نێو بنکەو کەمپەکانی حیزبی دیموکرات دا چ ڕادەبرێ؟!

(بۆ بەرچاوی بیروڕای گشتیو لایەنە پێوەندیدارەکان)

حوسێن عەبدوڵلازادە

خدر پاکدامەن (خدربەگ)

ئارەش زەمانی

مانگو نیوێک لەمەوبەر ئۆپۆزیسیۆنی نێوخۆیی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران، سەرئەنجام کۆتایی بەدەورەیەکی درێژ لە چاوەڕوانیو هەوڵدانی بێئاکام بۆ گەڕاندنەوەی یەکیەتی و یەکڕیزی بۆ نێو حیزبی دیموکرات هێناو، ئەو لەتکردنەی باڵی دەسەڵاتدار بە کردەوە لە مێژ بوو بەسەر حیزبی دیموکراتیدا سەپاندبوو، بە ڕەسمی قەبووڵ کردو لە بەیاننامەیەك دا رای گەیاند کە لەمەودوا تێکۆشانی خۆی بە جیا لە قۆڵی زۆرینەی کومیتەی ناوەندی درێژە پێدەدا.

لە بەیاننامەی کەمینەی ڕێبەریی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران دا گوترابوو ".....ڕێبەرایەتیی حیزبی دیموکراتو بەشێکی زۆر لە کادرو پێشمەرگەکانو بە سەدان بنەماڵەی تێکۆشەرانی حیزب لە کوردستانی عێراقو لە ژێر سێبەری حکوومەتی هەرێمی کوردستان دا دەژین کە لە هەموو کەمپەکان دا بنەماڵەکان تێکەڵو دراوسێی یەکترن. ئەم وەزعە تا پێش کۆنگرەی سێزدە زۆر سروشتیو لە دوای کۆنگرەش تا ئێستا بە هەر

ئەوان لەمێژە بۆ دژایەتی لەگەڵ موخالیفانو جیابیرانی خۆیان لە نێوحیزبدا، خۆیان لە پشت ناوی ڕێبەرانی شەهید بە تایبەتی دوکتور قاسملووی نەمردا حەشار داوە، ئایا لە خۆیان پرسیوە بە پەرەپێدانی فەرهەنگی چەقۆکێشیو جیابیرکوژی ئەویش لەنێو حیزبێکی سیاسیدا کە ناوی دێموکراتیشی لەسەر بێ، چ بێ حورمەتییەکی گەورە بەو ڕێبەرە شەهیدەو چ غەدرێکی گەورە لە حیزبێکە کە دوکتوور قاسملوو چەندین ساڵ ڕێبەری بوو؟

حاڵ" قابل تحمل" بووە. بەڵام ئێستا ئیدی هەموو شتێك پێویستیی بە لێك جیاکردنەوە هەیە. لەو پێوەندییەدا ئێمە لە لایەنی بەرامبەر داوا دەکەین هاوکاری بکا تا بە شێوەیەکی شارستانیانەو بێ کێشەو ناخۆشی لێك جیابینەوەو دوژمنان بە خۆمان خۆش نەکەین".

هەر لەو بەیاننامەیەدا گوترابوو "بەڵام ئەگەر بە پێچەوانەی ئارەزووی ئێمە ئەوان مل بەو کارە نەدەن، سروشتییە کە بەرپرسایەتیی ئەو کارە دەکەوێتە سەر شانی کاربەدەستانی حکوومەتی هەرێمی کوردستان. هیوادارین هەم سەرۆکایەتیی هەرێمی کوردستان، هەم حکوومەتی هەرێمو هەم دوو حیزبی دۆستو برامان پارتی دیموکراتی کوردستانو یەکیەتیی نیشتمانیی کوردستان بەرپرسایەتیی نەتەوەییو ئەخلاقیی خۆیان لەو پێوەندییەدا بەجێ بێنن." لەو بەیاننامەیەدا هەروەها ئەو ئاواتە دەربڕابوو کە "هەموولا جۆرێك ڕەفتار بکەن کە زەبر لە یەکیەتیی ریزەکانی خەڵکی کوردستان نەدرێو ئەگەر نەمان توانیوە لە نێو حیزبی دیموکراتێکی یەکچارچەدا هەوڵەکانمان وەسەر یەك بخەین، ڕێگای ئەوە کە لە چوارچێوەی هاوپەیمانییەکی کوردستانیدا پێکەوە کار بکەین بەربەست نەکرێ."

لە ماوەی یەك مانگو نیوی رابردوودا، زۆر شت لە نێو بنکەو کەمپەکانی حیزبی دیموکرات دا ڕوویان داوە، کە بیروڕای گشتی لێیان ئاگادار نیە. هەر ئەم بێئاگابوونەی بیروڕای گشتی وای کردوە، بوار بۆ ڕووداوی دڵتەزێنو کارەساتی گەورە پێك بێو مەترسیی خوڵقاندنی ئەو ڕووداوانە کە خەڵکی کوردستانو مرۆڤە ژیرو بەرپرسەکانی نێو گۆڕەپانەکە لێیان نیگەرانن، لە هەموو کات زیاتر بێ.

قسەو کردەوەی هەردوو لایەن لەو ماوەیەدا

ئەوانەی هەم تەبلیغاتو راگەیاندنو ئەدەبیاتی هەر دوو لایەنی حیزبی دیموکراتیان لە دوای لەتبوونی ئەو حیزبەوە خستۆتە ژێرچاوەدێری، هەم لە نزیکەوە ئاگایان لە کردەوەو ڕەفتارو هەڵوێستو هەڵسوکەوتەکانی هەر دوولایەن هەیە، کۆمەڵێك راستییان بۆ دەرکەوتوە.

بۆ وێنە بۆیان روون بۆتەوە ئەو لایەنەی بە ناوی حیزبی دیموکراتی کوردستان، درێژە بە تێکۆشان دەدا، دژایەتی لەگەڵ هاوسەنگەرانی پێشوو بە کاری خۆی نازانێو، ئەگەر باسێکیشی لە کردەوەو ڕەفتاری لایەنی بەرامبەر کردوە، لە چوارچێوەی روونکردنەوەی هۆیەکانی لەتبوونی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێرانو بە ئاکام نەگەیشتنی هەوڵەکانیان بۆ پێکەوە بوون دا بووە. زۆر لە وتەبێژەکانیان لە وتووێژو لێدوانەکانیان دا ئارەزوویان کردوە، ئەگەر ململانێو پێشبڕکێیەکیان لەگەڵ حیزبو ڕێکخراوەکانی دیکەو بە تایبەتی لایەنی دیکە لە حیزبی دیموکرات دەبێ، ململانێیەکی سالمو، ململانێ لەسەر خزمەتی پتر بە خەڵكو داهێنانی شتی نوێترو باشتر لە تێکۆشان دا بێ. ئەوان هەروا کە خۆیان بە درێژەی حیزبی دیموکرات و میراتگری شانازییەکانی زانیوە، هەر بەم جۆرەش سەیری لایەنی بەرامبەریان کردوەو تەنانەت سەرکەوتنی هاوسەنگەرانی پێشوویان لە جێبەجێکردنی ئەرکو ڕەسالەتە مێژوویییەکانی حیزبی دیموکرات دا بە ئاوات خواستوە. هەر لە ئێستاشەوە پێشوازییان لە پێوەندیی دۆستانەو هاوکاریو هاوخەباتی لەگەڵ ئەوان لە چوارچێوەیەکی کوردستانیدا کردوە. لە ڕەفتاری ڕۆژانەشیان دا ئەوپەڕی هەوڵی خۆیان داوە تا ڕێز لە لایەنی بەرامبەر بگرن، قەڵسەیان لێنەگێڕنو ڕەوتی ڕووداوەکان بە ئاقاری لێك جیابوونەوەیەکی شارستانی بە کەمترین هەزینەوە بەرن. لە هەموو کۆڕو کۆبوونەوەکانی خۆشیان دا داوای لەسەرەخۆیی، بەسەرخۆدا زاڵبوونو دلفرەوانی بەرانبەر بە کردەوەو ڕەفتاری هێرشبەرانەو تێکەڵ بە سووکایەتیی لایەنی بەرامبەریان لە ئەندامانو لایەنگرانی خۆیان کردوە. قسەی دەرەوەو ژوورەوە، ئاشکراو نهێنیو گەورەو بچووکی ئەم لایەنە یەك قسە بووە، چ لە بارەی لایەنی بەرامبەرەوە، چ لە بارەی یەکیەتیو پارتیو هێزو ڕێکخراوەکانی دیکەوە. بە ڕوونی (شفاف) دواونو هیچ بوختانو تاوانێکی بەناهەقیان نەداوەتە پاڵ هیچ لایەنێكو، ئەم لەتبوونەیان وەك ئاکامی لۆژیکیو چاوەڕوانکراوی پاوانخوازیو ناهەقییقۆڵی دەسەڵاتدار بەرانبەر بە ئۆپۆزیسیۆنی نێوخۆیی حیزب ناساندوە، نەك هەبوونی دەستی دوژمنانێکی خەیاڵیو ناڕوون لە نێو کێشەکەدا. بۆ یەکلاکردنەوەی کێشەو گرفتەکانی پێوەندیدار بە لێك جیابوونەوە، دوای دڵنیابوون لە نەبوونی نیازپاکیی لە لایەنی بەرامبەردا، مەرجەعێك بێجگە لە حکوومەتی هەرێمی کوردستانو دوو حیزبی دۆستو برا، پارتیو یەکیەتیو، ڕێوشوێنی دادپەروەرانەو ویژدانی گشتی، شك نەبردوەو، ئەوەی بیری لێنەکردبێتەوە، کەڵکوەرگرتن لە هێزی پێشمەرگەو، پشت بەستن بە زۆرو، توندوتیژیو ڕەفتارو کردەوەی ملهوڕانە بۆ یەکلایی کردنەوەی کێشەکانی ئەو ماوەیە بە قازانجی خۆی بووە.

بەڵام مەنتیقو تێگەیشتنی لایەنی بەرانبەر لە هەموو بوارەکان دا پێچەوانەیە. ئەوان تەنیا خۆیان بە حیزبی دیموکرات دەزاننو لایەنی بەرانبەر بە ناحیزبی! خۆیان هەموو حیزبی دیموکراتنو لایەنی بەرانبەر "چەند کەسێك کە لە حیزب چوون" (ڕۆیشتوون)! هەرچی سامانی مەعنەویو ماددیی ئەم حیزبەیە، بۆخۆیانیان داناوە کە لایەنی بەرانبەریان بۆی نیە کەڵکیان لێوەربگرێ! ئەوان هەر بەو زمانە دەدوێن کە لە دوای کۆنگرەی سێزدە پێی دواون. یا تەسلیم یا ڕۆیشتن. ئێستا کە دوای ئەو هەموو چەرمەسەریو گوشارەی لەسەریان تاقی کرایەوە تەسلیم نەبوون، دەبێ بڕۆن. لە تەبلیغاتو راگەیاندنیش دا، هەر ئەو قەوانە کۆنە لێدەدەنەوە کە جاران لێیان دەدا، بەڵام راشکاوانەترو بەربڵاوتر. خۆیان بە درێژەدەری ڕێگای ڕێبەرانی شەهیدو، بەرامبەرەکەیان بە نەیاری هەمیشەیی ئەو ڕێبەرانە دەناسێنن تا بەڵکوو ڕەنگو ڕواڵەتێکی خەڵك پەسند بە هەوڵی چەندین ساڵەیان بۆ پاوانکردنی حیزبی دیموکرات بدەن. لە حاڵێکدا لاسایی نێوەرۆکی بەیاننامەی حیزبی دیموکراتی کوردستانیان کردەوەو، باسی پێوەندیی سالم لە داهاتوویاندا کرد، وتارو بابەتی پڕ لە چەواشەکاریو پڕوپاگەندەی ژاراوییان بۆ تەشکیلاتی نهێنیی خۆیان ناردوە. بەگوێی کادرو پێشمەرگەو ئەندامانو لایەنگرانی خۆیان دا دەخوێنن کە وەك دوژمنو وەك خائین سەیری هاوسەنگەرانی پێشووو سەرانو ڕێبەرانیان بکەن. باسی هەوڵەکانی "دوو حیزبی دۆستو برا" بۆ پێشگیری لەو جیابوونەوە چەند کەسییە! دەکەن، بەڵام دەیان وتارو بابەتی خۆیان لە دژی بەناو دەستتێوەردانی لایەنی دەرەکی لەبیر بردۆتەوە، یا نایانهەوێ خەڵك بەو هەمووە دژایەتییەیان بزانێ کەئەوان لەگەڵ هاتوچۆو هەوڵو قسەی خێرخوازانەی پارتیو یەکیەتی کردیان. ئەو ئازایەتییە ئەخلاقیو سیاسییەیان نیە ئەو تاوانو بوختانانەی بە شێوەی نهێنیو بە هۆی کەسانی دیکەوە دەیدەنە پاڵ لایەنی بەرامبەر، بە زمانی خۆیانو بە ڕەسمی رای بگەیەنن. بۆ وێنە ئەگەر راست دەکەن بۆچی ئەو لایەنە دوژمن بە حیزبی دیموکراتو نەتەوەی کورد کە گوایە لە پشت "حیزبی دیموکراتی کوردستان"ە، بە خەڵك ناناسێنن؟!

بۆ ئەوەی بتوانن هەموو شتەکان بەو جۆرە بنوێنن کە بۆخۆیان پێیان خۆشە، حەز دەکەن یەك لایەنە بدوێنو، نەك لە لایەنی بەرامبەر، بەڵکوو هیچ کەسێکی غەیری خۆیان پرسیاریان لێ نەکا نەوەك سیناریۆکەیان لێهەڵوەشێ. "ئەگەر پشتیوانەکانی حیزبی دیموکراتی کوردستان" کەسانی دیارو ناسراونو، نێوەرۆکی پەیامو هەڵوێستەکانیان شایەدی بۆ سروشتیو سەربەخۆبوونی پشتگیریو هاوپێوەندیی خاوەنەکانیان دەدا، هی ئەمان هەر لەو ژوورانەدا بەرهەم دەهێنرێن کە بەخشنامەو "دستورالعمل"ی ژاراوییان تێدا دەنووسرێو تێدا ڕەوانە دەکرێ. بۆیەش جاروبار شتی عەنتیکەیان لێ شین دەبێتەوەو وەدرۆ دەخرێتەوە.

نیگەرانی لە داهاتوو بۆچی؟

سەرەڕای ئەم جۆرە پڕۆپاگەندەو هێرشە تەبلیغاتییە ناڕاستو ناڕەوایە، لە یەك مانگو نیوی رابردوودا، ڕەوتی ڕووداوەکان هاوتەریب لەگەڵ ویستو ئیددیعاکانی حیزبەکەی کاك مستەفا هیجریدا نەچۆتە پێش. لایەنی بەرامبەر بەو هۆیەوە کە ڕەگوریشەیەکی قووڵی لە حیزبی دیموکرات دا هەیە، بەو هۆیەوە کە ڕەواییو بەحەقبوونی خۆی لە زۆرینەی ڕێبەریی هەڵبژێردراوی کۆنگرەی ١٣، ئەگەر بە زیاتر نەزانێ، بە کەمتر نازانێ، بەو هۆیەوە کە لە ٥ کەمپی حیزبی دیموکرات لە خاکی هەرێم دا زۆرینەی ٣ کەمپی پێیە، بەو هۆیەوە کە ئۆردوویەك تێکۆشەری بە ئەزموونو لاوی خوێندەوارو ڕووناکبیری لە پشتەو، چونکە هەزاران ئەندامو لایەنگرو دڵسۆزی حیزبی دیموکرات بە کردەوە بە پێشوازییەوە هاتوون، ئەو جۆرە تەبلیغاتو هەوڵانە، هەنگاویان پێشل نەکردوە.

حیزبی دیموکراتی کوردستان، شەپۆلێك لە هیواو چاوەڕوانیی بە پانتایی کوردستانو بەربڵاویی کوردەکانی هەندەران وەڕێ خستوە، سەرنجی بژاردەکانو توێژە ئاگاو ڕووناکبیرەکانی بۆ لای خۆی ڕاکێشاوە. بە پێچەوانەی ئیددیعاو چاوەڕوانییەکانی کاك مستەفا هیجریو ڕێبەرایەتیی حیزبەکەی، هیچ حیزبو ڕێکخراوێکی دۆستی حیزبی دێموکرات، سەبارەت بە ئەمان ڕووی لەوانە وەرنەگێڕاوە. سەرەڕای دەستبەسەرداگیرانی دارایی حیزبو گرنگترین ڕاگەیەنەکانی لەلایەن زۆرینەی ڕێبەریی هەڵبژێردراوی کۆنگرەی سێزدەوە، کاروتێکۆشانی جۆراوجۆری ئەم حیزبە لە کوردستانو دەرەوەی وڵات، لە گەشەو بەرەوپێشچوون دایەو دەری دەخا کە وزە و ورەو بیروباوەڕو پۆتانسییەلێکی گەورەی لەپشتە.

بەداخەوە زۆرینەی ڕێبەریی هەڵبژێردراوی کۆنگرەی سێزدە، لەجیاتی داننان بەم راستیانەداو گرتنەپێشی سیاسەتو هەڵوێستی مەعقوول لە بەرامبەریان دا، وەك پێشوو ڕێگایەکی هەڵەی گرتۆتەبەر. دیسان مانەوەی خۆی لە نەبوونی بەرامبەرەکەیدا دەبینێ!

بەرنامەی تازەو چەقۆکێش پەروەری!

زۆرینەی ڕێبەریی هەڵبژێردراوی کۆنگرەی ١٣ دەیەوێ بە زۆر و زەبر وزەنگ ئەم راستییانە بگۆڕێ. دوای ئەوەی لە سیاسەتی "تطمیع" (تەماح وەبەرنان) دەستکەوتێکی ئەوتۆی نەبوو و نەیتوانی بە پوولو وەعدەی جۆراوجۆر بنەماڵەکانی لایەنی دیکە بۆلای خۆی ڕابکێشێو خۆی بکا بە زۆرینە، سیاسەتی "ترعیب" (تۆقاندن)ی گرتۆتەبەر. ئەوان بەکەلکی خراپ وەرگرتن لە نیاز پاکیی لایەنی بەرامبەرو بەسەرنجدان بە خەمساردیو جیددی نەبوونی کاربەدەستانی حکوومەتی هەرێم، ئەفرادی خۆیان بە چەقۆ، پەنجەبۆکسو چەکی ساردی دیکە، تەیار کردوە، لە دەستەی چەند کەسیدا ڕێکیان خستوون و، کەسانێکی دیار لەلایەنی بەرامبەریان بۆ دەستنیشان کردوون تا لە دەرفەتی گونجاو لەو کاتانە دا کە بەتەنیا یا بە کەمی دەگەڕێن، یا لە شوێنێك کە خۆیان لە باری ژمارەوە لە لایەنی بەرامبەر زیاترن، هەڵدڕ هەڵدڕو شڕو وڕیان بکەن. بۆشەڕ هەڵایساندنیش زۆر بە جوانی دەرس دادراون .

ئایا دەزانن ئاخیرو عاقیبەتی ئەم جۆرە هێرشو پەلامارە دڕندانە ئەویش لەنێو کۆمەڵێك بنکەو کەمپدا کە هەر دوولایەنی بە چەکەوە تێدا دەژین، خزمەت بە هیچ لایەك ناکاو ئەگەر لایەنی نیازپاك، خوانەکا هەزینەی گیانییشی بۆ بدا، ئەوە ئەو نیە دەدۆڕێ، بەڵکوو ئەو لایەنەکە کورتبینانەو نا بەرپرسیارانە دەجووڵێتەوەو ،بە ئەنقەست کارەسات دروست دەکا دەدۆڕێ؟

پیسترین جوێن و قسەی ناشیرینو لاتاو بە کەسانی لایەنی بەرامبەر دەڵێن تا وەجواب بێنو بەچەندین کەس دایانپاچن .بۆ سووکایەتی کردن فەرق بە ژنو پیاو، پیرو لاوو گەورەو بچووك ناکەن. یا بەشێوەیەکی دنەدەرانە، و بە جلوبەرگی مغاویرییەوە،بەئارایشی نیزامیو پەلاماردەرانە دێنو دەچنو هەڕەشە دەکەن. ڕێکخەرانی ئەم بەرنامە نوێیە، ئەندامانی دەفتەری سیاسیو کۆمیتە ناوەندییەکەیانن کە لە ماڵو بنکەکانی بەستراوە بە خۆیان دا، ڕێنوێنیو دەستوورو ئیمکاناتی پێویست دەدەن بە دەستو پێوەندەکانیانو، بۆ شەڕهەڵایساندنو ئاژاوەگێڕی

٨

برووخێ ڕێژیمی کۆنە پەرستی کۆماری ئیسلامیی ئێران

ستایشی من بۆ دەسەڵاتداران

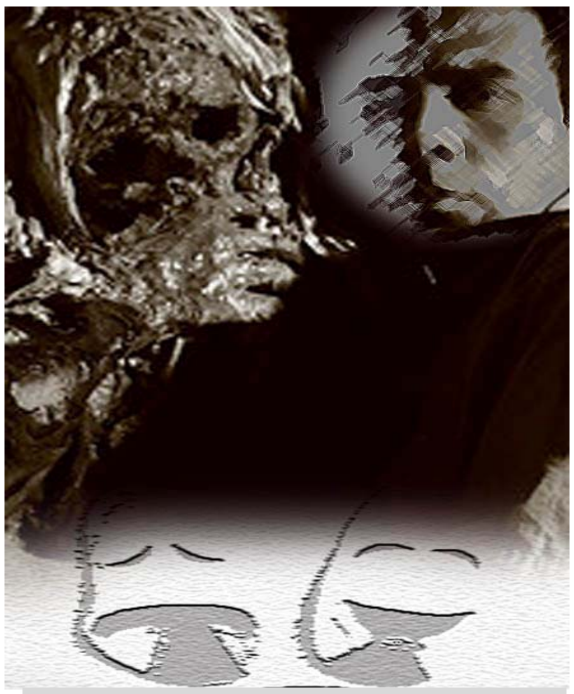

بەختیار عەلی

ئێوە گەلەك شۆخن، بەیانیان وەك پاساری ریقنە بە

سەر حەقیقەت دا دەکەن.

گەلەك مەزنن، شەوان وەك کوکوختی ریقنە بە سەر

تریفەدا دەکەن

ئەمە دیاریی ئێوەیە؛ میللەتێك بە سەد دەست لێتان

ڕادەکات.

نەتەوەیەك هەزار قاچ قەرز دەکات و دەچێتە ناو

هەزار ئاگر و

هەزار باڵ دەخوازێت و بە هەزار نینۆك بە

سەرزەمینی هەزار بێگانە دا دەڕوات.

میللەتێك خۆی بە هەزار رەشەبا و هەزار

جەنگەڵ و هەزار دەریا دەبەخشێت

گیرفانەکانی پڕ دەکا لە توتڕکی هەموو

میللەتانی تر. دەنوشتێتەوە بۆ هەزار

دەریاوان و دەلیل و ئەستێرە ناسی تر.

ئێوە واتان کرد بۆ یەکەمجار جەهەنەم لە

بەهەشت جوانتر بێت

دەریایەك لە خۆڵەمێشتان بۆ دانایین و

گوتتان ئەمەیە روناکی.

لمتان بۆ کردینە کاس و گوتتان ئەمەیە

شەڕاب.

شەیتانتان بۆ رازاندینەوە و گوتتان

ئەمەیە خودا.

کینەتان دەخوارد داین و گوتتان ئەمەیە

ئازادی.

ئێوە واتان کرد بۆ یەکەمجار تاراوگە لە

ماڵ جوانتر بێت.

ئەمە خەڵاتی ئێوەیە، میللەتێك لە با

دەپارێتەوە دەریای لێ نزیك بکاتەوە

میللەتێك قیامەت بەکرێ دەگرێت،

مەحشەر زەخرەفە دەکات، تابووت

دەژمێرێت،

کفن بە سەر ئێوارەکاندا دابەش دەکات.

بە تلیاکی هەموو جەنگێك خۆشنوودە بە

حەشیشی هەموو کینەیەك ڕازییە.

ئێوە واتان کرد بۆ یەکەمجار شەیتان لە

خودا جوانتر بێت.

سەرچاوە: کتێبی تاماتەمی گوڵ تا خوێنی فریشتە

ژوورەکەی تۆ

ژوورەکەی تۆ
لە نێو گەرووی پەنجەرەیەکی کراوەڕا
هەوای تازەی هەڵدەمشت و

ئەمن تەق
تەق
لە دەرگام دا
چاوەڕێ بووم

دەستێ دەرگام لێ بکاتەوە
دەستێکم دی
پەنجەرەش دادەخاتەوە.

مارف ئاغایی

شێرو پڵینگ بوو بە شەڕیان
کابریەکی راوچی هاتو بەخۆڕایی

بە چنگ زگی یەکیان دڕی
کەوڵی هەردووکیانی کڕی

حەمەساڵە سووزەنی

وێنە

لە رۆژنامەیەکدا وێنەیەکی رەش‌و سپی بڵاو کراوە کە لە وێنەکەدا ٢٠،٣٠ منداڵی چڵکن‌و سەر خڕ لە پاڵ یەکتری راوەستابوون‌و لە ژێر وێنەکە نووسرابوو" هاووڵاتیانی خۆشەویست، ئەم وێنەیە لە ساڵی ١٣٤٠ لە قوتابخانەی " مێهران" کێشراوە، ئەوە وێنەی سێهەمی" الف"ە یان ئەگەر کەسێك هەیەو نەفەرێك لەو مناڵانە دەناسێتەوەو ئێستا هەواڵی لێی هەیە، داوا دەکەین رۆژی هەینی کاتژمێر ٤ی دوای نیوەڕۆ بێنە پارکی شار ژێر داربەڕوەکەی پاڵ حەوزەکە، با دوای ٤٥ ساڵ جارێکی دیکە لە دەوری یەکتری کۆببینەوە.

***

سەعات ٤ی پاش نیوەڕۆی رۆژی هەینی پارکی شار.

لە سەر کورسییەك پیاوێکی قەڵەوی تەمەن ٥٠ ساڵە دانیشتوە رۆژنامە دەخوێنێتەوەو لەولاتریشەوە پیاوێکی دیکەی هەر لەو تەمەنەدا کە کامێرایەکی وێنەگری بەدەستەوەیە دانیشتوە. بێدەنگی تەواوی پارکی هەڵگرتووە، لەپڕ پیاوە رۆژنامە بە دەستەکە قاقایەك لێدەداو بێدەنگی دەشکێنێ. پیاوەکەی دیکە رووی تێدەکاو دەڵێ: چ بووە کاکە بۆ بە منیش ناڵێی با منیش پێ بکەنم. پیاوەکەی تر دەڵێ: وەڵڵاهی راست‌و درۆ کاکە ئەوە رۆژنامەی چەند رۆژ لەوە پێشە کە ئەم وێنەیەی تێدا بڵاوبۆتەوە. " پاشان حاڵ‌و جەریانی وێنەکەی بۆ دەگێڕێتەوەو دەڵێ: ئەمن دانەیەك لەو کەسانەی نێو ئەو وێنەیەم. ئاتۆخوا سەیریکە بزانە دەتوانی بمناسییەوە کامەیان منم. کابرا رۆژنامەکەی لێ وەردەگری‌و پاش هێندێك چاو گێران دەست لەسەر منداڵێکی خڕیلانە دادەگری‌و دەڵێ: ئەوە تۆ نی؟ کابرا قاقایەك دەکێشی‌و دەڵێ: چاکت هەڵدا. کابراکەی دی دەڵێ دەی باشە ئێستا لەو کەسانە چەندەیان هاتوون، چەندیانت دیوەتەوە. پیاوەکە دەڵێ: بڕواکە ٢ سەعاتە لێرەم کەس نەهاتووە، نازانم پێشم وانیە کەسیان بێن، کاکە ئەوڕۆ گرفتارن پێیان ناکری‌و ئەمنیش ئەوڕۆ تەعتیلە بۆیە توانیومە بێم. جەنابت ئێستا خەریکی چی؟ من ئەلان مامۆستای زانکۆم. لەو کەسانەی نێو وێنەکە کامیان دەبینی ئێستا کەسیان دەناسی؟ ئائا... جاوەرە بۆت بڵێم وێنەکە دێنێتە پێشی‌و یەك یەك نێویان دەڵی‌و دەڵێ ئێستا خەریکی چین:ئەوەیان وا لە شانی راستی منە ئەوە ناوی برایيم بوو. پێمان دەکوت بلە قەیسی تو خواکەی ساڵی ٥٧، ٥٨ بوو بە پێشمەرگەو لە شەڕێکدا بە شێوەیەکی قارەمانانە شەهید کرا. ئەوەش والە دەستی چەپی منە نێوی رەزا بوو. ١٨٠ دەرەجە بە پێچەوانەی ئەوی دی. ئەوە باوکی ساواکی بوو بۆ خۆشی هەر لەو ساڵانەی ئینقلابدا سەربازی ئەرتەش بوو خودا عافووی کا ئەویش کوژرا. ئەوەیان جەماڵە ئەوە مێشکی کلاسەکەمان بوو دوای ئینقلاب رۆیشت بۆ خاریج. پێ دەکەنی‌و دەڵێ: ئەو هەمیشە بە سۆبەکەی کلاس تەپڵی لێدەدا. دواتریش هەر بوو بە گۆرانی بێژ. ئەوەیان عەبووە ئێستا دووکانی بەزازیی هەیە هەر لەسەر ئەو چوارڕایەی ئێرەیە. ئەوەیان سیامەکە. پێمان دەکوت سیا چڵکن ئەو چەپەڵە چاچا چاوی لێ بکە دەوەڵڵا ئەلان جێنتەلمەنی وەك خۆی کەمە ئەلان دوکتورە. خولاسە پێیاندا هات یەك یەك ناوی بردن، ئەوە حەمەیە ئەو ساڵ مرد. کوتم رەنگ بێ ئەوڕۆ کوڕەکەی بێت بۆ ئێرە. ئەوە سۆرانە جوانەمەرگ بوو. ژنەکەی شووی کردۆتەوە. ئەوە ئەوەیان... پاشان کە نێوی هەموویان بێ ئەوەی کە کەسێکی لەبیر چووبێ دەڵی‌و دوایەش دەڵێ: ئەوە ئاخر رۆژی قوتابخانە بوو تەواو بووین‌و هاوین داهات. تو خواکەی تەنیا ١٠ کەسمان لەو وێنەیەمان وەبەر کەوت. بەڵام من لە سندووقێکم هاویشتوەو بە دەیان ساڵە نەم دیوەتەوە. بەراستی ئەوڕۆ بیرەوەریم زۆر وەبیر هاتەوە بریا ئەو کوڕانەی کەش هاتبایەن. پیاوەکەی دی دەڵێ: دەی باشە کاکە کیان ئەمن دەبێ برۆم بەڵام پێش رۆیشتنم با بڵێم ئەمن کارم وێنە گرتنە، ئەگەر پێت خۆشە لێرەو لەو شوێنە کە ئەو هەموو بیرەوەریەت وەبیر کەوتەوە چەند وێنەیەکت بگرم با ئەوەش دواڕۆژ وەبیر کەوتنەکەی ئەوەندە دڵت خۆش بکا. کابرا دەڵێ: دەوەڵڵا زۆر پیاوانەیە مەمنونت دەبم کاکە ئەگەر هەر لەسەر ئەو کورسیەو بەو رۆژنامەیەوە چەند وێنەیەکم بگری پاشان کابرای وێنەگر بە چەند شێوە وێنەی دەگری‌و دەڵێ بۆ خۆم سبەینێ بۆت دەنێرمە شوێنی کارەکەت بەڵام پێش رۆیشتنم پرسیارێك: فەرموو: جەنابت ناوی تەواوی ئەو منداڵانەت کوت تاریخ‌و سەعاتی ئەو رۆژە، شوغڵی تەواوی ئەو کوڕانەو تەنانەت کوتت کە چەن کەستان لەو وێنەیەتان وەگیر کەوتەوە بەڵام مامۆستای زانکۆی ئێستاو عەلی قوچەلی ئەو سەردەمی خۆمان ئەمن کە ئەو وێنەیەم گرتوە ئاوا دەبێ لە بیر بچمەوە؟ رێبوار ئەوە بۆ خۆتی!!!؟

ناسر رەسوولی

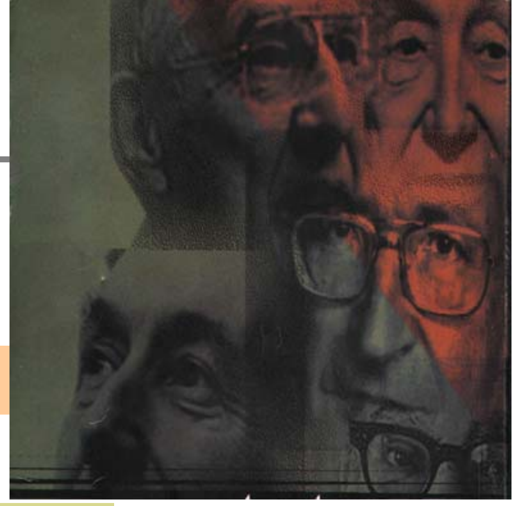

فەلسەفەی زمان

"دوو فەلسەفەی ویتگێنشتاین"

وتووێژ لەگەڵ: ئانتۆنی کوئین تێن براین مەگی

وەرگێڕانی: ئیسماعیل زارعی

بەشی یەکەم

گفتوگۆ

مەگی: *نامیلکە* کتێبێکی لە رادەبەدەر کورتی کەمتر لە هەشتا لاپەڕەیە کە چاپکراوە. دەکرێ بفەرمووی ویتگێنشتاین دەیەویست لەودا وڵامی وڵامی کام پرسگەلی سەرەکی بداتەوە؟

کوئین تێن: پێم وایە بکرێ بە ئاماژەکردن بەو واتایە پرسی بنەڕەتی و سەرەکیی ئەو باس بکرێ کە: زمان بە چ شێوەیەك دەچێتە ناو چوارچێوەی لوان و شیمانەوە؟ چۆن دەکرێ بۆ گەیشتن بەو شتەی کە وەك ویتگێنشتاین دەڵێ مەبەستی سەرەکییە کەڵك لە زمان وەربگرین، واتە وێناکردنی جیهان و باسکردنی کاروباری واقیع و باس کردن لەوە کە چ شتێك راستە و (ئەگەر هاتوو سەرکەوتوو بوو) چ شتێکیش درۆیە.

مەگی: وێدەچێ زۆرێك لە خەڵکی زوو لەوە تێنەگەن کە خۆی بۆچی ئەو شتە پرسە. پێمان خۆشە بزانین بۆچی دەبێ ئێمە بوونی زمان بە بێ هیچ شك و گومانێك بە حاشاهەڵنەگر بزانین. بۆچی بوونی زمان لە زاتی خۆیدا پرسی فەلسەفی بخولقێنێ؟

کوئین تێن: عەزرت بکەم، ئەگەر کەسێك کەم و زۆر بە چاوێکی رێژەییەوە لە جیهان بڕوانێ، دەبینێ زۆر شت بە پێی پێوەندی هۆ و بەرهۆ لەگەڵ یەکتری دا کارلێك و کارلێکی پێچەوانەیان هەیە. بەرد لە بەردی بێتەوە دەنگی هەیە*، مانگ کاریگەری لە سەر هەستان و نیشتنەوەی دەریاکان هەیە و هەر بەمشێوەیە هەتا دوایی. بەڵام لە هێندێك شوێنی دنیادا، ئەم دیاردە سەرسووڕهێنەرە هەیە کە توخمەکانی خۆیان بە شێوەیەکی نوێنەری عەقڵانی یان دووبارەنوێنی توخمەکانی دیکەن. ئەو شتەی مرۆڤ لە تەنە رەهاکانی دیکە جیا دەکاتەوە و پێکهاتەی زاتی و دەروونیمان پێك دێنن، کەڵك وەرگرتن لە زمان و تێگەیشتنی زمانە. هەڵبەت نەك هەموو، بەڵکوو زۆربەی پێوەندیی و تێگەیشتنەکانمان لەگەڵ هاوڕەگەزەکانی خۆمان لە رێگای زمانەوە ئەنجام دەدرێ. بە بڕوای من، پرسیاری ویتگێنشتاین یەکێك لەو پرسیارانەیە کە زۆر روونە کەم کەس لە خەڵکی زەحمەتی گەڵاڵەکردن یا پرسینی بە خۆی دەدا، واتە وەك نیوتن کە بە شێوەیەکی جیددی پرسی بۆچی هەرکام لە هەسارەکان بۆ لایەکی دیکە ناچن و بۆچی کاتێك بەرد لە دەست دەبێتەوە دەکەوێتە سەر زەوی. پرسیاری ویتگێنشتاینیش هەر هەمان چییەتی ساکار و سەرەتایی و بنەڕەتی هەیە.

مەگی: بڕوانە بزانە دەکرێ بەمشێوەیە باسی پرسەکە بکرێ کە ئێمەی مرۆڤ دەتوانین بیر لەو شتانە بکەینەوە کە لای ئێمە ئامادە نین و بوونیان نیە و لە سەر ئەوانە لە یەکتری تێبگەین و دواجار، لەگەڵ هەموو جۆرە رێگایەك لەگەڵیان دا رابێین. یەکێك لەو شتانەی کە ئەم شتە لواو دەکا ئەوەیە کە ئێمە زمانمان لە بەر دەست دایە و ئەوەش ئەو دوو کۆمەڵە پرسیارە دێنێتە پێش. یەکەم، چ پێوەندییەك لە نێوان زمان و دنیادا هەیە؟ دووهەم، زمان و رامان چ پێوەندییەکیان پێکەوە هەیە؟ پێم وایە لەگەڵم هاوڕا بی کە ئەم دوو پرسیارە لە رەهەندی مەبەستی ***نامیلکە*** [ویتگێنشتاین]ی دا لایەنی سەرەکییان هەیە.

کوئین تێن: بەڵێ، راستە. پێشتر خەڵك بە وردی سەبارەت بەم دیاردەگەلە پرسیاریان کردوە. نامیلکە بەم هۆیەوە هێندە شەیداکەرە کە ئەم پرسیارانە بە گشتی ترین و هەمەگیرترین شێوە دێنێتە بەرباس. ویتگێنشتاین وڵامی بۆ هەر دوو ئەو پرسیارانە هەیە کە پرسیتن. یەکەم وڵام ئەوەیە (کە لە یەکەم نیگادا هێندە پڕبایەخ نیە) زمان، دنیا بە هۆی وێناکردنی نیشان دەدا یان دەینوێنێ. ویتگێنشتاین دەڵێ گوتەزاکان[6] وێنای دیاردە راستەقینەکانن. دووهەم ئەوەیە کە گوتەزاکان روونکەرەوە و نیشاندەری هزرن، ئامرازی [گواستنەوەی] بیرۆکەن، چتگەلێکن کە بەوان بیر دەکەینەوە.

مەگی: ئەم نیسکە دیوێکی دیکەشی هەیە*، واش نیە؟ ویتگێنشتاین دەیهەویست دیاری بکا کە دەکرێ بە چ مەبەستێك زمان کەڵکی لێوەرگیرێ و ناکرێ بە شێوەیەکی شیاوی تێگەیشتن کەڵکی لێوەرگیرێ، کاکڵەی ئەم وتەیە بوونی پرۆگرامێکە بۆ دیاریکردن و وەلانانی کاراپی و کەڵکە ناڕەواکانی زمان. ئەو لە هەوڵی ئەوەدا بوو کە روونی بکاتەوە کە نەتەنیا زمان کام کارانەی لە دەستی دێ، بەڵکوو ناتوانێ چ کارێکی لەدەست نایە.

کوئین تێن: ئەمە یەکێك لە تایبەتمەندییە بنەڕەتییەکانی گشتی ئەو کار و چالاکییە بوو، رەنگە لایەنێك بێ کە بەرینترین و زۆرترین کاریگەری هەبووە. ویتگێنشتاین بە پێداگرییەوە دەیگوت ئاستی زمان بە روونی شیاوی باسکردنە. ئەم وتەیەی ئەو لە سەر ئەم پێویستییە دەهات کە زمان خۆی لە خۆیدا — و دووپاتی دەکەمەوە — بە واتای راستەقینە خاوەنی تایبەتمەندیگەلێکی وێناییە. شتێکی سەیر دەگێڕنەوە کە رۆژێك ویتگێنشتاین بیستی (پێم وابێ لە یەکێك لە دادگاکانی فەڕانسەدا بوو) بۆ نیشاندانی ئەو رووداوەی کە لە سەر شەقام روویداوە کەڵك لە کرۆکی وەردەگرن و وەکوو ئارشیمیدێس کە هاواری کرد Eureka ["دۆزیمەوە"]، گوتی: "ئێستا دەزانم، ماکەی زمان واتە هەر ئەمە!" باوەڕبوون بەوە گەلێك بەرتەسکی بۆ زمان پێکهێنا، بەو واتایە کە دەبوو زمان وەکوو ئاوێنە دەقا و دەق دۆخ و شێوەی تەنەکان نیشان بدا، کە هەڵبەت سنوورێکی یەکجار دیاریکراو بۆ ئەو شتەی کە بکرێ بیڵێین پێك دێنێ. بە تایبەتی ویتگێنشتاین باوەڕی بەوە هێنا کە ناکرێ خودی پێوەندی زمان لەگەڵ دنیا بە شێوەیەکی سوودمەندی واتا

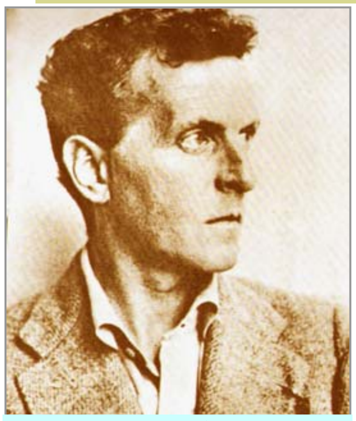

ویتگێنشتاین

لەگەڵ زمان نیشان بدەین یان بە یارمەتی ئەو بکرێ باسی زمان بکەین.

مەگی: زۆرجار تیۆری ویتگێنشتاین بە "تیۆری وێناکردنی واتا[7]" ناوزەد دەکەن، و رەنگە تۆش پێداگری لە سەر ئەوە بکەی کە دەیویست بەمشێوەیە کەڵك لە وتەکەی ئەو وەرگیرێ کە زمان بە **واتای راستەقینە** خاوەنی تایبەتمەندیگەلێکی وێناییە. پێم وایە تێگەیشتنی ئەم بابەتە بۆ زۆربەی خەڵکی ئەستەمە کە بە چ واتایەك رستە ئیمکانی ئەوەی هەیە وێناکەری فیسارە دیاردەی واقیع بێ، و لە بنەڕەت دا چۆن دەکرێ وێنای شتێك، واتە پارچەیەك بێ لە راستی. دەکرێ لەمبارەوە شیکردنەوە بدەی؟

کوئین تێن: عەرزت بکەم، بە بڕوای من، مەبەستی ئەو ئەوەیە کە هەرچەندە رستەکانی زمانی ئاسایی لە وێنا یان وێنەیە(رەسم)ێك ناچن، بەڵام ئەگەر لە بنەڕەت دا واتایایەکیان هەیە، دەبێ بە کۆمەڵێك رستەی سەرەتایی بکرێ شی و شرۆڤە بکرێن کە ئەو رستانە بەڕاستی لە زنجیرەیەك وێنە پێك بێن، واتە لە کۆمەڵێك لەو ناوانەی کە پێوەندییەکی راستەوخۆیان لەگەڵ ئەو شتانەدا هەیە کە سەبارەت بەوان قسە دەکەین، ریزی ناو لەواندا وەکوو ئاوێنە ریزی تەنەکان نیشان بدا.

مەگی: ئیزن بدە، با لەوە دڵنیا بین کە بابەتەکە تەواو روون بۆتەوە. ویتگێنشتاین لە سەر ئەو بڕوایە بوو کە ئەگەر تۆ هەر وتەیەك سەبارەت بە دنیا راڤە بکەی، دەتوانی ئەوان بۆ سەر وشەگەلێك بگەڕێنییەوە کە بە ناوی شتەکان دێنە هەژماردن و، پێوەندییەکی پێکهاتوو لە نێوان لەبزو دەربڕینەکان لە رستەکان دا لەگەڵ پێوەندی نێوان شتەکان لە جیهان دا هاوچەشن دەبێ، بەمشێوەیە رستە دەتوانێ جیهان وێنا بکا.

کوئین تێن: راستە، ئەو پێشەکی ئەم بەڵگاندنەی بە بەرزتربوون یان یەکەمین بنەماکان[8] دانابوو و دەیگوت ئەم ئەنجامە لەو مەرجەی کە کردوویەتی پێك دێ، بەو واتایە کە هەموو گوتەزا یان دیاردەیەك دەبێ واتایەکی روونی هەبێ، و هیچ دیاردەیەك ناتوانێ چەمك و واتایەکی دیاری هەبێ مەگین ئەوەی کە بێگومان دەبێ لەم دیاردەگەلە وێناییە بنەڕەتانە پێك بێ. گەلێك فەیلەسووفی دیکەی لە ژێر کاریگەری ئەودا نموونەگەلێکی لەو چەشنەیان هێناوەتەوە، بەڵام ئەو خۆی یەکسەرە خۆی لە نموونە هێنانەوە دەبوێرێ و تەنیا دەڵێ دەکرێ ئەوە بسەلمێنین کە دەبێ گوتەزاکان لەم دواین وێناییە بن.

حیکایەتی کۆچەرییەکان

عەلی بداغی

چۆن لە دایك بوونم باش نازانم، هەر ئەوەندەی چرکەساتەکانی فڕینی دوو ئەویندار لە ئاسمانی حەزی ژیانو، چۆن گەورە بوونیشم سات بە ساتی چیرۆکی مەنفاییەکی هەڵوەدای جوانی... تاسەبارێکی هەردەم کۆچەریو رێبوارێکی هەگبە لە شان، هەگبەی ئاواتو خۆزیای چاونەپشکوتوو.....

کاتێ مندال بووم، ئێرەییم بە کوڕە گۆشتنەکەی دراوسێمان دەبرد کە لە باوەش دایکیدا پێم پێدەکەنی، چ ژانێك کە هەردەم خەونم بە بۆنی هەناسەو سینگو بەرۆكو شکۆفەی ماچی بلاوێنی دایکمەوە دەدیو تامەزرۆی پیاسەیەکی نێو گەڕەك لەگەڵ دایکم بووم، بەڵام مخابن نا، کەچی چ بکەم باوکم لە من دوور بووو دایکیشم کفتو ماندووو لە کاری تاقەت پڕووکێنی رۆژانەی، هێزی لە ئامێز گرتنی منی نەبوو....

چ زوو گەورە بووینو راهاتین کەلە کۆڵانەکانی شار بە تەنیشت مندالانی بەختەوەردا تێپەڕینو پڕ بە گەروو هاوار بکەین، مەشکەفی، و وەرە مەشکەفی بۆ بامیەو لوقمە قازی..

گەورەتر بوومو ئەمجارەیان خولیاکانم لە هەرێمی تەسکی پێکەنینێك، بەرەو فڕینێك کەوتنە "فرکە باڵێ سەیر" تیشکی خۆرەتاوی ئاسمانی نیشتمانم وا لە بەندو منالانی بەستەزمانی خۆزیاکانیشم پەپوولە

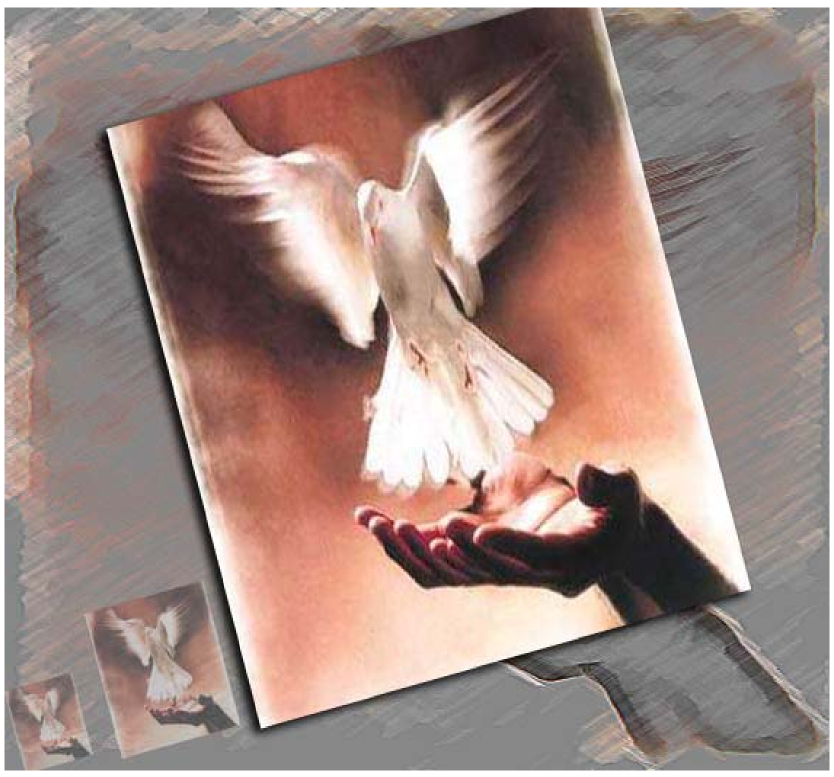

ئاسا هەڵدەوەرێن.... شەختە پڕ بە گەرووی گوڵو گەڵا هەڵدەلووشێو دوورە زۆر دوور خاکە لێوە، بەڵام هەر دێ بڵێسەی نەورۆز.....

گەورەتر بوومو چیام ناسیبووو سیماو قەڵافەتی چیایییەکان تابلۆیەك بوو سەوز لە ژووری دڵی بێئۆقرەمو فڕینو خۆشیی بەرەو لوتکەسەرتۆپی گشت خەونەکانم، کەچی خۆشەویستیی پیرە دایکێکی رەنجەرۆ کە دڵی گۆرستانی ئاواتەکانیەتیو ئەوینی کیژێکی رەزا سووك کە هەموو حەزو تاسەو خۆزیای ژیانی لە تابلۆی شێعرەکانم دا دەدیتەوە، شلیان کرد بوو هەنگاوەکانی بەرەو چیام. بەڵام ورکەکەی من گڕکانێك بوو بە سالاچووو شێتو یاخی، ئۆقرەی نەبوو بۆ هەڵچوون، هەنگاوەکانم خولیای باوەشی مانای بۆ شێعری نەنووسراوم گرتبووە، وشەی پێشمەرگە....

دەمەو ئێوارێ لای دایکم بووم، بەدەم ماچکردنی تەوێڵە چرچنو خوێن تێچزاوەکەی چپاندمە گوێی حیکایەتی سەفەری ئەم جارەشم. سەری ماندووی بەرز کردەوەو روانی لە بەژنی منو باڵای خەیاڵی کە بردبوویەوە. لافاوێکم دی لەنێوخۆی دا پەنگی خواردبۆوەو دەشکایەوەو ئەمن بینیم چزووی ژانێ لە ناخیدا.....

سەرم نابۆ سەر سینگی. وەك منالێك کە دەمی برسیی لە نێو سینگو بەرۆکی دایکی دادەگیرێو پیرە لاوێ بووم کە لە دواکاتی مالاوایی بمهەوێ خۆزیایەکی نێژراو لە ناخم دا زیندوو کەمەوە. لێوی بەباری بزووتو دوایین پەیڤی منیش شێعرێ بوو هەر لە پەسنی خۆی. فرمێسکی بێ هەوداو بزەی تالی لێوانی تابلۆیەك بۆ هەرمانی یادو ژیانەوەی تا هەتایە.

فرمێسکی بۆ لێك دابرانمان هەڵ دەڕشتو بە شێعرەکەم پێدەکەنی. پێکەنینێك خەمینتر لە قوڵپەی گریانو مەرگەسات تر لە نغرۆ بوونی خەونەکانی.... ئاخر وشە بە وشەی شێعرەکانم شەوەژانی خەونە وەدینەهاتووەکانی هەڕەتی لاوێتی دایکمو دەستە خوشکانیو پەیڤ پەیڤی ئەم بەستەیەم گۆرانییەکانی سەردەمی هەرزەکاری باوکمو هەڤالانی بوو ....

لەگەڵ ژانی زامێکی نوێو بەستەڵەکی هیواکانی بە جێم هێشتو بەرەو دوا ژوانم کەوتمە رێ....

بەتەنێ لەسەر دار تەونەکەی دانیشتبوو. یەکەبەیەکەی ئاواتەکانی لە تانو پۆی تەونەکەی دەهالاندو دەیهۆندنەوە. بە ئەسپایی لە تەنیشتی دانیشتم. جانتای سەفەر هەموو شتێکی لە قاو دابوو. "بەر لە مالاوایییە ئازیزەکەم...." لە خۆڕا دەیویست لەرزینی دەستەکانی بشارێتەوە.

نیگام لە چاوەکانی ئالقاندو بە روخساریدا شۆڕ بوومەوە. هیچ نەشەمزا بوو، دەتگووت تەمەنێ لەگەڵ ئەم ساتە ژیاوە. نیگای پڕ لە تکاو پاڕانەوەی بڕیبوە چاوەکانمو منیش لەبەر دەم کاولاشی خۆشەویستییەك دا چۆکم دادابوو و بە نەرمی حیکایەتی عەشقم بۆ دەگێڕاوە:

"بانگم دەکەن تۆ نابیسی، رامدەکێشن تۆ نابینی .... هەناسەی ساردی پیرە دایکانی سك سووتاو، بێ ئۆقرەیی باوکانی پشت چەماوی رۆڵە کوژراو، لێزمەی فرمێسکی منالانی بێنازو دایکە رەش پۆشەکانیان، تروسکەی نیگای دڵمەندو بێ هەودای دڵدارانی چاوەڕوانو شەپۆلی گرکانی هەڵچووی ناخو دەروون بەرەو چیا دەمنوسنەوە، دەمخوێننەوە..."

هەنسکەهەنیسکی بوو بە گریان:" دەگریم دەگریم بۆ ئەو مەرگە خەونانەی چەندە ساکار لە باوەشیان دا دەمدی بەهارێکی ئەرخەوان، منیش وەك هەموو دڵدارانی چاوەڕوان، بڕۆ ئەگەرچی باش دەزانم ئەوانەی دەڕۆن ناگەڕێنەوە، تۆ دەڕۆییو لێم ون دەبیو دڵنیاشم ونبووەکانی ئەم هەرێمە نادۆزرێنەوە..."

لە باوەش یەکتری هاتبووینە دەر. یادگارەکانی شار لە پشت سەرمومنیش روو لە هەوار. ملی رێگەیەکم گرتبوو رووەو چیاو هەموو بیرم چیایی بوون. ماندووو شەکەت لە خەیاڵی دوورو دڵەکوتەی تۆ بڵێی کۆچەریەکان منیش لە کاروانی خۆیان دا جێبکەنەوە.

کاتێ بۆ ساتێ لە بیری ئالۆزم بوومەوەو ئاوڕێکم بۆ دواوە داوە، لە مێژبوو سنووری ناسنوورم بەزاندبوو. ...

یادی ٦١ ساڵەی کۆماری کوردستان لە هەولێر لەلایەن ناوەندی "خۆرهەڵاتی نوێ بۆ دێموکراسی"

پاش نیوەڕۆی ڕۆژی دوو شەممە(٢ی ڕێبەندانی٨٥) بۆ ڕێزگرتن لە یادی ٦١ساڵەی دامەزرانی کۆماری کوردستان، بەدەسپێشخەریی ناوەندی"خۆلاهەڵاتی نوێ بۆ دێموکراسی" و بە هاوکاریی وەزارەتی وەرزش و لاوانی حکومەتی هەرێمی کوردستان ڕێوڕەسمێکی بەشکۆ بەڕێوە چوو.

ئەم ڕێوڕەسمە کە لە هۆڵی"ڕۆشنبیری" شاری هەولێری پایتەختی هەرێمی کوردستان و بۆ ماوەی ٢ کاتژمێر بەڕێوە چوو، سەرەتا بە سروودی نەتەوایەتیی "ئەی رەقیب" و ساتێك بێدەنگی بۆ ڕێزگرتن لە گیانی شەهیدانی کوردو کوردستان دەستی بە کارەکانی کرد.

پاشان پەیامی ناوەندی"خۆرهەڵاتی نوێ بۆ دێموکراسی" لە لایەن کاك حسام دەست پیش یەکێك لە ئەندامانی ناوەندەوە خوێندرایەوە.

دوای پەیامی ناوەندی "خۆرهەڵاتی نوێ بۆ دێموکراسی"، کازم کۆیی شاعیر وێڕای خوێندنەوەی دوو کۆپلە شێعر، سەبارەت بە شیعری "ئەی رەقیب"ی یونس رەئوف دڵدار، ڕوونکردنەوەیەکی پێشکەش کرد.

لە بەشێکی دیکەی ڕێوڕەسمەکەدا، پرۆفیسۆر دوکتور عەباس وەلی، بەرپرسی زانکۆی "کوردستان" لە شاری هەولێر، باسێکی زانستیی لە سەر هێندێك لایەنی وەك: باری ئابووری، جوغرافیو پێکهاتەی کۆمەڵایەتیی کۆماری کوردستان پێشکەش کرد.

خوێندنەوەی ئەو پەیام و برووسکانەی کە بە بۆنەی یادی ٦١ ساڵەی کۆماری کوردستانەوە، لە لایەن حیزب و لایەن و ناوەندە جۆراوجۆرەکانی کوردستانەوەو یەك لەوان حیزبی دیموکراتی کوردستان، بۆ ڕێورەسمەکە هاتبوون، بەشیکی دیکەی بەرنامەکانی بە خۆوە گرت.

دوایین بڕگەی بەرنامەکانی ئەم ڕێورەسمە، پێشکەش کردنی چەند سروودو گۆرانییەك بوون کە بە دەنگی هونەرمەند محەممەد تەها ئاکرێی پێشکەش کرا.

شایانی باسە کە لە سەر بانگهێشتنی ناوەندی"خۆرهەڵاتی نوێ بۆ دێموکراسی"، هەیئەتێك لە لایەن"حیزبی دیموکراتی کوردستان"ەوە، بە سەرپەرشتی بەرێز کاك سمایل بازیار، ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی حیزب بەشداری ئەم ڕێورەسمە بوون. ■

لە کونفرانسێکی چاپەمەنی دا لە سلێمانی، تیشك خرایە سەر ڕووداوەکانی ئەم دواییانەی نێو کەمپەکانی حیزبی دێموکراتی کوردستان

کاتژمێر ٢/٥ی پاشنیوەڕۆی یەك شەممە ٢٨ی ژانویەی ٢٠٠٧، (٨ی ڕێبەندانی) کۆنفرانسێکی ڕۆژنامەنوسی بۆ تیشك خستنە سەر ڕووداوەکانی ئەم دواییانەی نێو بنکەو کەمپەکانی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە هوتێل ئاشتی لە شاری سلێمانی پێك هات. لەم کونفرانسە ڕۆژنامەنووسییەدا کە ڕۆژنامەنووس مەحموود شێرزاد بەڕێوەی برد، سەرەتا کاك قادر وریا یەکێك لە بەرپرسانی ڕاگەیاندنی حیزبی دێموکراتی کوردستانو کاك ڕامبود لوتفپووری نوێنەری حیزبی دیموکراتی کوردستان لە سلێمانی، باسێکی کورتیان لەبارەی ڕەوتی ڕووداوەکان لەدوای لەتبوونی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێرانو بارودۆخی ئەم دواییانەی نێو بنکەو کەمپەکانی حیزبی دیموکرات پێشکێش کرد. لەم کونفرانسە ڕۆژنامەنووسییەدا بێجگە لە نوێنەرانو پەیامنێرانی زیاتر لە ٢٠ ڕاگەیاندنی کوردی وەك تەلەویزیۆن، ڕادیۆ، ڕۆژنامەو ماڵپەڕی ئینترنێتی، ژمارەیەك لە کادرو پێشمەرگەکانی حیزبی دیموکراتی کوردستان کە لە هێرشو پەلاماری بەرنامە بۆ دانراوی لایەنی بەرامبەر دا بە چەقۆو چەکی ساردی دیکە بریندار ببوون، بەشدار بوون.

دوای ئەوەی دەرگای پرسیار بەرووی پەیامنێران دا کرایەوە، چەندین پرسیار لە بواری جۆراوجۆر دا بەرەورووی هاوڕێیان قادر وریاو رامبود لوتفپووری کرانەوە. هۆیەکانی لەتبوونی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران، جیاوازیی سەرەکیی نێوان حیزبی دیموکراتی کوردستانو لایەنی بەرامبەری، ڕۆڵی حیزبە گەورەکانی هەرێمی کوردستان لە کێشەی نێوخۆیی حیزبی دیموکراتو لەتبوونی ئەو حیزبەدا، ڕوانینی حیزبی دیموکرات لەبارەی ئەگەری پەلاماری ئەمریکا بۆسەر ئێران، هەڵوێستی حیزبی دیموکراتی کوردستان لەباری پێکهاتنی بەرە لە هێزو کەسایەتییەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان، ڕوانینی حیزب بۆ مەسەلەی نەتەوایەتیو هاوکاریی نێوان هێزە کوردەکان، ئەنجامی هەوڵەکان بۆ لێك جیا کردنەوەی بنکەو بارەگاکان، چۆنیەتی ئەو هێرشو پەلامارو تێکهەڵچوونانەی لەم یەك دوو حەوتووی ڕابردوودا ڕوویان داوە، نێوەرۆکی بەشێك لەو پرسیارو وەڵامانەیان پێك دێنا کە لەم کونفرانسە ڕۆژنامەنووسییەدا هاتنە گۆڕێ.

بەڕێزان رامبود لوتفپوریو قادر وریا لە وەڵامەکانیان دا، ڕوونیان کردەوە کە لەتبوونی حیزبی دیموکرات بەرهەمی ململانێی دووجۆر عەقڵییەتو بیرکردنەوەی جیاواز بوو، بیرکردنەوەیەك کە یەکیەتیی حیزبی دیموکراتو پێکەوە حاوانەوەی جۆراوجۆرییەکان لەسەر بناغەی ڕێزگرتن لە یەکتری دەویست، بیرکردنەوەکەی دیکەش هەوڵی یەکدەست کردنی ئەم حیزبەی دەداو هەرکەس وەك خۆی بیری نەکردباوە دەیخستە پەراوێزەوە. زاڵبوونی ئەم جۆرە عەقڵیەتو بیرکردنەوەیە وای کرد لە دوای کۆنگرەی سێزدەوە، حیزب بە کردەوە دابەش بێتە سەر دوو بەشی خۆمانەو بێگانە. بە داخەوە هەوڵەکانی کەمایەتیی ڕێبەریی حیزبو دۆستانو دڵسۆزانی حیزبی دیموکراتیش بۆ ئەوەی ئەم عەقڵیەتە بەخۆی دا بێتەوە، بێئاکام مایەوە.

هەر دوو بەرپرسی حیزبی دیموکرات لەم کۆنفرانسە ڕۆژنامەنووسییەدا، ئەو ڕاستییەیان دووپات کردەوە کە حیزبی دیموکراتی کوردستان لە دوای لەتبوونیش بەردەوام پێی لەسەر ئەوە داگرتوە کە ئەم دوو لایەنە ئەگەر نەیان توانیوە پێکەوە لە حیزبێك دا کار بکەن، پێویستەو دەکرێ لە چوارچێوەیەکی گەورەتردا هاوخەبات بنو دەبێ کارێك بکەن کە لێن نەکەوێتە یەکیەتیی ڕیزەکانی خەڵکی کوردستان. بەڵام لایەنی بەرامبەر بەداخەوە بوونی خۆی لە نەبوونی ئەوان دا دیوە، بۆیە شانبەشانی تەبلیغاتی ژاراوی لە دژی حیزبی دیموکراتی کوردستان پەنای برۆدۆتە بەر زنجیرەیەك هێرشو پەلاماری بەرنامە بۆدانراو کە لەوان دا چەقۆو چەکی ساردی دیکە بەکار هاتوە. لەم بارەیەوە کۆمەڵێك زانیارییان خستە روو کە دەری خست ئەم پەلامارانە یەك لایەنە بوونو لە ئاستی بەرزدا بەرنامەیان بۆ دانراوە، هەر بۆیەش بریندارو لێدراوەکان لە حیزبی دیموکراتی کوردستانو چەقۆوەشێنو چەقۆ لێگیراوو دەستگیرکراوەکان هەموویان لە لایەنی بەرامبەرن.

لەو بارەوە هەر دوو بەرپرسی حیزبی دیموکراتی کوردستان گوتیان ئێمە بە پێویستمان زانیوە ڕاگەیەنەکان، بیروڕای گشتیو لایەنو دەزگا پێوەندیدارەکان لەم ڕووداوانە ئاگادار بکەینەوە. سوپاس ئەو کەسو لایەنانەشیان کرد کە لەو بارەوە هەڵوێستیان هەبووە، نیگەرانییان دەربڕیوەو ئەم جۆرە کردەوانەیان مەحکووم کردوە. بەڵام ڕەخنەیان لەوانە گرت کە هەوڵ دەدەن وا نیشان بدەن هەر دوو لا دەستیان لەم جۆرە هێرشو پەلامارانەدا هەبووەو ئەم جۆرە هەوڵەیان بە قوربانی کردنی حەقیقەتو دادپەروەری ناوبرد. داوایان کرد میدیاکانو ئۆگرانی ئاگاداربوون لە حەقیقەتی ڕووداوەکان بۆخۆیان بێنو لە نزیکەوە لە ڕاستییەکان بکۆڵنەوە.

هەر لەم کۆنفرانسە ڕۆژنامەنووسییەدا "ئارەش زەمانی" کە لەم دواییانەدا کەوتبووە بەرپەلاماری چەند کەسی سەر بە لایەنی کاك مستەفا هیجریو زیاتر لە ٢٠ چەقۆی لێدرابوو، ڕاستیی ڕووداوەکەی بۆ میدیاکان ڕوون کردەوە. کاك ئارەش ئەم ئیددیعایانەی لایەنی کاك مستەفا هیجریی ڕەت کردەوە کە کێشەکەی ئەو لەگەڵ چەقۆکێشەکان، کێشەی شەخسی بووە. ئەو قسەیەشی وەدرۆخستەوە کە ئەو تا کاتی بریندار بوونی هەر لەگەڵ لایەنی کاك مستەفا هیجری ماوەتەوە. گوتیشی ئەم ئیددیعایەشیان ناڕاستە کە منیان لە مردن ڕزگار کردوەو یارمەتیی ئینسانییان پێگەیاندووم.

ئەم کۆنفرانسە ڕۆژنامەنوسییە نزیك بە دوو سەعاتی خایاند. ■

درێژەی:

لە نێوی و بنکەو کەمپەکانی حیزبی دیموکرات دا چ ڕادەبرێ؟!

(بۆ بەرچاوی بیروڕای گشتیو لایەنە پێوەندیدارەکان)

هانیان دەدەن. بەڵام کاتێك هێزەکانی ئاسایش دەگەنە شوێنی ڕووداوەکان، دەست دەکەن بە ڕیاکاریو خۆ پیاوچاك کردن. لە ماوەی حەوتووی ڕابردوودا چەندین پێکهەڵپژرانو هێرشو پەلامار ڕوویان داوە کە لە زۆربەی نزیك بە تەواویان دا پەلاماردەران لە حیزبەکەی کاك مستەفای هیجری بوونو ئەوانەش کە بە چەقۆ، پەنجە بۆکس، قەندشکێن، قەمە،میلەی ئاسنو ... بەتوندی بریندار کراون، یا تەنانەت تەقەیان بەسەردا کردوە، لە لایەنی بەرامبەر بوون. دوا نموونە کە هیواداریین تا کاتی بڵاوبوونەوەی ئەم وتارەو بۆ داهاتووش هەر دوا نموونە بێ، پەلاماری چەند کەسیی شەوی ٢٨ لەسەر ٢٩ی بەفرانباری ئەفرادی بنکەی پەزیرش و کومیتەی ئەمنیەت بۆ سەر "ئارەش زەمانیدا دانا" لە بنکەی " پرسگە " لە نزیك کۆیەیە کە ماڵو منداڵەکەشی هەر لەو بنکەیەن. ئەو هاوڕێیە ئەندامێکی تەشکیلاتی نهێنیی حیزب لە سنە بوو کە لە ساڵی ١٣٧٥ەوە پێوەندیی بە حیزبەوە هەیە و لە لایەن ڕێژیمی کۆماری ئیسلامییەوە گیراو حوکمی ئیعدامی بۆ دەرچوو، کە دیارە بەزەمانەتی چەندین میلیۆن تمەنی لەزیندان هاتەدەرو بۆ دەربازکردنی گیانی هاتە ڕیزی تێکۆشەرانی ئاشکرای حیزب، بەڵام چونکە ئامادە نەبوو سەر بۆ ویستی دەسەڵاتدارانی پاوانخوازی ئەو حیزبە دابنوێنێ و ڕەگەڵیان کەوێ، لەنێو ماڵو منداڵەکەی هێنایانە دەر و ١٥-١٤چەقۆیان لێ داوە کە بەداخەوە ئێستا لە نەخۆشخانەی کۆیە لە وەزعێکی خراپ دایە. هەر ڕۆژی ٢٩ی بەفرانبار هێزەکانی ئاسایش لەشوێنی گشتیی نانخوارن کە کادرو پێشمەرگە سەڵتەکانی هەر دوو حیزب نانی لێدەخۆن، چەندین چەقۆو قەمەیان لە گیرفانی پێشمەرگەکانی لایەنی کاك مستەفا هیجری دەرهێناونو دەستیان بەسەردا گرتوون.

چارە چیە؟

دەزانین قسە کردن لەگەڵ هەڵایسێنەرانی ئەم جۆرە ڕووداوە پڕ مەترسییانە، یا ڕووی قسەکردن لە درێژەدەرانی ئەم جۆرە سیناریۆیانە کە هەمان زۆرینەی ڕێبەریی هەڵبژێردراوی کۆنگرەی سێزدەن، بێسوودە. بەڵام بەو حاڵەش سەرنجیان بۆ لای دوو خاڵ ڕادەکێشم:

یەکەم: ئەوان لەمێژە بۆ دژایەتی لەگەڵ موخالیفانو جیابیرانی خۆیان لە نێوحیزبدا، خۆیان لە پشت ناوی ڕێبەرانی شەهید بە تایبەتی دوکتور قاسملووی نەمردا حەشار داوە، ئایا لە خۆیان پرسیوە بە پەرەپێدانی فەرهەنگی چەقۆکێشیو جیابیرکوژی ئەویش لەنێو حیزبێکی سیاسیدا کە ناوی دێموکراتیشی لەسەر بێ، چ بێ حورمەتییەکی گەورە بەو ڕێبەرە شەهیدەو چ غەدرێکی گەورە لە حیزبێکە کە دوکتوور قاسملوو چەندین ساڵ ڕێبەری بوو؟ ئەمە کولتووری شەعبان بێموخەکان و ئەڵلاکەرەمەکانە نەك هی د.قاسملووی ڕێبەرمان! ئەوەبوو ئەو داهێنانو نوێکارییەی لە کۆنگرەی ١٣دا بناغەکەیان دانا؟

دووهەم: ئایا دەزانن ئاخیرو عاقیبەتی ئەم جۆرە هێرشو پەلامارە دڕندانە ئەویش لەنێو کۆمەڵێك بنکەو کەمپدا کە هەر دوولایەنی بە چەکەوە تێدا دەژین، خزمەت بە هیچ لایەك ناکاو ئەگەر لایەنی نیازپاك، خوانەکا هەزینەی گیانییشی بۆ بدا، ئەوە ئەو نیە دەدۆڕێ، بەڵکوو ئەو لایەنەکە کورتبینانەو نا بەرپرسیارانە دەجووڵێتەوەو ،بە ئەنقەست کارەسات دروست دەکا دەدۆڕێ؟

بە ئاگاداری لەم ڕاستیانەیە کە سەرنجی بیروڕای گشتیی خەڵکی کوردستان بە گشتیو، بە تایبەتی سەرنجی سەرۆکی هەرێم جەنابی کاك مەسعوود بارزانی، و سەرۆکی حکوومەتی هەرێمی کوردستانو ڕێبەرایەتیی پارتی دێموکراتو یەکیەتیی نیشتمانیی کوردستان بۆ لای بارودۆخی پڕمەترسیی نێو بنکەو کەمپەکانی حیزبی دێموکرات لە کۆیە، دێگەڵەو جێژنیکان ڕادەکێشینو داوایان لێدەکەین بەر لەوەی کارەساتی گەورە ڕووبدا، چارەسەرێکی شارستانیو دادپەروەرانە بۆ لێکجیاکردنەوەی بنکەو کەمپەکان بدۆزنەوە. ئەم داوایە لەوان شتێکی تازە نیەو هەر لە ڕۆژی یەکەمی لەتبوونی بەڕەسمیی حیزبی دیموکراتەوە، پێیان ڕاگەیاندراوە. با چارەنووسی سەدان تێکۆشەری ناسراوی کوردستان، چارەنووسی سەدان لاوی هەڵۆدای ئازادی، چارەنووسی سەدان ژنو منداڵی خوازیاری بەختیاری نەبێت بە قوربانیی ویستی بەرزەفڕانەی هێندێ کەسی پاوانخواز. لە ڕاگەیەنە گشتییەکان، ڕێکخراوە مەدەنییەکانو ڕۆشنبیرانیش داوا دەکەین لە گرنگیی ئەم مەسەلەیە غافڵ نەبنو بێن بە هێزێکی گوشار لەسەر حکوومەتو لایەنە پێوەندیدارەکان تا هەرچی زووترو بە شێوەیەکی جیددی بۆ چارەسەری ئەم گرفتە بە شێوەیەکی شارستانیو دادپەروەرانە هەنگاو بنێن.

ماڵپەری کوردستانو کورد

راپۆرتی چاوه‌دێری مافی مرۆڤ
له‌ سه‌ر خراپتر بوونی دۆخی ئازادییه‌کان له‌ ئێران دا

(به‌شی دووهه‌م‌و کۆتایی) وه‌رگێرانی: ره‌سووڵ سوڵتانی

داکۆکیکارانی مافی مرۆڤ

به‌رپرسانی رێژیم له‌ ساڵی ٢٠٠٦دا ئازار و ئه‌شکه‌نجه‌ی داکۆکیکارانی مافی مرۆڤیان زیاتر کرد بۆ ئه‌وه‌ی پێشیان بگرن له‌ رۆشنگه‌ری و به‌ دوادا چوونی کرده‌وه‌ی دژه‌ مرۆیيانه‌ی به‌رپرسانی رێژیم. وه‌زاره‌تی نێوخۆی ئێران له‌ مانگی ئوت دا، ئه‌نجومه‌نی داکۆکیکارانی مافی مرۆڤ ـ که‌ شیرینی عیبادی وه‌رگری خه‌ڵاتی ئاشتی نۆبیلی ساڵی ٢٠٠٣ به‌رپرسێتی ـ نایاسایی راگه‌یاند. شیرین عیبادی و هابیرانی، به‌ بێ هیچ چاوه‌روانییه‌ك له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ حقوقییه‌کان ده‌گه‌ڵ سه‌دان به‌رهه‌ڵستکاری سیاسی، رۆژنامه‌ڤان و خوێندکار راوێژ ده‌که‌ن. ده‌گه‌ڵ که‌سانێك که‌ به‌ هۆی داکۆکی له‌ ئازادییه‌ بنه‌ڕه‌تییه‌کانی وه‌ك، به‌شداری کردن له‌ نارِه‌زایه‌تییه‌ هێمن و ئاشتیخوازییه‌کان و یا ره‌خنه‌ گرتن له‌ کرده‌وه‌ی رێژیم له‌ ژێر لێپرسینه‌وه‌ی یاسا دان. به‌رپرسانی رێژیم هه‌ره‌شه‌یان له‌ شیرین عیبادی و هاوکاره‌کانی کردوه‌ که‌ ئه‌گه‌ر ده‌ست له‌ چالاکیه‌کانیان له‌ بورای مافی مرۆڤ دا هه‌ڵ نگرن ده‌یانگرن. رێژیم به‌ هۆی نارِه‌زایه‌تیی نێونه‌ته‌وه‌یی هه‌تا ئێستاکه‌ هه‌ڕه‌شه‌کانی جێبه‌جێ نه‌کردوه‌ به‌ڵام شیرین عیبادی و هاوکاره‌کانی هه‌روا له‌ ژێر هه‌ڕه‌شه‌ی گیران دان.

مه‌ئموورانی ئه‌منییه‌تی له‌ مانگی ژوئه‌نی ساڵی ٢٠٠٦دا، سه‌ید عه‌لی ئه‌کبه‌ری مووسه‌وی خوئێنی نوێنه‌ری پێشووی مه‌جلیس و ره‌خنه‌گری ناسراوی بواری مافی مرۆڤیان ده‌ست به‌سه‌ر کرد. ئه‌و به‌بێ ئه‌وه‌ی ده‌نگی به‌ پارێزه‌ره‌کانی رابگا بۆ ماوه‌ی زیاتر له‌ چوار مانگان له‌ ژووری تاکه‌که‌سی‌دا ده‌ست به‌سه‌ر بوو. ده‌زگای قه‌زایی پاش وه‌رگرتنی ٣٠٠ هه‌زار دۆلار بارمته‌ له‌ ٢١ی ئۆکتۆبردا ئازادی کرد. ئه‌و له‌ ماوه‌ی کورتی به‌ربوونه‌که‌ی دا که‌ بۆ به‌شداریکردن له‌ رێوره‌سمی ناشتنی باوکی له‌ مانگی سێپتامبردا ئیزنی پێدرابوو راشکاوانه‌ رایگه‌یاند که‌ له‌ ژێر ئه‌شکه‌نجه‌دا بووه‌و فشاری بۆ دێنن که‌ په‌شیمانی ده‌ربڕێ له‌ چالاکییه‌کانی خۆی.

سزای له‌سێداره‌دان

رێژیمی ئێران له‌ ساڵی رابردوودا لانیکه‌م ١٣گه‌نجی تاوانبار کراوی له‌ سێداره‌دا و ئه‌م ژماره‌یه‌ له‌ سه‌رووی گه‌ڵ وڵاتانه‌وه‌یه‌. مه‌جید سێگوه‌ندو مه‌سعوود نه‌قیی بیرئه‌لوه‌ند له‌ ١١ی مانگی ٢٠٠٦دا له‌ سێداره‌ دران که‌ له‌ کاتی به‌رِێوه‌چوونی بڕیاره‌که‌دا ته‌مه‌نیان ١٧ ساڵ بوو.

که‌مایه‌تییه‌کان:

که‌مایه‌تییه‌ نه‌ته‌وه‌یی و ئایینییه‌کان له‌ ئێران دا ناحه‌قییان لێده‌کرێ و گرفتاری نایه‌کسانین و ته‌نانه‌ت له‌ زۆر هه‌لومه‌رجان دا ئازار و ئه‌زیه‌ت ده‌درێن. له‌ مانگی مای دا: تورکه‌کانی نیشته‌جێی باکووری رۆژئاوای ئێران له‌ ئازه‌ربایجانی رۆژهه‌ڵات و ئه‌رده‌بیل و ئازه‌ربایجانی رۆژئاوا، دژی ته‌نگه‌ژه‌ و ئاسته‌نگه‌ ده‌وڵه‌تییه‌کان له‌ بواری زمان و کولتووری تورکی و چالاکیی سیاسی‌دا خۆپیشاندانێکیان وه‌ڕێ خست. ده‌زگای ئه‌منیه‌تیی رێژیم به‌ که‌ڵك وه‌رگرتن له‌ هێزی سه‌رکوت نارِه‌زایه‌تییه‌کانی خه‌ڵکی که‌ ناوچه‌که‌ی ته‌نیبوو سه‌رکوت و بێده‌نگ کرد. له‌ هێندێ شوێن خۆپیشانده‌ران هێرشیان کرده‌ سه‌ر دامووده‌زگا ده‌وڵه‌تییه‌کان. له‌ ئاکامی تێکهه‌ڵچوونه‌کان دا له‌ شاری نه‌غه‌ده‌ چوار که‌س له‌ رێکه‌وتی ٢٦ی مانگی مای ٢٠٠٦دا گیانیان له‌ ده‌ست دا.

له‌ باشووری رۆژئاوای ئێران واته‌ له‌ پارێزگای خوزستان، ئاڵۆزی و خۆپیشاندانه‌کانی عه‌ره‌بی ئێرانییه‌کان له‌ ساڵی ٢٠٠٦دا په‌ره‌ی گرت. دادگاکانی شۆڕش ، به‌ شێوه‌ی نهێنی که‌ ئه‌م شێوه‌یه‌ ده‌گه‌ڵ پێوانه‌ نێوده‌وڵه‌تیه‌کانی دادوه‌ریی عادڵانه‌ یه‌کناگرێته‌وه‌، به‌ تاوانی کرده‌وه‌ی چه‌کدارانه‌ دژی رێژیم حوکمی سێداره‌ی به‌ سه‌ر ١٦ عه‌ره‌بی ئێرانی دا سه‌پاند.

رێژیمی ئێران ئایینی به‌هایی به‌ فه‌رمی ناناسێت و ئیزن به‌ کۆمه‌ڵه‌ی به‌هاییه‌کان نادا رێوره‌سمه‌ ئایینیه‌کانیان به‌رِێوه‌به‌رن. خامه‌نه‌یی له‌ نامه‌یه‌ك دا به‌ رێکه‌وتی ٢٩ی ئۆکتۆبری ٢٠٠٥فه‌رمانی دا به‌ چه‌ندین ناوه‌ندی ده‌وڵه‌تی و یه‌ك له‌وان وه‌زاره‌تی ئیتلاعات که‌ راپۆرتی تێروته‌سه‌ل له‌ ته‌واوی چالاکییه‌کانی به‌هاییان به‌ مه‌به‌ستی دیاریکردنی ژماره‌ی "خۆی گوته‌نی" ئه‌و تاقمه‌ کافره‌ ، گه‌ڵاڵه‌ بکه‌ن. له‌ مانگی مای‌دا مه‌ئموره‌ ئه‌منیه‌تییه‌کان ٥٤گه‌نجی به‌هاییان ده‌ست به‌سه‌ر کرد له‌ حاڵێکدا که‌ خه‌ریکی گوتنه‌وه‌ی وانه‌گه‌لی ئینگلیزی، بیرکاری و بابه‌تگه‌لی دیکه‌ی ئایینی بوون به‌و منداڵه‌ بێده‌ره‌تان و هه‌ژارانه‌ی باشووری شاری شیراز هیچکام له‌و لاوانه‌ بڕیاری تاوانێکیان به‌ سه‌ردا نه‌سه‌پابوو. بێجگه‌ له‌ سێ که‌سیان ئه‌وانی دیکه‌ پاش یه‌ك حه‌وتوو به‌ردران و سێ که‌سه‌که‌ی دیکه‌ش له‌ رێکه‌وتی ١٤ی ژوئه‌نی ٢٠٠٦دا له‌ به‌ندیخانه‌ رزگارییان بوو.

ئه‌کته‌ره‌ سه‌ره‌کییه‌کان له‌ گۆڕه‌پانی نێوده‌وڵه‌تی‌دا

سیاسه‌تی ره‌خنه‌گرانه‌ی یه‌کیه‌تیی ئورووپا سه‌بارەت به‌ مه‌سه‌له‌ی مافی مرۆڤ له‌ ئێران، له‌به‌ر دانوستان له‌سه‌ر به‌رنامه‌ ناوکییه‌کانی ئه‌و وڵاته‌ بوو به‌ بابه‌تێکی پله‌ دوو. یه‌کیه‌تیی ئورووپا هاوکارییه‌کانی خۆی ده‌گه‌ڵ ئێران گرێ دابوّه‌ به‌ باشتر بوونی ره‌وشی مافی مرۆڤ له‌و وڵاته‌و رێزدانانی ئه‌و رێژیمه‌ بۆ مافگه‌لێك که‌ له‌ جارِنامه‌ی جیهانیی مافی مرۆڤ دا گونجاوه‌. به‌ڵام ئه‌و ده‌روه‌ستکردنه‌ کاریگه‌رییه‌کی ئه‌وتۆی نه‌بوو. سه‌ره‌ڕای ئه‌وه‌یکه‌ یه‌کیه‌تیی ئورووپا گه‌ڵی جاران خوازیاری ده‌ست پێکردنه‌وه‌ی وتووێژ و دانوستانه‌کان له‌ مه‌ڕ مافی مرۆڤه‌وه‌ بووه‌، به‌ڵام ئێران له‌ درێژه‌دان به‌م وتووێژانه‌ خۆی بواردوه‌. ئه‌م وتووێژانه‌ له‌ ساڵی ٢٠٠٥ به‌ هه‌ڵپه‌سێردراوی مابوونه‌وه‌.

ئه‌نجومه‌نی گشتیی رێکخراوی نه‌ته‌وه‌ یه‌کگرتووه‌کان له‌ نوامبری ٢٠٠٥دا بڕیارێکی ده‌رکرد که‌ ئاماژه‌ی به‌ لایه‌نه‌ به‌رچاوه‌کانی پێشێلکردنی مافی مرۆڤ و خراپتر بوونی دۆخه‌که‌ ده‌کرد. به‌ شوێن بانگهێشتنێك دا که‌ تاران له‌ ساڵی ٢٠٠٦دا بۆ باس و لێدوان له‌مه‌ر میکانیزمه‌ بابه‌تییه‌کانی کۆمیسیۆنی مافی مرۆڤی رێکخراوی نه‌ته‌وه‌یه‌کگرتووه‌کان کردبووی، "یاکین ئارتۆك" هه‌واڵنێری تایبه‌تی بواری توندوتیژی دژی ژنان له‌ فێوریه‌ی ٢٠٠٦دا سه‌ردانی ئێرانی کرد. له‌ راپۆرته‌که‌ی ئه‌ودا که‌ مانگی ژانویه‌ی ٢٠٠٦ بڵاوبۆوه‌، هه‌بوونی یاساگه‌لێك بۆ هه‌ڵاواردن و جیاوازیدانان هه‌م له‌ یاسای مه‌ده‌نی و هه‌م له‌ یاسای سزادان و هه‌روه‌ها که‌موکوری له‌ ده‌زگای دادوه‌ری‌دا ئه‌وه‌نده‌ به‌رچاون که‌ له‌ ئاکام دا پێگه‌ی ژنان لاواز ده‌که‌ن و نایه‌ڵن به‌هێز بن.

پێوه‌ندیی ئێران و ئامریکا

جیاوازیی بیرورا له‌ کابینه‌ی بووش دا له‌ سه‌ر ئێران هه‌روا درێژه‌ی هه‌یه‌ و پێوه‌ندییه‌کانی ئامریکا و ئێران هه‌روا لاواز ماونه‌ته‌وه‌. وه‌زاره‌تی ده‌ره‌وه‌ی ئامریکا به‌رده‌وام نارِه‌زایه‌تیی خۆی له‌سه‌ر کرده‌وه‌ی ئێران له‌ بواری مافی مرۆڤ دا ده‌ربڕیوه‌. ئه‌م ناوه‌نده‌ مانگی فێوریه‌ی ساڵی ٢٠٠٦..بودجه‌یه‌کی ٧٥ میلیۆن دۆلاریی پێشنیار کرد به‌ مه‌به‌ستی پشتیوانی و پشتگیری له‌ چالاکیه‌ دێموکراسی خوازییه‌کانی نێو ئێران. به‌ڵام زۆربه‌ی زۆری به‌رهه‌ڵستکارانی سیاسی و چالاکڤانانی مافی مرۆڤ و کۆمه‌ڵگای مه‌ده‌نی به‌ راشکاوی خۆیان له‌م پێشنیاره‌ بوارد و رایانگه‌یاند که‌ خوازیاری وه‌رگرتنی هیچ چه‌شنه‌ یارمه‌تییه‌کی ماڵی له‌ ئامریکا نین. ده‌وڵه‌تی ئامریکا بۆ ناساندی خاڵه‌کانی پێشێلکردنی مافی مرۆڤ له‌ ئێران دا که‌ڵکی له‌ ناوه‌نده‌ چه‌نده‌لایه‌نه‌ نێوده‌وڵه‌تییه‌کان وه‌رنه‌گرت به‌ڵکوو به‌ پێچه‌وانه‌ هه‌وڵی‌دا یه‌کیه‌تییه‌کی نێونه‌ته‌وه‌یی به‌مه‌به‌ستی دژکرده‌وه‌ به‌ هه‌وڵه‌کانی ئێران بۆ ده‌ست پێڕاگه‌یشتن به‌ چه‌کی ناوکی (شتێك که‌ لێپرسراوانی کۆماری ئیسلامی حاشای لێده‌که‌ن) و پشتیوانی له‌ حیزبوڵڵای لوبنان و تاقمه‌ چه‌کدارییه‌کانی فه‌له‌ستین پێك بێنێ. ■

"روونکردنه‌وه‌" یا شێواندنی راستییه‌کان!

دوای چوار رۆژ چاوه‌ڕوانیی میدیاکان‌و خه‌ڵکی دڵسۆزو نیگه‌رانی کوردستان له‌ رووداوه‌کانی نێو بنکه‌و که‌مپه‌کانی حیزبی دیموکرات، سه‌ره‌نجام "کۆمیسیۆنی کۆمه‌ڵایه‌تی"ی هاوڕێیانی پێشوومان، رۆژی ١٣٨٥/١١/١ی هه‌تاوی له‌ "روونکردنه‌وه‌"یه‌ك دا له‌ جیاتی روونکردنه‌وه‌ی رووداوه‌کان، راستی‌یه‌کانی شێواندو نیگه‌رانیی زیاتری بۆ خه‌ڵکی کوردستان‌و دۆستان‌و دڵسۆزانی بزووتنه‌وه‌ ره‌واکه‌مان خوڵقاند. هۆی ئه‌م نیگه‌رانییه‌ زۆره‌ش درێژه‌دان به‌ چه‌واشه‌کارییه‌کانی رابردوو و سه‌رپۆش دانان له‌سه‌ر راستییه‌کانه‌ که‌ ماناکه‌ی درێژه‌دان به‌و کرده‌وه‌و سیاسه‌تانه‌یه‌ که‌ بوونه‌ هۆی ئه‌و رووداوه‌ دڵته‌زێنانه‌.

ده‌رکرنی ئه‌م به‌ناو "روونکردنه‌وه‌"یه‌ له‌ لایه‌ن ئۆرگانێکه‌وه‌ که‌ هیچ پێوه‌ندییه‌کی به‌م چه‌شنه‌ رووداوانه‌وه‌ نیه‌، جیا له‌ لایه‌نه‌ چه‌واشه‌کارانه‌که‌ی، به‌ که‌م گرتنی به‌ ئه‌نقه‌ستی ئه‌و رووداوه‌ به‌رنامه‌ بۆداڕێژراوانه‌یه‌ که‌ ئاکامه‌که‌ی جگه‌ له‌ چاندنی تۆوی دووبه‌ره‌کی‌و نائومێدی له‌ نێو کۆمه‌ڵانی خه‌ڵکی کوردستان و لاوازکردنی بزووتنه‌وه‌ هه‌قخوازانه‌که‌ی، شتێکی دیکه‌ نابێ.

له‌و به‌ناو "روونکردنه‌وه‌"یه‌دا چه‌قۆکێشیه‌ به‌رنامه‌ی له‌پێش‌دا دارێژراوی ژماره‌یه‌ك له‌ که‌سانی سه‌ر به‌ حیزبه‌که‌ی سه‌ر به‌ کاك مسته‌فاو لێکه‌وتنه‌وه‌ی ژماره‌یه‌ك بریندار ـ ئه‌ویش ته‌نیا له‌ کادرو پێشمه‌رگه‌کانی ح د ك ـ ئێران به‌ "چه‌ند مشتومڕو کێشه‌ و لێکدان" که‌ "چه‌ند برینداری مست و پێلاقه‌ی له‌ هه‌ردوولای لێ که‌وتوه‌"، داده‌نرێ! ئێستاش‌و دوای تێپه‌ڕینی حه‌وتوویه‌ك به‌ سه‌ر ده‌سپێکردنی پرۆسه‌ی چه‌قۆکێشیی که‌سانی سه‌ر به‌و حیزبه‌، داوا له‌ میدیا و راگه‌یه‌نه‌ گشتی‌یه‌کان ده‌که‌ین که‌ له‌ نزیکه‌وه‌ سه‌ردانی ئه‌و بریندارانه‌ بکه‌ن‌و بزانن ئه‌و ئیددیعایانه‌ چه‌نده‌ فریان به‌ راستییه‌وه‌ هه‌یه‌. ئه‌و که‌سه‌ی ئه‌وان ئیددیعا ده‌که‌ن له‌به‌ر کێشه‌ی سیاسی و حیزبی نه‌دراوه‌ته‌ به‌ر چه‌قۆو خزمه‌تی ئینسانی و مرۆڤدۆستانه‌یان پێ‌کردوه‌! به‌پێچه‌وانه‌وه‌، راست به‌ پێی نیه‌ت و به‌رنامه‌ی پێشتر ئه‌و کاره‌ساته‌یان به‌سه‌رهێناوه‌. ئه‌و ئیددیعایه‌ش که‌ ئه‌وان له‌ مه‌رگ رزگاریان کردوه‌، هه‌ر بریندار‌ه‌که‌ بۆخۆی وه‌درۆی خستۆته‌وه‌. رێزو سوپاسیشیان بۆ دامووده‌زگاکانی حکوومه‌تی هه‌رێم، ریاکارییه‌کی ئاشکرایه‌. چونکه‌ به‌رپرسان‌و هه‌ڵسووڕێنه‌رانی لایه‌نی به‌رامبه‌ر دوای هه‌ر رووداوێك چه‌قۆکێشه‌کانیان حه‌شارداوه‌و، هێزه‌کانی ئاسایش زۆربه‌ی جاره‌کان له‌ بنکه‌کانی ئه‌وان ده‌ریان هێناون‌و بردوویانن! پێش دووله‌تبوونی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێرانیش هێرشه‌کانی ئه‌فرادی سه‌ر به‌ قۆڵی پاوانخوازی نێو حیزب بۆ سه‌ر هاوڕێیانی ئێمه‌ هه‌ر به‌ شێوه‌ی ئێستا چه‌واشه‌کارانه‌ پاساو ده‌دران و ئه‌وانه‌ی که‌ سزا ده‌دران، بریندار‌ه‌کان‌و وه‌به‌ر بلووك‌و مست‌و پێلاقه‌ دراوه‌کانی ئێمه‌ بوون.

ئێمه‌ هه‌روه‌ك له‌ به‌یاننامه‌ی رۆژی ١٥ی سه‌رماوه‌زی ئه‌مساڵدا ئاماژه‌مان پێ‌کردوه‌ هه‌موو وزه‌ و توانای خۆمان بۆ به‌ره‌وپێش بردنی خه‌بات دژ به‌ کۆماری ئیسلامیی ئێران ته‌رخان کردوه‌و، ئه‌گه‌ریش زۆرجار له‌ لایه‌ن که‌سانی سه‌ربه‌ لایه‌نی به‌رامبه‌ر به‌ربینگ به‌ هاوڕێیانمان گیرابێ به‌ سه‌برو پشوودرێژی نه‌مانهێشتوه‌و نه‌مان‌ویستوه‌ دڵی دوژمنانی نه‌ته‌وه‌که‌مان خۆش بکه‌ین‌و پیلان‌و هێرشه‌ به‌ ئه‌نقه‌سته‌کانی ئه‌وانمان پووچه‌ڵ کردۆته‌وه‌.

له‌م به‌ناو "روونکردنه‌وه‌"یه‌دا ته‌نیا ئاماژه‌ به‌ وێنه‌ی بریندارێکی به‌ چه‌قۆده‌کرێ که‌ ئیددیعایه‌کی ناڕاسته‌و تا ئێستا زیاتر له‌ ٣ که‌س له‌ هاوڕێیانمان به‌ چه‌قۆ بریندار کراون. ئه‌و که‌سه‌ش که‌ ئه‌وان ئیددیعا ده‌که‌ن "کێشه‌"که‌ی ـ له‌ راستی‌دا به‌ چه‌قۆ ئه‌نجن ئه‌نجن کردنه‌که‌ی ـ پێوه‌ندیی به‌ مه‌سه‌له‌ی دووله‌تبوونی حیزبه‌وه‌ نیه‌و "تا کاتی بریندار بوونی" هه‌ر له‌لای ئه‌وان بووه‌، ئیددیعایه‌کی ناڕاست و فریوده‌رانه‌یه‌، چونکه‌ هه‌موو کادرو پێشمه‌رگه‌و بنه‌ماڵه‌کانی نێو که‌مپه‌کانی حیزبی دیموکرات له‌ ناوچه‌ی کۆیه‌ ئاگاداری ئه‌وه‌ن که‌ کاك ئاره‌ش زه‌مانی ریزی خۆی له‌ هاوسه‌نگه‌رانی پێشوومان جیاکردبۆوه‌و له‌ کۆبوونه‌وه‌کانیان‌دا به‌شداریی نه‌ده‌کردو ئه‌رکه‌کانی پێشووی خۆی بۆ به‌جێ نه‌ده‌گه‌یاندن. سه‌ره‌ڕای ئه‌مه‌ش کاك ئاره‌ش له‌ وتووێژه‌کانی له‌گه‌ڵ رادیۆو راگه‌یه‌نه‌ گشتی‌یه‌کان‌دا چۆنیه‌تیی رووداوه‌که‌ی باس کردوه‌و ئه‌م ئیددیعا ناڕاسته‌و فریوده‌رانه‌یه‌ به‌ درۆ ده‌خاته‌وه‌. هه‌ر ئه‌م هه‌ڵوێسته‌شی بووه‌ که‌ بۆته‌ هۆی که‌وتنه‌به‌ر هێرشێکی ئاوا به‌رنامه‌ بۆداڕێژراو و ناجوانمێرانه‌. بێگومان لێکۆڵینه‌وه‌کانی ده‌زگای قه‌زایی حکوومه‌تی هه‌رێمی کوردستان له‌ چه‌ند که‌س له‌ هێرشبه‌رانی ده‌زگیرکراو چۆنیه‌تیی رووداوه‌که‌و ده‌ستووده‌رانی ئه‌م چه‌شنه‌ هێرشانه‌ ئاشکرا ده‌که‌ن. بۆ ئاگاداریی بیروڕای گشتی، خوڵقێنه‌رانی چه‌ند رووداوی دڵته‌زێنی یه‌ك حه‌وتووی رابردوو، هه‌ر به‌ بۆنه‌ی ئه‌نجامدانی ئه‌م جۆره‌ کرده‌وانه‌، له‌ رابردووش‌دا له‌ دادگاکانی حکوومه‌تی هه‌رێم، په‌روه‌نده‌یان هه‌یه‌.

ئه‌وه‌ی که‌ زۆر جێگای سه‌رنج و نیگه‌رانییه‌، ئه‌و به‌شه‌ له‌ "روونکردنه‌وه‌"که‌یه‌ که‌ ده‌ڵێ: "... سه‌ره‌ڕای ئه‌وه‌ش پێشمه‌رگه‌کانی حیزب خۆیان له‌ به‌رخوردو کێشه‌ پاراستوه‌ و دیسانیش ده‌یپارێزن." ئه‌گه‌ر خۆ له‌ کێشه‌ پاراستن چه‌قۆکێشی و ئه‌نجن ئه‌نجن کردنی که‌سانی سه‌ر به‌ حیزبی دیموکراتی کوردستان بێ، به‌داخه‌وه‌ راگه‌یاندنی "دیسانیش ده‌یپارێزین" به‌ مانای درێژه‌دان به‌م سیاسه‌ته‌و ره‌چاوکردنی عه‌قڵیه‌ته‌ کۆنه‌که‌ی جارانه‌. سیاسه‌تێك که‌ جگه‌ له‌ پێك هێنانی نیگه‌رانیی زیاتر بۆ خه‌ڵکی کوردستان، چیدیکه‌ به‌رهه‌م ناهێنێ. هه‌ر بۆیه‌ حکوومه‌تی هه‌رێمی کوردستان‌و بیروڕای گشتی‌و میدیاکان پێویسته‌ به‌ وردی بارودۆخه‌که‌ بگرنه‌ ژێرچاوه‌دێری‌و به‌ سه‌رنجدان به‌ نه‌بوونی نیازپاکی له‌ خوڵقێنه‌رانی ئه‌و جۆره‌ رووداوانه‌دا، پێشی دووپاتبوونه‌وه‌ی ئه‌م جۆره‌ رووداوانه‌ بگرن.

ناوه‌ندی راگه‌یاندنی

حیزبی دیموکراتی کوردستان

٣ی رێبه‌ندانی ١٣٨٥

(*) به‌م هۆیه‌وه‌ که‌ ئه‌م به‌ ناوروونکردنه‌وه‌یان هه‌ر بۆ "رفع تکلیف" بوو، ٥ رۆژدواتر له‌ سایته‌که‌یان دا بڵاویان کردووه‌!

"بژی مەرگ"

"لاپەڕەی ئازاد" دەرەتانێکە بۆ هاتنەگۆڕی بیروڕای جیاواز لە بارەی مەسەلە جۆراوجۆرەکانی لە "کوردستان"دا. "کوردستان" تەنیا وەك مەیدان دان بە بۆچوونی جیاوازو ڕێزلێگرتنیان ئەم دەرەتانەی پێك هێناوە، ئەگینا نووسەران خۆیان لە نێوەرۆکی ئەو بابەتانەی لەم لاپەڕەیەدا بڵاودەبنەوە، بەرپرسیارن.

ن. سامان فەقێنەبی

و. لە فارسییەوە: هەژیر

لە کۆنفرانسێك دا کە ژانویەی ئەمساڵ لە تورکیە بەڕێوەچوو، نووسەری ناوداری کورد یاشار کەماڵ بەشێوەیەکی کورت بەڵام پڕ واتا گوتی کە: "هەر کارێکتان پێخۆش بوو، ئەنجامی بدەن بەڵام گەمە بە شەرەفی مرۆڤێك یان نەتەوەیەك مەکەن". گەرچی ڕووی ئەم ئاخاوتنە لە فاشیزمی تورکی بوو بەڵام دەکرێ بە فاشیزمی ڕوو لە پەرەسەندنی نێوان هێندێ لە حیزبە کوردستانییەکانیش بگشتێنرێ.

سەرچاوەی شەڕی براکوژی کە لە مێژووی خەباتی نەتەوەیی کوردەکان دا زۆر بەرچاو دەکەوێ، دەکرێ هەمیشە بخرێتە پاڵ بەچڵەپۆپەگەیشتنی کاراکتێرەکانی فاشیزم و بەریان(گرایش)ی ڕێبەری حیزبەکان بەرەو دوگماتیزم.

ئەگەر بە کورتی چاوێك بە خەباتی هاوچەرخی کوردەکان لە هەر چوار بەشی داگیرکراوی کوردستان دا بخشێنین و بە مێتۆدێکی وەرگیراو لە ئاوەزمەندێتیی ڕەخنەیی شیکاری و تەتەڵەی بکەین، بێگومان بەم ئاکامە دەگەین کە شەڕی براکوژی تەنیا لە چەوت فامی و تێگەیشتنی نادروست لە چەمکی دیموکراسی و مەیلی ناسروشتی بەرەو فاشیزم سەرچاوەگرتوە.

هەر گرووپ و ڕێکخراوێك، هەقیقەتی بێئەملاوئەولا تەنیا لە پێڕەوی قەراردادیی ڕێکخراوەکەی خۆی و دەرکەوتنی ئەم هەقیقەتە لە ڕێبەرانی خۆیان دا پەیدۆزی دەکەن و حیزب و ڕێکخراوەکانی‌تر لە ڕوانگەی ئەوانەوە، تەنیا ئەو پارازیتانەن کە دەبێ وەلابنرێن. ئەم بابەتە بۆتە هۆی ئەوەی کە میکرۆبی مەرگ هێنی فاشیزم تەشەنە بکاتە زۆرێك لە ڕێبەرانی حیزبە کوردییەکان و تێچوویەکی زۆر و قەرەبوونەکراوەی بۆ بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی نەتەوەیی کوردستان بەدواوەبێ.

نیچە سەردەمانێك بە ڕوونبێژییەکی ڕاشکاوەوە دەیگوت کە "دەبێ بۆ فەلسەفەی من مرۆڤ چێکرابێ و ئەگینا زۆر وێدەچێ کە فەلسەفەکەی من ببێتە هۆی مەرگی ئەو". مێژووی خەباتی نەتەوەیی کوردەکان زۆر کەڕەتان بڕگەگەلێکی ئەزموون کردوە کە لەوان دا ڕێبەرانی کورد، خۆیان وەك سوپێرمەنە درۆیینەکان داناوە و بەم چەشنە بوونەتە مایەی چارەڕەشی و براکوژی.

ئەگەر فۆکۆ بەندیخانە و دینگەی زیاتر لە هەر شتێکی‌تر بە وێنا(تجسم)ی سەردەمی مودێڕن دادەنا، سەبارەت بە کوردەکان و خەباتی ئەوان لە سەردەمی مودێڕن دا، دەکرێ بە هەمان مێتۆد، خووخدەی شێتانەی ژمارەیەك لە ڕێبەرانی حیزبە کوردییەکان و ڕچانی بیری ئەوان وەك دیارکەوتنی مودێرنیزم لە خەباتی نەتەوەیی کوردستان بناسێندرێ.

ئێمە کوردەکان بەهۆی تێگەیشتنی سەقەت لە دیموکراسی و تووشبوون بە نەخۆشیی بڕوا بە هێژموونی ڕێبەریی سیاسی، بەردەوام ئامادەی هەڵەین. هەڵەگەلێك کە هیچکات نازانرێ کە چ کەسێك لە بەرامبەریان دا دەبێ لێپێچینەوەی لێبکرێ. خوێنی ڕۆڵەکانی کورد کە لەخۆڕا و تەنیا بۆ دامرکاندنەوەی گرێیە(عقدە)کانی هێندێك لە ڕێبەرانی کورد، لە لایەن براکانیانەوە دەڕژێ‌و بۆ ئەوان شانازیگەلێکی درۆیین و نزمی بەدواوە دەبێ، لە لایەن چ کەسانێکەوە قەرەبوو دەبکرێتەوە و داخی دڵی دایکانی ئەم قوربانییە بێئاگایانە چۆن سارێژدەکرێتەوە؟

مرۆڤی کورد لە هەمان قۆناغ دا کە دەگەڵ خەباتی نەتەوەکەی ئاشنا دەبێ، ناچارە کە لاپەڕە ڕەش و پڕشوورەیی‌یەکانی شەڕی براکوژییش هەڵبداتەوە و لەبەر کوردبوونیشی خۆی سەرکۆنە بکا.

ئەگەر لە ڕابردوودا سەرۆك هۆزەکان، فێئۆداڵەکان و میرەکانی کورد بوون کە ڕەعییەتەکانیان لە گیانی یەك بەردەدا و لەم ڕێگەیەوە لە نێعمەت و بەخشش و کەرەمی سوڵتانەکانی عوسمانی و پاشاکانی ئێران بەهرەمەند دەبوون، لە سەردەمی هاوچەرخ و بە تایبەتی لەم چەند دەیەی دواییدا، ئەوە حیزبە کوردییەکان و بە تایبەتی ژمارەیەك سەرۆکی حیزبەکان بوون کە ئەم کردەوە سەدە ناوەڕاستییەیان وەئەستۆ گرتوە.

ئەگەر لە ڕابردوودا هۆز و لەسەرووی ئەودا "خان" هێمای دانی شوناس بە مرۆڤی کورد بووە، ئەوا ئەمڕۆکە لە سێبەری نەزانیی هێندێ لە ڕێبەرانی کورد و بەناو هەڵکەوتوانی کوردەوە، حیزب پەرستی و دوگماتیزم وەك تایبەتمەندیی سەرەکیی کەسایەتی خەباتگێڕی کورد خۆی‌دەرخستوە و نەتەوەی کوردیش بەهۆی ئەم چەقبەستوویی و بیرکورتییەی هێندێ لە حیزبە سیاسییەکانەوە، هەر ڕۆژەو بە فۆڕمێکی بگۆڕ گاڵتەی پێکراوە و هەر لەم ڕێڕەوەوەیە کە وشیاریی نەتەوەیی بەرەو ناچالاك بوون و دوورەپەرێزی لە خەبات، ڕادەدرێ.

کەمتر لایەن و ڕێکخراوێك لە کوردستان دا دەبینرێ کە لە ئەدەبیاتەکەی‌دا، باسی لە پلۆرالیزم نەکردبێ، بەڵام بەردەوام لە تێگەیشتنی ئەم بابەتەدا دەستەوەستان ماونەتەوە کە پلۆرالیزم تەنیا فرەیی حیزب و گروپەکان نیە، بەڵکوو دەبێ لایەنی سەرەکیی ئەم چەمکە لە "پێکەوەژیانی ئاشتییانەی بیرە جیاوازەکان"، "بوونی تین و تاوی پێکەوە هەڵکردن و لێبووردن" و "فامکردنی ئامادەبوونی ئەویتر"دا وێنا بکرێ. شتێك کە لە نێوان حیزبە کوردستانییەکان بە وردبین(ذرەبین)یش نابینرێ و ئەگەریش ببێ تەنیا دروشمە و بەس.

تەواوی حیزبە کوردستانییەکان خۆیان بە دیمۆکرات دەزانن، بەڵام جێی خۆیەتی کە وەبیری‌بێنینەوە کە تەنیا دروشم دان سەبارەت بە دیمۆکراسی، مرۆڤ ناکاتە دیمۆکرات.

مشتومڕ و کێشمەکێشی نێوخۆیی کوردەکان وەهای ڕەگ داکوتاوە کە خۆیان بە خۆیانی بسەلمێنن کە هیچکات ئەم مقۆمقۆیە کۆتایی پێنایات و بەردەوام شیاوی کۆیلەتی (هەڵبەتە بە مانا مودێڕنەکەی) لە لایەن نەتەوەکانی دراوسێیانەوەن. ئەم بابەتە وەها لەسەر چوارچێوەی زەینی کوردەکان شوێندانەر بووە کە بۆ دەربازبوون لەم دۆخە درێژخایەنە، بەشێك لە بژاردەکانی کورد، تەنانەت خەون بە بوونی تەنیا حیزبێك و بەجۆرێك کۆگەلخواز بۆ کۆتایی‌پێهێنان بە کێشمەکێشی حیزبە جۆراوجۆرەکانەوە دەبینن. دەبێ بێ ئەملاوئەولا دەسپێکی وەها خەیاڵ و داخوازێکی پڕمەترسی لەو ئاسەوارە قووڵەی کە شەڕی براکوژی لەسەر خەباتی ڕزگاریخوازیی کوردەکان دا دایناوە، ڕەگدۆزی بکرێ.

بەڵام ئەوەی کە لێرەدا پێویست بەوەبیرهێنانەوەیە، ئەو ڕۆڵە تێکدەرانەیەیە کە بژاردەکانی سەر بە حیزبەکان دەیگێڕن، ئەمانە تەواوی پوتانسییەلەکانی خۆیان خەرجی تیۆریچنیی ناڕاست بینانە و پاساودانی کردەوەی هەڵەی سەرۆکی حیزبەکانی خۆیان دەکەن و بەردەوام هەوڵیان داوە کە لە ڕێگەی دیترهاوێژی (ڕەپاڵدان)، هۆکاری تەگەرەتێکەوتن و بە ئەنجام نەگەیشتنی خەباتی نەتەوەیی کوردەکان بخەنە پاڵ فاکتەرە دەرەکییەکان و هەروەها بەخەیاڵی خۆیان، ئاستەنگ نانەوەی حیزبەکانی دیکەی گۆڕەپانی خەبات.

هیچکات ناکرێ لەو دەقانەدا کە لە لایەن حیزبەکانەوە بڵاودەکرێنەوە، بەڵگەیەکی بێلایەنانە سەبارەت بە خەسارناسیی شەڕی براکوژی بدۆزییەوە. نموونەکانی شەڕی براکوژی لە نێوان کوردەکان دا لەم دەیانەی دوایی‌دا زۆر بەرچاو دەکەوێ: کە هەرگیز هۆکاری سەرەکیی ڕوودانی ئەم شەڕانەو هەروەها پارامیترەکانی کاریگەر لە چڕبوونەوەیان دا لە لایەن ئەو حیزبانەوە تاوتوێ و شیکردنەوەی بێلایەنانەی لەسەر نەکراوە. هەموویان چوونەتە خەوێکی قورسەوە و لەوپەڕی بێئاگایی‌دا هێشتاش تەنیا خۆیان بە هەقیقەتی بێئەملاوئەولا دەزانن.

ڕووداوەکانی ئەم دواییانەی نێو کەمپەکانی حدکا و حدك و کوتەك کاری و تەقە لێکردن لە ئەندامانی حیزبی دیموکراتی کوردستانیش، جارێکی‌تر نیشانەگەلێکی دووبارەی لە نەخۆشی درێژخایەنی شەڕی براکوژی بۆ ویژدانە بەئاگاکان خستەوە یاد. لێرەدا تەنیا نموونەیەکی مێژوویی دەگێڕینەوە، تاوەکوو لە ڕێگەی ئەوەوە هەموان وەئاگا بێینەوە و نەهێڵین کە چارەنووسی رزگاریی نەتەوەیەك جارێکی‌تر گاڵتەی پێبکرێ. گەڕانەوە بۆ دەیەی ٣٠ی زایینی و بۆ وڵاتی ئیسپانیا، ئەو کاتەی کە خەباتگێڕانی سوسیالیست، ئاناڕشیست و کۆماریخواز لە بەرامبەر فرانکۆ و دەستەکانی لەسێدارەدان دا دەستیان دایە دەستی یەك و دروشمی "بژی مەرگ"یان بەرزدەکردەوە و هەموان بەرەوپیری مەرگێکی شەرافەتمەندانە دەچوون. مەرگی برایانی هاوسەنگەر کە تەنیا خاڵی هاوبەشیان خەبات دژی دیکتاتۆری بوو. بەجێیە کە ئەوانە بکەینە سەرمەشقی خۆمان!! و نووکی پەیکانی هێرشەکانمان تەنیا ئاراستەی داگیرکەرانی نیشتمان بێ، نەك برایانی خەباتگێڕ لە حیزبەکانی‌تری کوردستانی. ■

عەدنان حەسەنپوور دەستبەسەر کرا

ڕۆژنامەنووس عەدنان حەسەنپوور لەلایەن هێزەکانی ئیتلاعاتی مەریوانەوە دەستبەسەر کرا

کوردستان: ڕۆژی پێنج شەمۆ، ٥ی ڕێبەندان، هێزەکانی ئیدارەی ئیتلاعاتی شاری مەریوان هەڵیانکوتایە سەر ماڵی ڕۆژنامەنووس عەدنان حەسەنپوورو وێڕای دەستبەسەرکردنی ناوبراو، کامپیوتەرو هەندێك کەلوپەلی ناو ماڵەکەیان لەگەڵ خۆیان برد.

عەدنان حەسەنپوور چەند مانگ لەوە پێش بە تۆمەتی هەنگاونان دژی ئاسایشی نەتەوەیی، شێواندنی رای گشتی، بەشداریکردن لە ڕێکخستنی خۆپیشاندانەکانی ساڵی رابردووی کوردستان‌و پڕۆپاگەندە لە دژی ڕێژیم لە شوێنی کارەکەی خۆی لە ڕۆژنامەی ئاسۆدا دەستبەسەر کراو پاشان بە زەمانەتی ٢٠ میلیۆن تمەن ئازاد کرا. بەپێی زانیارییەکان بڕیارە ناوبراو بەم نزیکانە لە سەر ئەو تۆمەتانەی خراونەتە پاڵی، دادگایی بکرێ.

شێرکۆ جیهانی بە بێ پارێزەر دادگایی کرا

PRMMK: ڕۆژی دوو شەمۆ، ٢ی ڕێبەندان، شێرکۆ جیهانی بە تاوانی بڵاوکردنەوەی دەنگۆ لە لقی یەکی دادگایی گشتی شاری مەهاباد دادگایی کرا.

بەپێی هەواڵی هەواڵنێرانی ڕێکخراوی مافی مرۆڤ لە کوردستان، شێرکۆ جیهانی ڕۆژی ٢ی ڕێبەندان بە بەشداری پارێزەر لە دادگای گشتی مهاباد بە سەرۆکایەتی دادوەر "ئەسڵ کەمەر" دادگایی کرا. هەروەها ناوبراو دوو ڕۆژ دواتر واتە ٤ی ڕێبەندان لقی ٢ی دادگای شۆڕشی مەهاباد بە تاوانی پروپاگەندە دژی ڕێژێم‌و هەوڵدان بۆ تێکدانی ئاسایشی گشتی لەلایەن دادوەر "عەباسزادە" وە دادگایی کرا. لە دانیشتنی دووهەمی دادگاش‌دا پارێزەر بەشدار نەبوو، جێی وەبیر هێنانەوەیە کە شێرکۆ جیهانی ئەندامی چالاکی ڕێکخراوی مافی مرۆڤ لە کوردستانەو لە کۆتاییەکانی پاییزی رابردوودا لە لایەن هێزەکانی پۆلیسی ڕێژێمەوە دەستبەسەر کرا. ناوبراو سەرماوەزی ڕابردوو تا سنووری مردن مانی لە خواردن گرت.

هەوڵی دەستبەسەر کردنی سەرۆکی ڕێکخراوی مافی مرۆڤ لە کوردستان

PRMMK: هێزەکانی پۆلیسی ئێران لەچەند ڕۆژی رابردوودا چەندین جار بە مەبەستی دەستبەسەرکردنی محەممەد سەدیق کەبودوەند، سەرۆکی ڕێکخراوی مافی مرۆڤ لە کوردستان دەچنە ماڵی ناوبراو لە تاران، بەڵام بەهۆی ئەوەی کە لەماڵ نابێ لەم هەوڵەیان‌دا سەرکەوتوو نابن.

بەپێی هەواڵی ماڵپەڕی "ئینسانیەت"، بەڕێز کەبودوەند لەو ماوەیەدا کە بۆ سەفەرێکی سێ ڕۆژە دەگەڕێتەوە بۆ کوردستان، هێزەکانی پۆلیس بێ ئەوەی کە حوکمی دادگایان پێبێ، ڕۆژانی سێ شەمۆو چوار شەمۆی رابردوو دەچنە ماڵی ناوبراو. ڕێکخراوی مافی مرۆڤ لە کوردستان سەرنجی رای گشتیی خەڵك‌و مافی مرۆڤی بۆ ئەم پیلانە راکێشاوەو ئاگاداری کردونەتەوە کە پێدەچێ کۆماری ئیسلامی پیلانی بۆ سەرکوتی ڕێکخراوەکەیان هەبێ.

کوژرانی لاوێکی کورد لە شاری مەهاباد

ڕۆژی شەممە ٧ی ڕێبەندانی ١٣٨٥ی هەتاوی لاوێکی کورد بە ناوی بیژەن بادوزادە لە نێو شاری مەهاباد لە لایەن کوردکوژانی کۆماری ئیسلامییەوە کەوتەبەر دەسرێژو گیانی لە دەست دا.

بیژەن بادوزادە کوڕی جهانگیر بادوزادەیە کە بە تاوانی سیاسی لە گرتوخانەی ڕێژیم دایە. بیژەن بە تاوانی ئەندامەتی یەکێك لە حیزبە سیاسی‌یەکانی کوردستان کەوتە نێوگەمارۆی هیزە دژیگەلی‌یەکان و لە ئاکامی تەقاندنەوەی نارنجۆك بە ڕووی دا بە شێوەیەکی دڵتەزێن شەهید کرا. شایانی باسە جهانگیر بادوزادەی باوکی بیژن حوکمی ئێعدامی بە سەردا سەپاوەو ماوەی چەند ساڵێکە لە گرتوخانەی ڕێژیم چاوەڕوانی مەرگ دەکا.

هەر لەو پێوەندی‌یی‌یەدا گوڵچین بادوزادە کچی ١٦ ساڵەی جهانگیر پێشتر بە دژایەتیی دەرچوونی حوکمی ئێعدامی باوکی بە ئاگرتێبەردان لە جەستەی خۆی گیانی لە دەست دابوو. ■

درێژەی :

بە هەوڵی کومیتەکانی حیزب و بە بەشداری کوردستانییەکانی دەرەوەی وڵات ئەمساڵیش بە شکۆیەکی تایبەتەوە یادی کۆماری کوردستان کرایەوە

باسـەکەی کـاک ئەحـمەد ئاوڕدانەوەیـەك بـوو لـە پێکهـاتنی کۆمـاری کوردستانو باسێك لە سەر ستراتیژیی حیزبی سیاسیو ڕۆڵی کۆمـەڵگا لـە گەیشتن بـە دەسـەڵاتی سیاسـی دا. دواتـر کـاک شـەماڵ کـاوە مامۆسـتای مێژووی هـزرو زانسـت لـە زانکـۆی ئۆپسـالا باسـێکی زانسـتییانەی لـە ژێر سەردێڕی میتۆدۆلۆژیی ئاوڕدانەوە لـە ٢ی ڕێبەنـدانو سـەروەریی سیاسی، پێشکەش کرد. پاشان کاك خالید خەیاتی مامۆستای زانستە سیاسـی‌یەکان لـە زانکـۆی نۆرشـۆپینگ باسـی ڕۆڵـی دیاسـپۆرای کـوردی لـە پێکهێنـانی کولتووری سیاسی دیموکراتیـك لـە بزووتنـەوەی سیاسـی کـوردی‌دا کـرد. دواتـر کـاک سـەلاح گـادانی بەڕێوەبـەری پانێـل بـە خسـتنەڕووی کۆمـەڵێك پرسیارو ئاماژە بە نێوەرۆکی هێڵەگشتی‌یەکانی ڕێبازی حیزبـی دیمـوکراتی کوردستان موناقشەیەکی زیندووی لە نێو پانێلگێڕان دا وەڕێ خست.

لە بەشی دووهـەمی پانێلەکـە دا دەرگـای پرسـیار بـە ڕووی بەشـداران دا کرایەوەو بەشداران ڕاو بۆچوونی خۆیان هێنایە گۆڕێ کە بەڕێزان عـەزیزی، کاوەو خەیاتی وەڵامیان دایەوە. پێویستە بگـوترێ سمینارەکـە ڕاسـتەوخۆ لە ژووری پاڵتاکی کۆماردا بڵاو کرایەوە.

شیاوی باسە ئەوە یەکەم جار بوو یادی کۆماری کوردستان لە سوئێد بـە بەڕێوەبردنی سمینارێکی سیاسی‌و ڕۆشنبیریی دەوڵەمەند، ڕێزی لـێ‌دەگیرا.

سوئێد ، لینشۆپینگ

ئێـوارەی ڕۆژی ٢٠٠٧/١/٢٦ بـە بەشـداریی زیـاتر لـە ٥٠٠ کـەس لـە کوردەکـانی دانیشـتووی شـاری لینشـۆپینگو دەوروبـەر، بەرنامەیـەکی سیاسی‌و هونەری بۆ ڕێزگرتن لە بیرەوەریی دامـەزرانی کۆمـاری کوردسـتان بەڕێوە چوو.

لەو مەراسیمەدا بەیاننامەی دەفتەری سیاسیی حدكو کومیتەی هاوکاریی کۆمەڵە کوردستانی‌یەکانو حیزبو ڕێکخراوەکانی بەشـدار لـەو ڕێورەسـمەدا پێشکێش کران. لە درێژەی بەرنامەکەدا، "گرووپـی هەڵپـەڕکێی کرماشـان" چـەند جـۆر شـایی‌و هەڵپـەڕکێی ڕەسـەنی کـوردیی بـەڕێوە بـرد. سـروودی "ڕێبەندان" و کۆمەڵێك شێعری جوان لـە میانـەی بەرنامـەکان دا پێشـکێش کران. ئەم مەراسمە بـە هاوبەشـیی ئـەم حیـزبو یەکیـەتی‌و کۆمەڵانـە پێـك هـاتبوو: کۆمەڵـەی کولتـووری کـوردی، کۆمەڵـەی کـەم ئەنـدامانو بەساڵداچووان، یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی کوردستانی ئێران، یەکیـەتیی کوردان، پارتی دیموکراتی کوردستان، یەکیـەتیی نیشـتمانیی کوردسـتان، کۆمەڵـەی شۆڕشـگێڕی زەحمەتکێشـانی کوردسـتان، حیزبـی دیمـوکراتی کوردستان،

ئوستralیا ـ ئادلاید

کاتـژمێر ٨ی ئێـوارەی ڕۆژی شـەممە ٢٧ی ژانویـە بـە بەشـداریی سـەدان کەس لە کوردانی بەشە جۆراوجۆرەکانی کوردستانو نوێنـەرانی ڕێکخـراوو کۆمەڵـە کوردی‌یـەکان، مـەراسمێکی تایبـەت بـۆ ڕێزگـراتن لـە کۆمـاری کوردستان لە شاری ئادلاید، بەڕێوە چوو. لەم مەراسـیمەدا جگـە لـە وتـاری حیزبـی دیمـوکراتی کوردسـتانو پەخشـانێکی جـوان لـە بـارەی کۆمـاری کوردستان، پەیامی پیرۆزبـایی ئـەو کۆمەڵـەو ڕێکخراوانـەش خوێندرانـەوە: یەکیەتیی نیشـتمانیی کوردسـتان، کۆمەڵـەی شۆڕشـگێڕی زەحمەتکێشـانی کوردسـتانی ئێـران، ژنـانی دیمـوکراتی کوردسـتان، کۆمەڵـەی کـوردی لـە باشووری ئوستralیا، لاوانی دیمـوکراتی کوردسـتان، ڕێکخـراوی کوردسـتانی حیزبی کومونیسـتی ئێـران ـ کۆمەڵـە لـە بەشـی دووهـەمی بەرنامـەکان دا، گۆڕانی‌و هەڵپەڕکێی کوردی بەڕێوە چوو. ئـەم ڕێورەسـمـە تـا کاتژمێـژ ١٢ی شەوی خایاند.

ئوستralیا ـ بریزبن

کومیتـەی حیزبـی دیمـوکراتی کوردسـتانی لـە شـاری بریـزبن ڕۆژنامـەی ٢٠٠٧/١/٢٨، سمینارێکی بۆ بەڕێز سەلاح پوور ئەسعد بەرپرسی کومیتـەی حیزب لەو شارە پێك هێنا. سمینارەکە لە دووبەش دا بەڕێوە چوو. بەشـی یەکەم بۆ باس لـە سـەر کۆمـاری کوردسـتان تـەرخان کرابـووو، لـە بەشـی دووهەم دا باسـی جووڵانـەوەی کـورد لـە ڕۆژهـەڵاتی کوردسـتان و حیزبـی دیموکراتی کوردستان کـرا. بەشـدارانی سمینـار بـە هێنانـەگۆڕی پرسـیارو بۆچوونەکانی خۆیان باسەکەیان دەوڵەمەند کرد.

کانا ـ تۆرنتۆ

ڕۆژی ٢٠٠٧/١/٢١ کومیتـەی تۆرنتـۆی حیزبـی دیمـوکراتی کوردسـتان سمینارێکی بـۆ هاوڕێیـان عەبدوڵڵا سـەیداو حەسـەن حاتـەمی لـە سالۆنی "ماڵی کورد" لەو شـارە پێـك هێنـا، لـەم سمینـارەدا کـاك حەسـەن باسـی هۆیـەکانی لـەتبوونی حیزبـی دیمـوکراتی کـردو کـاك عەبـدوڵڵا هێڵەگشتی‌یەکانو ڕێبازی نوێی حیزبی دیموکراتی کوردستانی بۆ بەشداران شی کردەوە. بەشداران بە هێنانەگۆڕی پرسیارو دەربڕینی بیروڕای خۆیان، باسەکەیان دەوڵەمەند کرد.

چالاکیی کۆمیتەکانی حیزب لەدەرەوەی وڵات

لینشۆپینگ/ دیدارێکی هاوبەش

دیدارێکی هاوبەش لەنێوان نوێنەرانی حیزبە کوردستانی‌یەکان لە شاری "لینشۆپینگ" ی وڵاتی سوئێد

لەسەر بانگهێشتنی کۆمیتەی لینشۆپینگی حیزبی دێموکراتی کوردستان ڕۆژی سێ‌شەممە ٢٠٠٧/١/٢٣ کۆبوونەوەیەکی هاوبەش لەنێوان کاك نافع هرووری نوێنەری پارتی دێموکراتی کوردستان، کاك ناسح قادر نوێنەری یەکیەتیی نیشتمانی کوردستان، کاك محەمەد کوردی، مام حوسێنو کاك عومەر کەبابی لە کۆمەڵەی زەحمەتکێشانی کوردستان، کوێستان بابایی بەرپرسی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران لە لینشۆپینگ، کاك عەلی شەم بەرپرسی کۆمەڵەی کەم ئەندامانو بەساڵداچوانو کاك کەریم ڕەحمانپوورو مام کەریم نستانی لە یەکیەتیی کوردان کۆبوونەوەیەکی هاوبەش پێك هات.

نۆروێژ/ دیدرو چاوپێککەوتن

دیدارێکی دۆستانە

ڕۆژی ٢٠٠٧/١/٢٢ هەیئـەتێکی کومیتـەی نۆروێـژی حیزبـی دێمـوکراتی کەوردسـتان پێکهاتوو لە بەڕێزان هاشم ڕۆستەمی، محەمەد گادانی، عـەلی لالـەو کوێسـتان گـادانی، لـە ئۆسلۆی پایتـەختی نۆروێژ، چـاوپێکەوتنێکی دۆستانەیان لەگـەڵ هەیئـەتێکی کومیتـەی نۆروێژی کۆمەڵـەی شۆڕشـگێڕی زەحمەتکێشـانی کوردسـتان کـە پێکهـاتبوو لـە بـەڕێزان ئیبراهیم کۆنەپۆشی، حوسێن ئەمجەدی، کەیوان فەتحی‌و مەنسوور سۆفی ئەنجام دا.

دواتر کاك هاشم ڕۆستەمی سەبارەت بە هۆیەکانی لەتبوونی حیزب باسێکی پێشکەش کرد.

پاش ئەوەی هاوڕێیانی دیکەی بەشدار لە کۆبوونەوەکە، لەسەر هێندێك خاڵ سەرنجو پرسیاریان خستەڕوو، ئەو چاوپێککەوتنە لە کەشو هەوایەکی زۆر دۆستانەدا کۆتایی پێ‌هات.

سوئێد ـــ ئۆپسالا

دیداری شاندێکی حیزبی دیموکراتی کوردستان
لە گەڵ بەڕێز عەبدوڵڵا موهتەدی

ڕۆژی شــەممە ٢٠٠٧/١/٢٧، هەیئــەتێکی کۆمەڵــەی شۆڕشــگێری زەحمەتکێشــانی کوردســتان بــە سەرپەرەستیی بەڕێز عەبدوڵڵا موهتەدی‌و شاندی حیزبی دیموکراتی کوردستان بە سەرپەرستی کاك سەعید بیگ زادە ئەنـدامی کۆمیتـەی ناوەنـدی حیزبـی دیمـوکراتی کوردستانو نوێنەری حیزب لە دەرەوەی وڵاتو نوێنەری کومیتەی سوئێدی حیزب کـە پێـك هـاتبوون لـە بـەرێزان ڕەحـیم محەممـەد زادە، خالیـد گـەردی، عـەلی فـەتحی، محەممـەد ئـەمین ڕەشـیدی، دانیشـتنێکی دۆسـتانە پێـك هات.

لەم دیدارەدا مەسـەلەکانی پێوەنـدیدار بـە پێوەنـدیی دۆستانەی نێوان کۆمەڵەو حیزبی دیموکراتی کوردستانو هەوڵ بۆ لێك نزیك بوونەوەو هاوکاری زیـاتری هێزەکـانی کوردستانی ئێـرانو هـەروەها پتـەوتر کردنـی هاوکـاری‌و هاوپیمـانیی هێـزە سیاسـیەکانی نەتـەوەکانی ئێـران هاتنەگۆڕێ. ئەم دیدارە لـە فەزایـەکی تـەواو دۆسـتانەدا کۆتایی هات.

لە قامووسی فیمینیزمدا

(٢٦)

وەرگێڕانی: ب.هانا

خەتەنـــــەی ژنـــــان

Clitoridectomy

بە شێوەیەکی گشتی‌یە بریتی‌یە لە بڕینی بەشی دەرەوەی کلیتوریس. ئـەم کـارە دەکـرێ بڕینـی نـووکی کلیتوریس (suma) بـێ، جـاری واشـە لێکـدروونی هـەر دوو لێـوی دەرەوەی زێ (ئەندامی جنسی) بە دوای بڕینـی کلیتوریسو هـەر دوولێـوی ژوورەوەدا (infibulation) دەگرێتەوە.

جۆرەکـانی خەتەنـەی ژنـان پرسێکی قسەو باس هەڵگر لە تیۆریی فیمینیسـتی دایـە. چـونکە ئـەم ڕێوشـوێنە، هـەم نموونەیەکـە لـە بـەکارهێنانی دەسـەڵاتی پیاوانـە لـە دژی ژنان لە چوارچێوەی ئایدۆلۆژیی یەکژنی (یـەك هاوسـەری)دا هـەم لـە هێندێك وڵاتان، تەنیا بە هۆی ژنانەوە جێبەجێ دەکرێ. "ئان کوت" لەم بڕوایـە دایـە کـە خەتەنـەی ژنـان پێویسـتی بـە بـەردەوامیی ئایدۆلۆژیایەکی لایەنگری باڵادەستیی پیاوان هەیـە. بـەڵام مـاری دەیلـی وەڵامێکـی گشـتگیرتر بـەم دوالیزمـە دەداتـەوە. دەیلـی بەڵگـە دێنێتـەوە کـە خەتەنـەی ژنـان نموونەیەکـە لـە خۆئـازاردان ـ ئـەویتر ئـازار دان. چـونکە کوشـتن (ڕشـتنی خـوێن)ی خودای مێینـە لـە ڕاسـتی‌دا نواندنی نـەفرەت لـە ژنـە. دەیلـی دەسـتەبوونی "چـالاکانە"ی ژنـانی دیکـە لـەم ڕێوشـوێنەدا لـە چوارچـێوەی ڕۆڵـی (ناچـالاكو ئـامرازی)ی ئـەوان دا پاسـاو دەدا. چونکە ئەوە ژنانی لـە بـاری زەینـی ئێختەکراون کە دەتوانن هاوبەشی لە لـەنێوبردنی هاورەگـەزەکانیان دا بکەن (Daly,1978).

باسەکانی فیمینیستە ڕەشـەکان لـە بـارەی خەتەنـەوە ئێسـتا گەیشتۆتە ئەو ئاکامە کە دەبێ ئـەم پرسـە لـە چوارچـێوەی مۆدێرنیزاسـیۆن لـە ئـەفریقادا، سـەیری بکـرێو، ئـەوان خوازیـاری لێکۆڵینـەوە لـە بـارەی جیاوازییـەکانی ژنـانن

(Abdalb,1982).

ئەگەرچـی کلیتوریـدێکۆتمی، یـا سوننەتکردن لە فیقهی ئیسلامی‌دا، بە واتای بڕینـی سـەری کلیتوریسـە بەڵام زاراوەکانی "خەتەنـەی ژنـان" (Female Circumcision)و سـەقەتکردنی ئەنـدامی مێینـەی ژن (Pemale Genital mutilation)یش، هەر بـەو واتایـە بـەکار دەهێنـرێنو، هـەمووی ئەمانـە، ئـەو کۆمەڵـە میتـۆدو شـێوانە پێـك دێـنن کـە بـە هـۆی بەشـێك لـە ئەنـدامی مێینـەی ژنـان، ئیمکـانی چـێژوەرگرتنی جینسـی بـە شـێوەی سروشـتی لـە ژنـان زەوت دەکـەن. توندڕەوترین جۆری خەتەنە، خەتەنەی فیرعەونی یا "infibulation" ە کە لەم جۆرە خەتەنەیەدا، کلیتوریسو لێوەکـانی ژوورەوەی (ڕەحـم) بـە تـەواوی دەبـڕن یـا دەیسـووتێننو، نیـوەی دوو لێـوی دەرەوەش دەبـڕنو دەیـدروون. هـەر تـەنیا کـونێکی بچووکی بەقەرا دەنکە شەمچەیەکی تێدا دەهێڵنـەوە بۆ ئـەوەی میـز و خـوێنی سـووڕی مانگانـەی پێـدا بێتەدەر. هێنـدێك جاریش لەوانەیە دوو لێـوی دەرەوە بـە تـەواوی ببڕنو، لە جیاتی ئەو پێستی مـەڕی لێ‌بدروونو تەنیا کونێکی چکۆلەی تێدا بێڵنەوە.

بە پێـی بـەراوردێك، سـاڵێ لانـی کـەم دوو ملیـۆن ژنو کـچ لـە ٢٦ وڵاتی ئـەفریقایی خەتەنـە دەکرێن. لـە دەیـەی ١٩٧٠ەوە بـەم لایەنـە، کـردەوەی خەتەنـە کەوتۆتەبـەر ڕەخنـەی تونـدی فیمینیسـتەکانو ڕێکخراوە لەشساغی‌یەکانی جیهـان. ئـەوان دەڵـێن ئـەم کردەوەیـە نـەك هـەر دەسـتدرێژی بـۆ سـەر مافـە سـەرەتایی‌یەکانی ژنانـە، بـەڵکوو مەترسیی گیانییشی بەدواوەیە.

لەگـەڵ ئـەوەش دا کـە دژایـەتی لەگـەڵ خەتەنـەی ژنـان، مشـتومڕ هـەڵگر نیـە، بـەڵام هێنـدێك جـار فیمینیسـتەکانی جیهـانی سـێهەم ڕوانگـەی ڕۆژئاواییـی‌یـەکان لـەم بارەیـەوە کـە لـە گۆشـەنیگای باڵادەسـت بـوونی خۆیانـەوە لـە کردەوەی خەتەنە دەڕوانن، دەدەنە بـەر ڕەخنـە. فیمینیسـتەکانی جیهـانی سـێهەم ئـەم بۆچـوونە(ی ڕۆژئاواییـی‌یـەکان) بۆیـە ڕەت دەکەنـەوە چـونکە لـە سـەردەی نۆزدەیـەمو سـەرەتاکانی دەیـەی بیسـتەم دا پزیشـکانی بریتانیـایی‌و ئـەمریکایی بـۆ چارەسـەری هیسـتریای ژنـانو پێشـگیری لـە دەستپەڕی کچان، لایەنگرییان لـە کردەوەی خەتەنە دەکرد.

سەرچاوە: کتێبـی "فـرهنگ نظـریـەهای فمینیسـتی"
نووسـینی: مـەگی هـام، سـارا گەمبل

وەرگێڕان بۆ فارسی: فیروزە مهـاجر، نوشـین احمـدی خراسانی، فرخ قرەداغی

لە دەوری ئاڵای حیزبی دیموکراتی کوردستان کۆ ببنەوە

KURDISTAN

The Official Organ of Democratic Party of Kurdistan - Iran

No: 454 1 Feb 2007

الˇپەڕی ناوەندیی حیزبی دیمۆکراتی کوردستان ـ ئێران، رۆژنامەی "کوردستان"و رادیۆ دەنگی کوردستان لە تۆڕی جیهانیی ئینتێرنێت دا:

www.radiokurdistan.net
Email:
dengikurdistan@ gmail.com Radiopdk_Iran@yahoo.com
Tel: 00 9647701597268

www.kurdistanukurd.com
Email:
info@ kurdistanukurd.org info@ kurdistanukurd.com
تەلەفۆنی تەشکیلاتی نهێنی: ٠٠٩٦٤٧٧٠١٩٠١٦٥٨

پەیامی دەفتەری سیاسیی حیزبی دیموکراتی کوردستان بۆ بنەماڵەی خوالێخۆشبوو میرزا محەممەدی کەریمی بانە

بنەماڵــەی بــەڕێزو خــەباتگێڕی کەریمیی بانە!

لە گەڵ سڵاوی گەرم

کۆچــی دوایــی خــەباتگێڕی لەمێژینەو ئەندامی بەوەجی حیزبی دیمــوکراتی کوردســتان مــیرزا محەممەدی کەریمیی بانە، ئێمەو هــەموو دڵســۆزانی کــوردی دڵ پەرۆش کرد. میرزا محەممەدی کەریمی یا هەروەك لە بنەماڵە بەڕێزەکەیدا بەخۆشەویستییەوە بانگی دەکرا (قاقە)، لە پێشەنگانی تێکۆشــانی حیزبــی دیمــوکراتی کوردســتان لە ناوچەی دیموکرات پەروەری بانە بوو. کەسایەتیی خۆشەویستو خۆشناوی قاقە نەك هەر ئەندامانی بنەماڵەکەی، بەڵکوو زۆر کەسی دیکەش لە دڵسۆزانی ئەو ناوچەیەی لە دەوری ئاڵای حیزبەکەمان کۆ کردەوە.

کاك محەممەد لە زینــدانی حەمەرەزا شاو بێدادگای رێژیمی گۆڕکراوی پاشایەتیو لە دەورانی خەباتی شاخو لەکاتی دەربەدەریو بەکورتی لە هەموو هەلومەرجێکی ژیانو خەبات دا بە ئامانجەکانی گەلو رێبازی دیموکرات وەفادار مایەوە. تەنانەت مردن لە دووره ولاتیش نەیتوانی لە کوردستانی دابڕێو لەسەر وەسییەتی خۆی هێنرایەوە کوردستانو لەپەنای شەهیدانی رێگەی رزگاریی کوردستان بەخاك سپێردرا. هەربۆیە یادی قاقە بۆ هەمیشە لە دڵی هاورێکانی بە زیندوویی دەمێنێتەوە.

بەو بۆنەیەوە پڕ بە دڵ سەرەخۆشی لە ئێوەو لە خۆمانو لە هاوسەنگەرانیو لە هەموو خەڵکی کوردستان بەتایبەتی خەڵکی ناوچەی بانە دەکەینو هیوادارین روحی شادو رێبازی خەباتە رەواکەی پڕ رێبوار بێ.

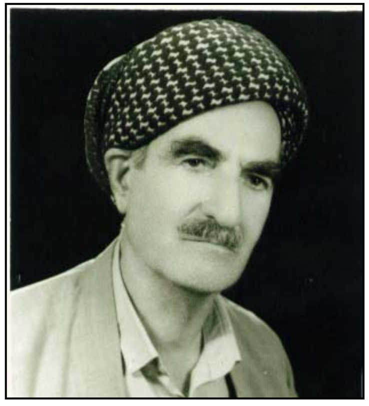

حیزبی دیموکراتی کوردستان
دەفتەری سیاسی
١٣٨٥/١١/٨

چیاکانی کوردستان

شاهۆ SHaho

چیایەکی سەرکەش و بەرز، بەرزاییەکەی ٣٣٩٠ میتر لە رێکی دەریاوەیە، هەر چوار وەرزی ساڵ بەفری لەسەرە. بەشێکە لە زەنجیرە چیای زاگرۆس (٩/٦٪ زنجیرە چیای زاگرۆس لە کوردستان هەڵکەوتوە).

چیای شاهۆ بەهۆی تایبەتمەندییە جۆراوجۆرەکانی رووبەرێکی گیایی جۆراوجۆرو دەوڵەمەند، بەفراوی هەمیشەیی، هەوای دڵگرو بارانی زۆر، هەمیشە کاریگەرییەکی چارەنووسسازی لە ئابووریی خەڵکی دەوروبەرو زەحمەتکێشانی بنارو داوێنەکانی هەبووە. لەوەڕگەو سەرچاوەی لەوەڕو گیای ئاژەڵدارانی هەر دوو هەورامانی تەختو لهۆنە. قامەتی بەرزی ئەم چیایە هەر سەمبولی خۆڕاگری نیە، نیشانەی شکۆی بێوێنەی خۆشەویستیی ژیانو ئاڵای ئاشتیی دەستانی ماندووی خەڵکی داوێنەکانیەتی.

"پیرخدر" بە ٣٣٩٠ میتر بەرزاییەوە بەناوبانگترین ترۆپکە بۆ شاخەوانانی ناوچەو ولات. حەشارگەی زستانیی نیەو ئاوەڕۆکەی دەچێتەوە چۆمی سیروان.

کەو، پڵینگ، ورچی قاوەیی، گورگ، کەڵە کێویو بزنە کێوی، ماری جۆراوجۆر، باڵندەی راوی (هەڵۆ)و ... لە دیارترین گیانلەبەرانی ئەم چیایەن. شاهۆ زۆر گوڵی جوانو بۆنخۆشی بۆ وێنە "سووره هەراڵە"، "چنوور"، "لۆ"، "وەرکەمەر"و هتدی لێ دەڕوێن.

زاوەڵی، پیرخدر، پیازدۆڵ، میشیاو و گاهۆڵ لە دوندە بەناوبانگەکانی شاهۆن.

زۆر رێگا بۆ سەرکەوتن لە شاهۆ هەن، بۆ وێنە: کامیاران، رەوانسەر، "سەرواباد"، مەریوان، پاڵنگان، داریان، پاوه (و چەند گوند)، نەوسوودو... چوونە سەرو هاتنە خوار لەم چیایە ٢٤ کاتژمێر دەخایەنێت.

سەرچاوە: کتێبی (جلوەهای طبیعی کردستان)، دفتر اول: کوهها
ئامادەکردنی: ئەکبەر وەلەدبەیگی

شەست خوێندکاری کۆماری دیمۆکراتیکی کوردستان کێ بوون و ئێستا لە کوێن؟

(ماموستا ئەبولحەسەنی سەیف دەفەرموێ: بە کوتە شانامان گەلان دەمێنن)

ح.س. سۆران soransa@hotmail.com

دیسان دەمەوێ پەرتووکی پڕ لە شانازی دیرۆکی گەلی هەستاوی کورد لە نێو رفحەی ئاڕەفتەی سنگم دا بێنمە خوارەوە و لاپەڕەیەکی بەنرخ و سەربەمۆری دیکەی بخەمە بەرچاوی سەروەرانی بیرمەند و دڵسۆز ، تا هەم بیخوێننەوە و هەم ئەگەر بکرێ کەلێنەکانی پڕ بکەنەوە، چون هی نزیکەی شەست ساڵ پێشە و من لەو کاتەدا ، ٦ ساڵ تەمەنم بوە و هەمو شتەکانی ئەو کاتە نازانم .

هەر وەک زۆرمان ئاگا دارین ، کۆماری کوردستان لە ساڵی ١٩٤٦دا ، نزیکەی شەست نەفەر خوێندکاری کوڕی لاوی کوردی نارد بۆ یەکیەتی سۆڤیەت ، بۆ شاری باکو ، تا لەوێ وانە بخوێنن و پاش وەر گرتنی پلەی پسپۆڕی بێنەوە لە کۆماری کوردستان خزمەت بکەن . بەڵام ناحەزان کۆماریان دوای ١١ مانگ تێک دا و ئەو بەرنامەیەش شیوا. ئەز وێنەیەکی ئەو خوێندکارانەم لە کاک محەمەد ریانی وەرگرتوە (کە خۆی یەکێک لەوان بوە و ئێستا ماڵی لە شاری کەرەجە)، زۆریش سپاسی دەکەم و لەگەل ئەم مەیلەدا ، دەیخەمە بەرچاو .کاک محەمەد بە خەتی خۆی نووسیویەتی کە ئەم وێنەیە ، لە هاوینی ١٩٤٦ دا ، لە شاری باکو گیراوە و ناوی کەسانێکم لە یاد نەماوە.

بەڵام من بۆ خۆم ئەوە دەزانم ، کە رەنگە لەو خوێندکارانە تەنیا ١٠ نەفەریان زیندو بن . بیستووشمانە کە هێندەێک لەو خوێندکارانەی کە چوون بۆ باکو ، ئەمانەی خوارەوە بوون و هێندێکیشیان پلەی دوکتوریان لەو سەفەرەدا وەرگرت و بۆ نزیکەی ٤٠ ساڵ لەوێ مانەوە ، بڕێکیشیان هەر دوای رووخانی کۆمار گەڕانەوە ، بە کورتی ئەو خۆشەویستانە چارەنووسی جۆراوجۆریان بوە :

ناو بڕێک لە خوێندکارەکان:

ـ ماموٚستا غەنی بلووریان.ـ دوکتور حەسەن حیسامی.ـ دوکتور رەحیم سەیفی قازی.ـ دوکتور عەزیز شەمزینی (گەیلانی زادە). ـ دوکتور عەلی گەلاوێژ (ئاگری) ، کە برای دایک و باوکی من بو ساڵی ١٩٨٨ لە بەندیخانەی ئەوین لە تاران، بە سووچی رامیاری ئیعدام کرا و تەرمە کەشیان پێ نەداینەوە.ـ دوکتور کەریم ئەییوبی.ـ دوکتور حەسەن گەرمیانی. ـ ماموٚستا محەمەد رەیانی. دەزانم ئەم زانیارانەی من زۆر سەرپۆرت و ناتەواون ، تەنانەت نە کاک محەمەد رەیانی و نە منیش وێنەکانیش بە باشی ناناسین. هەر بۆیە ، پێم وایە ئەرکی سەشانی هەموومانە ئەم باسە تەیار بکەین و هەر کەس هەرچی دەزانێ ، وەک ویکۆپێدیا ، لێی زیاد بکا . ئەمە ئەرکی فەرهەنگی سەر شانی گشتمانە.

سەرچاوە: کوردستان‌و کورد

مرواریی دەریای وشە

رێگای سەرکەوتن بە هەوارگەی جۆراوجۆردا تێدەپەرێ. ئیرادەی بە هێز یەکەمین هەوارگەیە. ئەو کەسەی دەیەوی ئەم رێگا دووره ببرێ و رێگای پڕ هەوراز و نشێوی ژیان بپێوێ، قسەی تێدا نییە دەبێ بە یەکەمین هەوارگەدا تێپەر بێ. (ناپلیۆن بوناپارت)

بەدبەختی ئەم لایەنە باشەی هەیە کە دۆستانی راستەقینەمان پێ دەناسێنێ. (بالزاك)

مەزنی و گەورەیی مرۆڤ لەوە دانیە کە هیچ کات نەکەوێ، لەوە دایە کە پاش کەوتن هەستێتەوە. (ئۆلیڤێر گولدسمیت)

ئەو کاتانەی بە ریز کردن و باسی عەیبەی کەسانی دیکە تێپەڕی دەکەین، ئەگەر لە عەیبەکانی خۆمان ورد بینەوە هەزاران سوودمان پێ دەگا کە هەرە بچووکەکەیان خۆ ناسینە. (لورد ئێڤیبری)

ئەنجومەنی برۆکلینی ئەمریکا:

سەربەخۆیی مافی کوردستانییەکانە بەڵام هێشتا زووە!

خۆرهەڵات نیوز: ئەنجومەنی برۆکلینی ولایەتە یەکگرتووەکان راپۆرتێکی نوێی لەسەر دۆزی عێراق لەژێر واژۆی "کینێت پۆلاكو دانێل بایمەن" بڵاو کردەوە. ئەنجومەنی بروکینگ کە دەزگایەکی رامیاریی ئەمریکییە راپۆرتێکی نوێی لەسەر بارودۆخی عێراق بە ئیمزای کینێت پۆلاكو دانێل بایمەن دا بلاو کردەوە. لەو راپۆرتەدا راگەیەندراوە کە پێویستە رێگا بە تورکیا نەدرێت تا سنوورەکانی عێراق ببەزێنێت. بۆ ئەو مەبەستەش ئەمریکا دەبێت لە مکانیزمی هەڕەشەو هاندان وەك پشتگیری لە بە ئەندام بوونی تورکیا لە یەکێتیی ئەورووپادا یا هەڕەشەی وەك بڕینی یارمەتییەکانی بۆ ئەو ولاتە بەکار بێنێت. لەو راپۆرتەداو لە بەشی "ئیرادەی کورد"دا داوا لە ئەمریکا کراوە با لەم بارودۆخەدا کورد سەربەخۆیی رانەگەیەنێت." سەربەخۆیی مافی کوردی عێراقو هەرێمەکەیە بەڵام پێویستە شێوازێکی ئاشتییانەو حقوقی بۆ دەستەبەر کردنی ئەو مافە بەکار بهێنرێت. راگەیاندنی سەربەخۆیی لە ئێستادا لەلایەن کوردەوە کە عێراق لەشەڕی ناوخۆییو رەوشێکی ناسەقامگیر دایە کاریگەری نەرێنی لەسەر رەوشی کوردستان دادەنێت. لەو راپۆرتەدا هەروەها ئاماژە بەوە کراوە کە کوردستانی عێراق (باشووری کوردستان) کە لە ئێستاشدا وەك ولاتێکی سەربەخۆ وایە دەبێت وەك خۆی بمێنێتەوەو خۆی بەرێوە ببات. بۆئەوەی تورکیاو ئێران لە کاروباری کوردستاندا دەستێوەردان نەکەن دەبێت ئەمریکا گەرنتی بداتە کوردو هێزی سەربازیی خۆیشی لەوێدا جێگیر بکات. دیسان لەو راپۆرتەدا ئاماژە بەوە کراوە کە لە بەرامبەر هاریکاریی مادیو سەربازیی ئەمریکادا دەبێت کورد بۆ ماوەیەکی کەم دەست لە پرسی سەربەخۆیی هەڵبگرێتو سنوورەکانی خۆی بەباشی بپارێزێت. بەو شێوەیەش دەبێ ئەمریکا هەوڵ بدات کە کوردو تورکیا بۆ ئەوەی هێزەکانی پارتی کرێکارانی کوردستان لە هەرێمەکەدا جێگیر نەبن هاریکاری یەکتر بکەن.

بەر لەماڵاوایی

بۆ ئەوەی هەق‌و هەقیقەت‌و داد پەروەری نەبنە قوربانی!

قادر وریا

لە چەند حەوتووی رابردوودا تێکۆشەرانی حیزبی دیموکراتی کوردستان، لە بنکەو کەمپەکانی کۆیە، دێگەڵە، جێژنیکان‌و هەولێر، کەوتنە بەر زنجیرەیەك هێرش‌و پەلاماری بەرنامە بۆ دانراو لە لایەن ئەفرادی زۆرینەی رێبەری هەڵبژێراوی کۆنگرەی سێزدەوە.

لە رەوتی بەڕێوەچوونی ئەم زنجیرە پەلامارانەدا، بە داخەوە لە توندو تیژی، چەکی ساردو تەنانەت دەستڕێژی گوللە لە دژی هاوڕێیانمان کەڵك وەرگیرا. هێرشبەران‌و پەلامارده‌ران نەك هەر هیچکام لە رێوشوێنەکانی گونجاو لە گەڵ خەباتی سیاسیی مودێرن‌و رەفتارو کردەوەی مرۆڤی دیموکرات‌و پێشینەی دوورو درێژی هاوسەنگەری‌و هاو خەباتییان رەچاو نەکرد، بەڵکوو بە داخەوە سەرەتاییترین رێوشوێنە سیاسی، مەدەنی‌و کۆمەڵایەتییەکانیشیان لە ژێر پێ نا. بێ رێزگرتن لە یاساو دەسەڵاتی زاڵ بە سەر هەرێمی کوردستان‌و راسپاردەی دام‌و دەزگا پێوەندیدارەکان‌و، تەنانەت بێ رەچاو کردنی ئەمنیەت‌و حورمەتی ژنان‌و منداڵان‌و کەسانی جۆراوجۆری دیکەی نێو بنکەو کەمپەکان، هەرچی لە سووکایەتی کردن‌و وەحشەت خوڵقاندن لە دەستیان هات، درێغیان لێ نەکرد. تاوانی هەر هەموو ئەو تێکۆشەرانەش کە کەوتنە بەر هێرشی لەناکاوو نابەرامبەرو بە چەقۆو میلەی ئاسن‌و چەکی ساردی دیکە لێیان درا، یا لە بنکەکانی خۆیان دا دەوریان درا، تەقەیان لێکراو چەك‌و کەلوپەلەکانیان بە تالان برا، جیابیری‌و پشتیوانی لە حیزبی دیموکراتی کوردستان بوو!

ئەگەرچی ئەمجۆرە دەستدرێژی‌و سووکایەتییانە بۆ تێکۆشەرانێك کە تەمەنێکە بە سەربەرزی دەژین‌و، هیچکات نەك هەر سەریان لە ئاست هەڕەشەو هێرشی دوژمنی سەرەکیی حیزبەکەیان‌و نەتەوەکەیان نەوی نەکردوە، بەڵکوو کوردستانیان لێ کردوە بە دۆزەخ، زۆر تاڵە، بەڵام رێبەریی حیزبی دیموکراتی کوردستان، ددانی بە جەرگی خۆی دا گرت‌و لە هەموو کادرو پێشمەرگەو ئەندامان‌و لایەنگرانی ئەو حیزبەی ویست بەسەر خۆیان دا زاڵ بن‌و رێگە نەدەن خەونی دوژمنانی نەتەوەی کورد بێتە دی. حیزبی دیموکراتی کوردستان شانبەشانی رەچاو کردنی ئەو هەڵوێستە بەرپرسانەیە،هەوڵیدا سەرنجی حکوومەتی هەرێم‌و لایەن‌و دام‌و دەزگا بەرپرس‌و پێوەندیدارەکان‌و بیرورای گشتی بۆ لای ئەم بارودۆخە پڕ مەترسییە رابکێشێ. بۆ ئەوەی بە هەنگاونانی خێرا بۆ جیاکردنەوەی بنکەو کەمپە هاوبەشەکان‌و، ئاگا بوونی میدیاکان‌و بیرورای گشتی لە رەوتی رووداوەکان، رێگر بن لە دووپاتبوونەوەی ئەم جۆرە پەلامارانەو ئاکامە دڵتەزێنەکانیان.

بڵاوبوونەوەی هەواڵ‌و راپۆرتی تایبەت بەو هێرش‌و توندوتیژییانە لە میدیاکاندا، بەتایبەت بڵاوبوونەوەی وێنەو دیمەنی خوێناویی کۆمەڵێك تێکۆشەری بە چەقۆ ئەنجن ئەنجن کراو کە وێنەی قوربانییەکانی هێرشی هێزە سەرکوتکەرەکان لە نێوخۆی ئێران‌و رۆژهەڵاتی کوردستانیان لە زەینی خەڵکدا زیندوو کردەوە، بووە هۆی وەرێکەوتنی شەپۆلێك لە نیگەرانی‌و هاوپێوەندی لە نێو خەڵك بە گشتی‌و لە نێو کۆڕوکۆمەڵی داکۆکی لە مافی مرۆڤ ، رێکخراوە سیاسییەکان‌و دامەزراوە مەدەنییەکان‌و کەسایەتییە رووناکبیرو نیشتمانپەروەرەکاندا.

لەم پێوەندییەدا:

١ـ رێزو سوپاسی بێ پایانی حیزبی دیموکراتی کوردستان پێشکەشی یەك یەکی ئەو کەس‌و لایەنانە دەکەین کە ئەم جۆرە کردەوە ورەفتارە ناشارستانی‌و تاوانبارانەیان مەحکووم کردوە، لەگەڵ بریندارو لێدراوو سووکایەتی پێکراوەکان‌و هاوڕێیانیان، هاودەردییان نواندوەو چاکبوونەوەی هەرچی زووتری ئەوانیان بە ئاوات خواستوە.

٢ـ ماندوو نەبوونی لە هێزەکانی زێرەڤانی‌و ئاسایش‌و دەزگا پێوەندیدارەکانی دیکە دەکەین کە رێگەیان نەدا، پلان‌و نەخشەی پەلاماردەران بەوجۆرە کە رێکخەرەکانیان دەیانەویست، بەڕێوە بچێ‌و، نەیانهێشت گیان‌و ئەمنییەت‌و حورمەتی هاورێیانمان لەوە پتر بکەوێتە بەر هەڕەشەو مەترسی.

٣ـ پابەندیی خۆمان بە بریاری بەرپرسانەو ئاگایانەمان کە خۆپاراستن لە هەر کردەوەیەکە کە ببێتە هۆی دروستکردنی کەلێن لە نێو ریزەکانی نەتەوەی کورددا، دووپات دەکەینەوە. هەر بە سەرنجدان بەم راستییەشە کە تەحەممولکردنی ئەم جۆرە جەورو جەفاو ناهەقی‌و بێحورمەتییانەمان لە پەنا بردن بۆ رەفتاری لەم چەشنەو، شەرمەندە بوون لە ئاست نەتەوەکەمان‌و بیرورای گشتی، پێ باشتر بووە.

٤ـ دووپاتی دەکەینەوە ئەو هێرش‌و پەلامارانە کە بەحەق بوون بە مایەی نیگەرانیی هەموو دڵسۆزان‌و ئۆگرانی حیزبی دیموکرات‌و خەباتی ئازادیخوازانە لە رۆژهەڵاتی کوردستان دا، شتێکی رێکخراوو یەك لایەنە بوون. ئەو راگەیەن‌و لایەنانەش کە هەوڵ دەدەن هەر دوولا وەك یەك نیشان بدەن، چ لەبەر بێئاگایی لە راستیی رووداوەکان، چ بە ئەنقەست ئەو کارە بکەن، لە راستیدا حەق‌و حەقیقەت و دادپەروەری لەو نێوەدا دەکەن بە قوربانی. ئەوانەی کەمترین گومانیان لە راستیی ئەم قسەیەدا هەیە دەتوانن بێن لە نزیکەوە لە چۆنیەتیی رووداوەکان بکۆڵنەوە، گیراوەکان، بریندارەکان‌و شایەدەکان ببینن، ئەو کات داوەری لە بارەی نیازو کردەوەو رەفتاری هەردوولاوە داوەری بکەن. هەر چەند بە خۆشییەوە، تا ئێستا بەشێکی زۆر لەو راستییانە روون بوونەوە.